

האוניברסיטה הפתוחה
התוכנית לתואר שני בלימודי תרבות
המחלקה לספרות, לשון ואמנויות
המחלקה לסוציולוגיה, מדע המדינה ותקשורת

**שיח מינוי של גברים ערבים שמקיימים יחסי מין עם גברים אחרים,
כמו שמתבטא באתר ההיכרויות "מנג'ס"**

חיבור זה מהווה חלק מהדרישות לקבלת התואר "מוסמך בלימודי תרבות"

מגיש : ראג'י בטחיש

ת"ז: 027510874

ינואר 2017

עבודה זו נכתבה בהנחיית ד"ר יובל יונאי, אוניברסיטת חיפה

וד"ר אריאל שיטרית, האוניברסיטה הפתוחה

**עבודה זו מוקדשת לאמי, אמאל מיח'איל סאבא ז"ל, אשה בעלת נשמה יתרה
שהקדימה את זמנה, ולכל האנשים בסוריה ובעירק שעדיין שואפים לממש את
תשוקותיהם המיניות בלב התופת ועל הגבול הדק בין החיים והמוות.**

תודה ל:

רחל גץ-סלומון

דרי עפרי אילני

עידן בריר

מריה דה-פינה

למיא ח'ליף – דה פינה

על העזרה בעריכות ובתרגומים

ולשני המנחים המדהימים שלי אריאל ויובל על הסבלנות והתמיכה.

תוכן העניינים

תקציר.....	5 עמ'
1. הקדמה.....	7
2. מסגרת תיאורטית.....	9
2.1. מפקוד עד מסעד.....	9
2.2. אהבת נערים והומוסקסואלית מובחנת על-פי גיל.....	16
2.3. גופים ממוגדרים : מנשיות פרפורמטיבית לגבריות אתלטית.....	18
2.4. השתלטות הגבריות ההגמונית על התרבות ההומוסקסואלית.....	20
2.5. צורות הומוסקסואליות המפרקות את הדימוי המקובל.....	27
2.6. סוגיות לשוניות: מהסוטה עד המית'לי : הנתק האפיסטמולוגי.....	29
3. המחקר:.....	32
3.1. שאלת המחקר.....	32
3.2. החומרים.....	32
3.3. הליך המחקר.....	33
3.4. מתודולוגיה.....	33
פרק הממצאים:	
4. השפה.....	35
4.1. סוריה.....	35
4.2. לבנון.....	38
4.3. עירק.....	40
4.4. ירדן.....	44
4.5. סיכום לפרק.....	49
5. זהות מינית\ תפקיד מיני.....	51
5.1. סוריה.....	51
5.2. לבנון.....	57
5.3. עירק.....	61
5.4. ירדן.....	68
5.5. סיכום לפרק.....	73

75.....דימויי הגוף העצמי והגוף הנחשק. 6.6

76.....סוריה. 6.1.6

79.....לבנון. 6.2.6

82.....עירק. 6.3.6

85.....ירדן. 6.4.6

88.....סיכום לפרק. 6.5.6

90.....סיכום ודיון. 7.6

95.....ביבליוגרפיה. 8.6

תקציר

על רקע העניין התקשורתי והאקדמי בעקבות מה שמכונה "האביב הערבי" בשאלות של מיניות בעולם הערבי, ובפרט במיניות חד-מינית, בולטים בהעדרם מחקרים הבוחנים בצורה אמפירית את דפוסי התקשורת בין גברים ערבים המעוניינים בקשר מיני עם גברים אחרים ואת האופן בו הם משתמשים באתרי היכרויות פופולריים המיועדים לגברים הומוסקסואלים אשר רובם ככולם הם מוצרים מערביים. בעבודה זו ביקשתי לבחון ולנתח את השיח המיני הערבי הפופולרי באתרי היכרויות להומוסקסואלים, וזאת דרך ניתוח הטקסטים שכותבים הגולשים באתרים הללו. התעניינתי במיוחד במתח בין השפה בה מתבטאים הגולשים כדי להביע את תשוקותיהם ואת זהותם המינית לבין השפה המינית והזהותית המערבית הגלובלית ממנה בנוי המדיום התקשורתי בו הם משתמשים.

חשיבות המסרים שנושאים הטקסטים של הגולשים אינה נובעת רק מהמתח בין הלוקאלי והגלובאלי, ובמקרה הזה בין הגולש שמחפש היכרות מינית בארצו לבין המדיום בו הוא משתמש. החשיבות היא גם בכך שבאמצעות חומרים אלו ניתן לחקור גישות והנחות תרבותיות עכשוויות במדינות ערב ולהבין את האופן באמצעותו גברים בעולם הערבי החושקים בגברים אחרים מבנים את עולמם המיני, את ערכיו ואת מאפייניו הלשוניים, הזהותיים והאסתטיים, וזאת במבט מבפנים ורחוק מההבניות הסטריאוטיפיות של העין התקשורתית הגלובאלית.

באמצעות ניתוח כרטיסים וסטטוסים באתר ההיכרויות "מנג'ס", בדקתי כיצד גברים ערבים שמקיימים יחסי מין עם גברים אחרים מבטאים את מיניותם. בחנתי באיזה עולם מושגים ודימויים הם משתמשים לצורך כך. המחקר נעשה בנקודת זמן אחת, וההשוואה הייתה בין גולשים ממדינות פתוחות יותר למערב (ירדן ולבנון) לבין מדינות שעברו פחות מערביזציה (עירק וסוריה). השוואה זו אפשרה לי לבחון את מידת ההשפעה והשינוי שיש לגלובליזציה של המיניות על המציאות של פרקטיקות חד-מיניות ואת התפיסה העצמית של גברים בעולם הערבי על ידי אפיון המושגים שבהם הם משתמשים במסגרת שיח המיניות.

קורפוס הנתונים התקבל על ידי דגימת 90 כרטיסי גולשים מכל אחת מארבע המדינות. התוכן של כל כרטיס כלל שני סוגי מידע: (1) האופן בו אנשים הביעו את המיניות שלהם באמצעות מילוי השדות בקטגוריות המובנות מראש כפי שהן עוצבו על ידי הנהלת האתר (גיל, נטייה מינית, תפקיד מיני, צבע שיער, גודל איבר-המין ועוד); מידע זה כלל גם את התמונה המצורפת לכרטיס; (2) הטקסטים החופשיים שכל משתמש יכול לכתוב גם בשורת הסטטוס המופיעה מחוץ לכרטיס הפנימי ואמורה למשוך גולשים להיכנס לכרטיס וגם בתוך הכרטיס כדי

להוסיף מידע יותר אישי על הגולש ועל מטרותיו. ניתוח החומר הנכלל בקורפוס היה ניתוח שיח. הניתוח אימץ את התפיסה של שיח כמכלול של פרקטיקות הקשורות בגוף ידע וכצורות מסוימות של הקניית משמעות למציאות באמצעות מילים ודימויים.

הממצאים חולקו לשלושה נושאים, כאשר כל נושא כלל השוואה בין ארבע המדינות הנחקרות (סוריה, לבנון, עירק וירדן). הקטגוריה הראשונה כללה את ניתוח השפה בה משתמשים הגולשים (דהיינו, ערבית, אנגלית, כורדית וכו'), ובמקרה של ערבית את רמת השפה (מדוברת מקומית או ספרותית), וכן את קשת המושגים בהם השתמשו הגולשים כדי להביע את מיניותם ואת תשוקותיהם. הקטגוריה השנייה כללה ניתוח של ההתייחסות לזהות המינית, לתפקיד המיני ולהתנהלות המינית. הקטגוריה השלישית התייחסה לדימויי הגוף הנחשק כפי שמתקפים בשיח הגולשים באתר.

הממצאים מראים השפעה חלקית ביותר של השיח ההומואי הגלובלי המערבי על הדרך בה מביעים הנחקרים מסוריה ועירק את מיניותם. זה בא לידי ביטוי בנוכחות חלשה של פוליטיקת הזהויות המערבית המאורגנת סביב הזהויות הלהט"ביות ושל מודל הגוף ההגמוני המערבי. הערכים השולטים בשיח במדינות הללו, ובמיוחד בעירק, שמים דגש על ההבחנות הבינאריות (נשיות: גבריות, פסיביות: אקטיביות) שתופסות מקום פחות בולט בשיח המערבי. כמצופה, ההשפעות הגלובליות הלשוניות, התרבותיות והזהותיות וערכי הגוף ההומואי הנחשק חזקות יותר בירדן, וקרובות הכי הרבה לתפיסות מערביות גלובליות בלבנון.

פרק 1: הקדמה

בעבודה זו אני מבקש לבחון את שיח המיניות של גברים שמקיימים יחסי מין עם גברים בחלק המזרחי של העולם הערבי, "אלמשרק", ולהשוואתו לשיח המערבי סביב יחסים כאלו. זאת אעשה באמצעות ניתוח שיח של הדפים האישיים שפותחים גולשים באתר ההיכרויות הפאן-ערבי לגברים "מנג'ים" (منجم) והסטטוסים שהם כותבים. בעבודה אשווה בין הגולשים מלבנון וירדן כדגמים בעלי אופי מערבי יותר לבין גולשים מסוריה ועיראק כדגמים שקרובים יותר למצב שהיה באזור לפני חדירתם של שיחי המיניות המערביים.

הזהות המינית המערבית מושתתת על ההבחנה הבינארית הטרוהומו. אבחנה זו נולדה במערב-מרכז אירופה בסוף המאה ה-19 והתפשטה לאזורים אחרים בעולם. אף שבתרבויות מערביות חלוקה בינארית זו נחשבת כיום מובנת מאליה, כחלק מהטבע האנושי, למעשה היא חדשה יחסית, וקיימת כ-150 שנה בלבד (Halperin 1990). בשלב הראשון חלוקה זו נוצרה על ידי רופאים, פסיכיאטרים ומשפטנים כדי לתאר מציאות על פי התפיסה שלהם, אך בהמשך היא יצרה את הזהות ההומוסקסואלית כזהות המאומצת על ידי יחידים וקבוצות והופכת למרכז זהותם. התפתחות זו גרמה גם ליצירת הזהות ההטרוסקסואלית כזהות ה"נורמלית" העומדת בניגוד לזו ההומוסקסואלית.

על אף שקיום יחסי מין בין בני אותו המין מתקיים משחר האנושות, בחברות רבות משכב זכר לא נחשב לעניין שצריך לעניין את החברה, וגם כאשר זה נחשב לעבירה או לחטא, פרקטיקה זו לא סימנה את מבצעה כמי שנושא "זהות הומוסקסואלית". קל וחומר שהיא נגעה רק לפרט, ולא כוננה "קהילה" הדורשת מחויבות מחבריה, בדומה למושג "הקהילה הגאה" שהופיע במערב בשליש האחרון של המאה ה-20.

אם הזהות "ההומוסקסואלית" (כמו ההטרוסקסואלית) הפכה להיות מובנת מאליה במערב, בחלקים אחרים של העולם, כולל העולם הערבי, היא אינה חלק מתפיסת העולם המקובלת. יותר מכך, היא אף מעוררת התנגדות – לא רק בקרב הציבור הרחב אלא אפילו בקרב אנשים המקיימים משכב זכר, שאמורים, על פי התפישה המערבית, להיות נושאי של זהות זו. עבור פעילים ערבים שכן אימצו זהות הומואית מערבית מוצקה, וגם עבור חוקרים מערביים רבים, התנגדות זו נתפסת כתגובה הומופובית של חברות מוסלמיות שמרניות (Whitaker 2006). גברים ששוכבים עם גברים אחרים אבל מסרבים לאמץ זהות הומוסקסואלית נתפסים כהומואים חסרי תודעה שלא הצליחו להשתחרר מהגישה ההומופובית של החברה. בעבודה זו אציע תפיסה מורכבת יותר של יחס

העולם הערבי לזהות הומוסקסואלית ולפרטים הומוסקסואלים. בעבודה זו אתאר את יחס העולם הערבי לזהות מינית באופן שונה, תוך בחינת המונחים שבהם משתמשים הסובייקטים עצמם כדי לתאר את מיניותם.

יש לזכור גם, כי אחד הגורמים לעמדה החשדנית של רבים בעולם הערבי להומוסקסואליות הוא זיהוי האוריינטליסטי של המזרח התיכון כטריטוריה שבה משכב זכר (ובפרט יחסי מין של גברים מבוגרים עם נערים) היא "נגע נפוץ" (אילני, 2016). בעידן הקולוניאלי העולם הערבי תואר על ידי מזרחנים ונוסעים אירופיים כאזור שבו הפריצות המינית גדולה יותר מאשר באירופה. מה שנראה, לפיכך, כהומופוביה עשוי להיות צורה של התנגדות למערביזציה של חברות ערביות. יש לפקפק, לפיכך, בזיהוי של המזרח התיכון כהומופובי באופן מהותני.

העבודה נעשית בשיאו של ויכוח אינטלקטואלי סוער אודות המיניות הערבית. ישנם בעולם הערבי פעילים להט"ביים, פעילי זכויות אדם, מעצבי דעת קהל וגם אנשים מהשורה שכבר הפנימו את המודל המערבי וחושבים במונחיו, ורוצים לעצב קהילה הומו-לסבית דומה לזו הקיימת במערב. מנגד יש תגובה שלוחמת נגד דפוס כזה, וטוענת שיחסי מין בין גברים הם תופעה זרה לגמרי לחברה הערבית. עמדה שלישית גורסת שהתבנית המערבית של זהות הומוסקסואלית אינה מתאימה לעולם הערבי, ושואפת לשחזר מצב מסורתי בו יחסי מין בין גברים הם חלק מהמרחב הפרטי ולא הציבורי (Massad, 2008). לבסוף, ישנה קבוצה רביעית מצומצמת הקוראת לאמץ את המודל הקווירי, וסבורים, שעל אף העובדה שהוא צמח במערב בהקשר חברתי שונה, הוא עשוי להוות פתרון נכון לשאלת המיניות הערבית (Ritchie, 2010). מודל רביעי זה שובר ומפרק את הבינאריות הומוהטרו (Butler 1993), אבל גם חותר תחת כל מבנה היררכי בו ההטרו-נורמטיבי הוא המרכז שמסמן את השונה.

פרק 2: המסגרת התיאורטית

2.1 מפקו עד מסעד

בכתבי מישל פוקו (Foucault, 1982, 1990) הפכה המיניות מתופעה טבעית-נפשית, א-היסטורית ואוניברסאלית לתופעה תרבותית-חברתית בעלת היסטוריה וקונקרטיות לזמן ולמקום. על פי פוקו, המיניות היא שיח המכונן סובייקטים ומשתנה לאורך זמן. בעקבות כתביו של פוקו צמח בתחילת שנות ה-90 זרם חדש בחקר המיניות שנקרא "התיאוריה הקווירית" (Stein & Plummer, 1994). באופן כללי גישה זו מבקשת לפרק את הקשר הטבעי לכאורה בין מין-מגדר-מיניות ואת הזהויות המיניות הנובעות מקשר זה (Butler, 1993). ביסוד הרעיון הקווירי עומדים הערעור על עצם התפיסה של זהות אחידה וקבועה (شوب, 2009) והתפיסה של זהות חתרנית שגבולותיה אינם ברורים במתכוון (Valocchi, 2005). על פי תיאוריה זו, זהויות בכלל, והזהויות המיניות בפרט, הן בעלות פונקציה דכאנית בהכרח של הדרה והגבלה (קדר, זיו וגרוס, 2003). כך או כך, מושג הזהות המינית עומד במרכז השיח האקדמי על המיניות, בין אם כתכונה מהותית (פסיכולוגית-פסיכיאטרית או ביולוגית), כקטגוריה תרבותית והיסטורית (מובנית חברתית), או כקטגוריה פוליטית דכאנית שיש לפרקה ולערער עליה (תיאוריה קווירית).

עבודה זו מתבססת על הגותו של פוקו במסגרת מחקריו על תולדות המיניות, תיאורית הסובייקט, הווידוי וידעלכות. התיאוריה הקווירית¹ מהווה את המסגרת התאורטית של העבודה, החל מכתביה של באטלר (2001; Butler, 1993) וטענותיו של הלפרין במאמרו "מאה שנים של הומוסקסואליות" (Halperin, 1990). על פי תאוריה זו, ההומוסקסואליות, כזהות חברתית-תרבותית, נוצרה במערב רק בחצי השני של המאה ה-19. בבסיס הדיון על אודות הומוסקסואליות בעולם הערבי יש להתייחס לטענתו של פוקו שהסיווגים המיניים העמוקים ביותר הם לא יותר מתוצרים או מבנים חברתיים (Foucault, 1982). טענה זו מהווה את הבסיס לתיאוריה הקווירית של העשורים האחרונים.

¹רי למשל ספארגו, 2002.

עבודתו של הלפרין (Halperin 1990) היא המשך של המסורת הפוקיאנית על אודות מיניות ושל תיאוריות הכוח והסובייקט. עבודתו מבהירה את הוויכוח המהותי סביב מושג "ההומוסקסואליות": הלפרין מבחין בין התפישה המהותנית, אשר גורסת שהקטגוריות המיניות הן על-תרבותיות, ושהאדם בכל חברה יכול להיות הומוסקסואל, הטרוסקסואל או בי-סקסואל, לבין התפישה של ההבניה החברתית של המיניות – ובפרט ההומוסקסואליות. הלפרין עצמו תומך בהבניה החברתית וטוען, שחברות שונות מסווגות את הקטגוריות המיניות בצורות שונות. כך למשל בחברה המערבית ההגדרה של אנשים כ"הומוסקסואלים" נובעת מההנחה של "הטרוסקסואליות בלעדית", כלומר ההנחה שסובייקטים גבריים נורמליים נמשכים אך ורק לנשים. על פי הנחה זו אצל גבר נורמלי קיימים רפלקסים טבעיים, שלא מאפשרים לו לפתח ולהכיר בתשוקה לבן מינו. הלפרין מסביר כי אנליזה של תהליך ההטרוסקסואליזציה של החברה המערבית היא הכרחית על מנת להבין את ההומוסקסואליות, שכן זו האחרונה היא ביטוי אחר של אותו תהליך: ההטרוסקסואליות הבלבדית נולדה יחד עם ההומוסקסואליות הבלבדית. ההטרוסקסואליות הטהורה היא תוצר של הבניה שהתרחשה בחברות הבורגניות במדינות מערב אירופה (מוסה, 2008; ורמן, 1998); היא לא הייתה פעילות בעלת מטרה אלא התפתחות של שיח בהתאם לנסיבות מקומיות (הלפרין, 2003).

ההטרוסקסואליות הבלבדית היא תוצר של הבניה שהתרחשה בחברות הבורגניות במדינות מערב אירופה על מנת לקבוע מהו נורמטיבי ומהו לא, וכפי שהלפרין מדגיש: "ההומוסקסואלים הם, במובן זה, קורבנות ההבניה התרבותית של ההטרוסקסואליות הבלעדית. משום כך, לא נראה לי שיש היגיון בשאלה מה 'גורם' להומוסקסואליות כל עוד לא מביאים בחשבון את ההטרוסקסואליות: וכל תיאוריה המתיימרת 'להסביר' את ההומוסקסואליות במבודד מן ההטרוסקסואליות לוקה בהכרח בחסר ויש לחשוך בה" (הלפרין, 2003). באופן זה, הלפרין מנסה לטעון שהמצאת "ההומוסקסואליות" משרתת מעיקרה את הבלעדיות על "הטבעיות" וה"נורמטיביות" של ההטרוסקסואליות.

הלפרין מותח ביקורת קשה על המחקר המדעי על אודות הנטייה המינית וטוען, שאין הבדל בין מחקרים ידועים לשמצה/גזעניים שניסו להסביר באופן גנטי או ההורמונלי הבדלים בהתנהגות או בהישגים של עמים וגזעים שונים לבין המחקרים שדורשים לקבוע עובדתית את ההבדל הפיסיולוגי או הגנטי בין הומוסקסואלים והטרוסקסואלים.

מחקרים נוספים על מיניות מהשנים האחרונות התבססו על הגותו של אדוארד סעיד (2000). סעיד הראה כיצד כונן השיח האוריינטליסטי האירופי את המזרח בתור ניגודה של אירופה, כמרחב נחשל ופרוע מבחינה מינית, שבו נפרצים גבולות המיניות הנורמטיבית כפי שהיא מוגדרת במערב.²

יחסי-מין בין גברים בעולם הערבי היו גלויים לעין המערבית, כי בתרבות הערבית, כמו גם בחברות רבות אחרות מחוץ לאירופה, לא התפתחה הנחה של הטרוסקסואליות בלבדית, ולכן לא הוגדרו טיפוסים הומוסקסואליים (מעיקי, 2011). חאלד א-רוויבה (El-Rouayheb, 2009) הראה כי בהיעדר מושג של "הומוסקסואליות" בעולם הערבי-איסלאמי הפרה-מודרני, לא ניתן לדבר על "יחס להומוסקסואליות" בסביבה תרבותית זו; לעומת זאת, יש להבחין בתצורות שונות ומגוונות של ארוטיקה ואינטימיות בין בני אותו המין. כמו-כן א-רוויבה מדגיש בעבודתו שרק הפרקטיקות החד מיניות שקיבלו יחס שלילי לכאורה בעידן הפרה מודרני ערבי-איסלאמי, משום שהזהות המינית לא הייתה קיימת כהגדרה.

החוקר הפלסטיני-אמריקאי ג'וזף מסעד טוען בספרו *Desiring Arabs* (Massad, 2008), שהניסיון לכפות את הזהות ההומוסקסואלית בנוסח המערבי על ארצות ערב הוא חלק מההשתלטות התרבותית והתודעתית של המערב על מדינות ערב. הוא יוצא בחריפות נגד מה שהוא מכנה "ההומוסקסואליות הגלובלית", תופעה המתארת לטענתו כיצד המערב מנסה לכפות את ערכיו על העולם הערבי באמצעות סוכנים בצורת עמותות מקומיות להגנה על זכויות להט"בים המאמצות את השיח הגלובלי ואת מושג ה-Gay. כך מבקש המערב להשתלט על העולם הערבי לא רק אסטרטגית, אלא גם תודעתית. מסעד יוצא נגד המושג "מיניות", ומבחין בין הזהות ההומוסקסואלית המערבית לבין פרקטיקות מיניות בין בני אותו מין הנפוצות בעולם הערבי. לשיטתו, המערב הוא "אימפריה" עם כוח בלתי מוגבל ואלים, ששואפת לחדור לעמים השונים ולהשליט בקרבם הגמוניה תרבותית (187). שאיפתה של אימפריה זו היא להתרחב. זאת היא מתיימרת לעשות באמצעות שתי זרועות מתואמות: הקפיטליזם (ומה שהתפתח מאוחר יותר לניאו-ליברליזם) וההגמוניה התרבותית האירו-אמריקאית באמצעות רה-פרודוקציה של הידע.

²ניתן למצוא דוגמאות לשיח אוריינטליסטי כזה, בהקשר הישראלי, במאמרו של עפרי אילני (2013, 2016), המציגים את האופן שבו תיארו עיתונאים, פסיכולוגים ומחנכים ציוניים תופעות של משכב זכר כצורה של מיניות ערבית, שעשויה "להדביק" גם את היהודים בפלשתינה (ר' גם בן-נאה, 2001).

הזרוע הראשונה מתבטאת בקפיטל. זהו המנוע האובייקטיבי של האימפריאליזם, שכן הוא מבצע תמורות ושינויים בגיאוגרפיה ובחברה על ידי חילופי סחורות. לטענת מסעד הקפיטליזם הפך להיות סדר עולמי שהשפעותיו משתנות בין המרכז, המערב, והפריפריה, כל מי שאינו המערב. אמנם תהליך הקפיטליזם חולל שינוי כולל במערב, אך לא הייתה לו את אותה מידת השפעה במה שנכנה אותו "לא המערב". לא רק שהקפיטליזם הפך להיות צורת הייצור השלטת בכלכלה, אלא שההשתלטות קרתה גם דרך עיצוב התודעה הקולקטיבית של הנתנים, מה שעיצב והשתית מערכות ידע, טענות וסיווגים בינאריים (למשל בין הנכון ללא נכון, מוסרי ללא מוסרי) וכן דפוסים אפיסטמולוגיים שלא היו קיימים לפני העידן הקפיטליסטי. אחד מדפוסים הידע החשובים הוא ייצור "אני" חדש, שמתבטא בין היתר בזהות המינית, שאחד מביטוייה הוא ההבחנה בין ההומוסקסואל להטרוסקסואל.

כתוצאה מהברית בין שליטת ההון ועיצוב הזהויות המצב לא היה חד וברור באזורים שמסומנים כ"לא מערב". ליחסי הוון־תרבות לא הייתה היכולת הטראנספורמיסטית כמו במרכז־מערב, מה שהשאיר "שונות" תרבותית בין המרכז הקפיטליסטי, דהיינו המערב, לבין הפריפריה הנלווית, לא המערב. משהו השתבש בפריפריה של המערב; התפתחה התנגדות להשלכות של זהויות תרבותיות חדשות שנוצרו במערב, ושהמערב ניסה לכפות על הפריפריה ובעיני מסעד, ההומוסקסואליות היא דוגמא אולטימטיבית. מה שמעניין כאן שהפריפריה (לא מערב) השתלבה בתרבות השוק של הזרוע הקפיטליסטית באמצעות הגלובליזציה, אך היא לא קיבלה בהכרח את כינון הזהויות התרבותיות החדשות. לטענת מסעד (Massad, 2008), ה"אימפריה" אינה יכולה לסבול את ההבדל הערכי ואת כישלונה בכינון ההגמוניה התרבותית האירו-אמריקאית, ולכן יש צורך, מבחינתה, בהשלמת המלאכה. בהסתמך על אדוארד סעיד (2000), מסעד טוען שהמערב כבר לא מבנה את העליונות התרבותית שלו באמצעות אישוס השונות או ההבדל בין המערב והמזרח, אלא ההפך מזה: מפריעה למערב מאד השונות של המזרח, דבר שיש להסירו ולהסדירו. זאת משום שיש להכין את הסביבה האוריינטלית מבחינה תרבותית על מנת שתוכל לקבל את הראייה והתפיסה האמריקאית לעתיד האנושות הניאו-ליברלי. אם מכירת הסחורות למזרח מניבה רווח, הרי השליטה התרבותית בו מכפיפה אותו סופית למערב. על פי מסעד הדרך האפקטיבית ביותר לכך היא כפיית זהויות מהותניות בהתאם לתפיסות ומערך הידע של המערב, וכן רפרודוקציה של הפרט מחדש בהתאם למערך הערכים והידע של השולט. הדוגמא שממחישה זאת בצורה מובהקת לזה, לפי מסעד, היא ייחוס אקט כמו החדרת זין של גבר אחד לפי טבעת של גבר אחר לזהות מהותנית-תרבותית וחברתית, דהיינו, ההומוסקסואליות.

כאמור, מסעד טוען שהמרכז המתבטא בזרועות השליטה התרבותית האירו-אמריקאית, משתמש בזרועות מקומיות כגון ארגוני זכויות ההומוסקסואלים והלסביות על ידי מימון על מנת להשליט את הסדר המיני שהמרכז רוצה. דהיינו, הפיכת האנשים שמקיימים פרקטיקות מיניות עם בני מינם (משכב אותו-מין) לכאלה שנושאים זהות מהותנית חדשה "הומוסקסואלית" שמשליכה באופן גורף ויומיומי על מאפייני חייהם התרבותית והחברתית.

מסעד יוצא נגד מערך המושגים/ערכים בקשר למיניות והמשכב החד-מיני שמיובא מהמערב ושואף לבטל את השונות בסדר המיני בין המערב והמזרח. הוא קורא לוותר על הבינאריות של הומו לעומת סטרייט על כל עולם המושגים שנלווה אליה כמו: היציאה מהארון, הומופוביה, אפליה נגד הומוסקסואלים ולסביות וזכויות הומוסקסואלים ולסביות. כמו כן הוא קורא להיות סקפטיים ביחס לשיח על אודות "מיניות", שכן עצם הנכחת השיח הזה בערבית מהווה הסכמה וכניעה לידעאוכו המערבי. שיח זה, טוען מסעד, הוא כלי מערבי לכלוא ולהשתלט על השונות המינית בעולם הערבי. על פיו "השונות" המינית הערבית היא זאת שצריכים להגן עליה, כיוון שבמדינות ערב קיום יחסי מין באותו מין אינו מחייב כלל זהות הומוסקסואלית.³

עמדה מסוג שונה מוצגת על יד רופל (Rofel, 2007). רופל טוענת כי הגלובליזציה אינה יוצרת זהות אחידה של Gay אלא מערכת שלמה של תוצרים תרבותיים מתהווים כתוצאה מהאינטראקציה בין חברות מערביות ולא-מערביות. היא מראה בספרה שהופעת הזהויות והפרקטיקות ההומוסקסואליות בסין קשורה באופן גלובלי לרשתות טרנס-לאומיות של לסביות והומואים, אך בו זמנית רופל מצביעה על האופן שבו תהליך זה מדגיש חלוקות מעמדיות וחלוקות בין העיר לכפר. המקרה הסיני, כפי שהוא מתואר באמצעות רופל, מהווה בסיס מחקרי לביסוס חקר המקרה הערבי לעומת השיח המערבי-גלובלי. בעבודתי אני מבקש לטעון כי השיח המערבי כפי שהוא נכפה על תרבות אחרת (הערבית) מייצר אבחנות שאינן מתייחסות להקשר הלוקלי ואף מתעלם ומוחק אותו. מחקרה של רופל מבקש להבהיר כי בסין על אף השתלטות השיח המערבי על המיניות, מתקיים שיח פנימי-לוקלי, שהשיח המערבי אינו יכול לעסוק בו או להבין אותו כלל. באופן דומה, אבקש לבחון באיזה אופן מתפקדת הזהות הלהט"בית, או הזהות ההומוסקסואלית המודרנית שנוצרה במערב, במסגרת חברות ערביות,

³ בספרו, הכוונה ב"פרקטיקות" היא בדרך כלל ליחסי מין בין גברים. טענה זו עוררה ביקורות פמיניסטיות משמעותיות נגד מסעד, בטענה שהוא עושה אידיאליזציה של "הקיים" ביחסי הכוחות המיניים בעולם הערבי ומאשש את הטענה שהמרחב המיני הערבי הוא מרחב גברי, שרק גברים גבריים זוכים בו לפריבילגיות וליתרונות, ובמיוחד שהוא עושה זאת ללא מודעות בספרו.

וכיצד שיח הזהות מייצר סובייקטים חדשים בחברות אלו. עוד אבחן באיזו מידה הזהויות המיניות המודרניות מתחברות לתפישות "קדם הומוסקסואליות" של מיניות.

ההתייחסות לדיון התאורטי שנוצר סביב ספרו של מסעד *Desiring Arabs* וכן סביב הריאיון שלו לכתב-העת ג'דאלייה (Massad, 2013), מהווים אף הם אינדיקציה לבחינת השיח המערבי על אודות זהות הומוסקסואלית ערבית. בספרו ובראיון המוזכר לעיל תוקף מסעד את ארגוני הלהט"בים בלבנון ובפלסטין ומאשים אותם בהיותם סוכנים לציונות ולאמפריאליזם התרבותי באמצעות "המיניות". מסעד אומר בספרו:

"The categories gay and lesbian are not universal at all, and *can only* be universalized by the epistemic, ethical, and political violence unleashed on the rest of the world by the very international human rights advocates whose aim is to defend the very people their intervention is creating" (2008: 41).

דרוקר (Drucker, 2008) שהגישה של מסעד נוטה לעשות אידיאליזציה של התרבות המינית בעולם הערבי. מסעד מתמיץ את העובדה שיש אורח חיים הומו-לסבי בעולם הערבי, ואלה שחיים לפיו עושים זאת מבלי להרגיש שהם מחקים את עמיתיהם באירופה ואמריקה. דרוקר סבור שמסעד בציירו דיוקן "ורוד" של המיניות הערבית האחידה נמנע מלהתייחס לעובדה, שגם העולם הערבי הוא חלק מהסדר הגלובלי הקפיטליסטי ומתרבות הצריכה העולמית. על כן המיניות בעולם הערבי, על פי דרוקר, היא לא אחידה ונוטה יותר להיות היברידית ומגוונת. לדידו של דרוקר, בעניין מרכזי אחד צודק מסעד: ההתעקשות שלו שצורות המיניות הערבית המסורתית לא הייתה מבוססת על הבינאריות "הטרו/הומו". הוא מוסיף שהעניין מהווה נקודה שקשה לקורא האמריקאי לעכל. זאת בעיקר כיוון שהוא שקוע עמוק בחלוקה שבין "gay people"- "straight people". חלוקה זו, הוא טוען, מעצבת את החשיבה שלו. דרוקר מסכים עם חוקרים אחרים שהתפיסה הבינארית הזאת היא תוצאה של התפתחות חדשה יחסית ושבבעבר התקיימו אין ספור דרכים להגדיר מיניות.

דרוקר מסכים עם קריאותיו של מסעד בקוראן, בטקסטים איסלאמיים מאוחרים יותר ובשירי אהבה מהספרות הערבית הקלאסית, המאשררות את התובנה שמצאו גם היסטוריונים אחרים: הערבים במאות הראשונות אחרי תחילת האסלאם לא סיווגו אנשים לפי נטייתם המינית. עם זאת הוא מציין כי לא ברור מה היא מידת ההמשכיות בין התרבות המינית הערבית הקלאסית לבין זאת העכשווית. לטענתו, ישנה כאן חוליה חסרה, שמילאה תפקיד דומיננטי בעיצוב ההווה. לדבריו טועים כאשר מתברים ישירות ומסבירים את המיניות הערבית העכשווית "בקפיצה" ישירה אל שירי האהבה העבאסיים. יש צורך להבין את המיניות הערבית העכשווית על צורותיה דרך יחסי הכוחות בחברות השונות, הרחק מהרומנטיזציה של השירה. רבים מהגברים הערבים אשר

מקיימים יחסי מין עם גברים כלל אינם מזהים את עצמם כהומואים, טראנסג'נדרים או בייסקסואלים. חלקם חודרים (בועלים) לטראנסג'נדרים או לגברים אחרים, ופשוט מסתירים מין זה מידיעת הציבור. יש אחרים שפשוט מקיימים יחסי מין אחד עם השני בצורה דיסקרטית. במילים אחרות, בתרבות בה רוב האנשים המעורבים ביחסי מין עם בני אותו מין אשר אינם מגדירים את עצמם כהומואים, אין כל צידוק ומשמעות להטיף להם מטעם ארגוני הלהט"ב בעולם והארגונים המקומיים "לצאת מן הארון".

מסעד כמעט ואינו דן במבני הכוח והיחסים החברתיים שעיצבו את מערכי התשוקה בעולם הערבי הקלאסי לפני כניסת המושג "הומוסקסואליות". למשל, הוא הדגיש כמו אחרים ש"אהבת העלמים" הייתה תמה חשובה בשירה העבאסית (כמו למשל בשירתו של אבו נואס). אך הוא נוטה להתעלם מהדינמיקה בעולם הערבי, שמארי ורוסקו (Murray & Roscoe, 1997) כינו "age-differentiated homosexuality" בעולם הערבי, הן בזמנים הקלאסיים והן בזמנים המודרניים.⁴

לפי דרוקר, מסעד גם כמעט אינו מקדיש תשומת לב למרכיב אחר של התרבות המינית הערבית: הטראנסג'נדר. מחקרים הראו שלטראנסג'נדריות יש חשיבות כצורת הבעה של סקס חד מיני בהרבה חלקים מהעולם הלא מפותח, בין היתר במדינות כמו אינדונזיה ופקיסטאן (Altman 1996, 1997, 2001). ישנן ראיות מכמה יבשות שחברי המעמדות הנמוכים נוטים יותר מאנשים ממעמד בינוני לעסוק ביחסי טראנסג'נדריים בניגוד למערכות יחסים הומוו לסביים. אפשר לזהות כמה צורות של טראנסג'נדריות במדינות ערביות כמו הסס (هسس) במרוקו, חנית' (خنيت) בעומן.

אבו-עודה (Abu-Odeh, 2013) מותחת ביקורת קשה על התקפתו של מסעד נגד "ההומוסקסואליות הגלובליות", ושוללת באופן חריף עוד יותר את ביקורתו של מסעד על ארגוני להטב"ים בלבנון ובפלסטין (גם בשטחי ישראל). לטענתה, התזה של מסעד שהמערב הוא "אימפריה" אלימה שכוחה בלתי מוגבל, וששואפת לחדור לעמים ולהשליט בקרבם הגמוניה תרבותית, היא פשטנית מאד ולא תופסת את מורכבות הקשר בין המערב והמזרח ואת המוגבלות של הכוח. ביקורת זו היא חלק מביקורת חריפה שלה על ביקורת הנאורות של פוקו וממשיכיו, כשהיא מונה ביניהם את מסעד עצמו. לטענתה, מסעד מבצע אידיאליזציה למערכת המשכב החד-מיני הקדם-מודרנית, ומעלים עין מהניצול ומהמערך ההיררכי והפטריארכלי ששלט באופן סמוי, ולפעמים

⁴על כך בהרחבה בהמשך הפרק התאורטי.

גלוי, ביחסים אלה. אבו עודה שואלת מהו המחיר שיש לשלם בשביל לשמור על המונח "קיום משכב באותו מין" במקום "הומוסקסואליות", ותוהה מי ירוויח משימור מצב זה, ומי ימשיך להיות מופלה לרעה. היא סבורה שהשמירה על ההגדרה "קיום משכב באותו מין" מקבעת יתרונות ששמורים חברתית לגברים גבריים, אך באה על חשבונן של שתי קבוצות: נשותיהן של גברים אשר מקיימים מגע מיני עם בני אותו מין, אשר נדחקות לקרן זווית בעוד בני זוגן נהנים מהרפתקאות מיניות; וכן גברים שמקיימים מגע מיני עם אותו מין, המתאפיינים בנשיות חיזונית בולטת ומתוארים באמצעות הביטוי המעליב "ח'וואל", שמשמעותו נשי. לגברים אלה אין את הפריבילגיה לחיות בסתר. התעקשותם של גברים "גבריים" לשמור על ההגדרה "משכב עם אותו מין" במקום "הומוסקסואליות" היא לדידה התנערות ופחד עמוק מהתואר "ח'וואל".

בהמשך לתפיסתם של פוקו ובאטלר, הנחת המוצא גם של מחקר זה היא, שמיניות היא תופעה תלוית תרבות, ושהתנהגות מינית (Sexual Behavior) נבדלת מהתנהלות מינית (Sexual Conduct). בהיבט זה המחקר יישען גם על טענותיו של דניס אלטמן (Altman, 1996, 1997, 2001), אשר סוקר את הצורות השונות של המיניות במדינות ובתרבויות אשר אינן חלק מהעולם המערבי המתועש, לרבות אמריקה הלטינית ומזרח אסיה. אלטמן בודק את המתח או נקודות המפגש בין ההומוסקסואליות המערבית, המתבססת על החלוקה בינארית הומו/הטרו ומופצת באמצעות הגלובליזציה של הזהות המינית, לבין הפרקטיקות המיניות המקומיות. פרקטיקות מקומיות אלה הינן תלויות התרבות ושאויות מן המסורת ומהערכים המקומיים, אשר אינם ממיינים אנשים לפי זהות מינית בינארית אלא מתייחסים לתכונות אחרות כמו גבריות/נשיות או פסיביות/אקטיביות (غصوب وسنكلير, 2002). ממצאים אלו משרתים את אלטמן כדי לערער על הגישה המערבית הדומיננטית, שלפיה הזהות ההומוסקסואלית חוצה תרבויות, שפות, מעמדות, השכלה וכו'. חיבורו של אלטמן הוא בעל רלוונטיות רבה למיניות בעולם הערבי, שכן אפשר להניח שחלק ניכר מהחברות נמצאות על ציר המתח בין המורשת המינית המקומית ובין הגלובליזציה של המיניות והצורך בארגון מיני של החברה, של כל חברה.

2.2 אהבת נערים והומוסקסואליות מובחנת על-פי גיל

המחקר הנוכחי יוצא מההבחנה, שאתר היכרויות לגברים, שמקיימים יחסי מין עם גברים אחרים, ובמקרה הזה "מנגים", הינו מוצר שמייצג הגמוניה מערבית על אודות מיניות, ובמיוחד תפיסות דימויי הגוף הגברי המיני. כאשר משתמשים גברים מה"משרק" הערבי באתר הזה הם מביאים איתם מסורות ומורשת תרבותית אשר משליכות על התחומים החברתיים והמיניים וכיוצא מזה, הגופניים. המחקר בודק אפוא את הממשק ונקודות

ההצטלבות בין המערך התודעתי והערכי הערבי, שהגולשים באים אתו, לבין השפה המינית ההומוסקסואלית הגלובלית המערבית.

כפי שהוזכר לעיל, מארי ורוסקו (Murray & Roscoe 1997) דנים באוסף שלהם באחד המאפיינים המרכזיים של המיניות הערבית/אסלמית אותו הם מכנים "Age-differentiated homosexuality". אחת התופעות המושגיות הנגזרות ממנה היא אהבת הנערים, boy love. אפשר להתייחס לתופעה כסטריאוטיפ המשתקף ממבט (gaze) מערבי מוטל בספק, אך אפשר גם לבדוק את התופעה מתוך מערך הידע הערבי. בניגוד למסעד (2008) שדן באהבת הנערים רק בהקשר של שירה עבאסית, מרחיבים מארי ורוסקו את הדיון ויוצאים מנקודת מבט שמגנה את האירופוצנטריות ואת הנטייה האירופאית לנכס את ההומוסקסואליות לעצמה. נטייה זו שואפת לספר את ההיסטוריה של ההומוסקסואליות כאבולוציה מתקדמת, תאולוגית, מדיכוי קדם-מודרני, שתיקה והיעלמות ממרחב לנראות מודרניות וחופש מיני. הם אף משווים בין האחידות היחסית של ההומוסקסואליות ה"מערבית" המודרנית לבין מגוון הדפוסים החד-מיניים בחברות אסלאמיות. הם מוסיפים ודנים גם בתופעת "boy love" בזנים המודרניים. גם מסעד (Massad, 2008) וגם מארי ורוסקו דנים בקושי בכוחות וביחסים החברתיים שבונים את התרבות המינית הערבית הן הקלאסית והן העכשווית. המושגים "boy love" ו-"Age-differentiated homosexuality", מובילים למערך חשיבתי ארוטי אשר בנוי ומבוסס על המתח הנובע מתוך ההבדל הצורני והמהותני בין הצמדים "מבוגר/מתבגר", שייח/תלמיד, אדון/עבד, גדול/קטן, והחשוב שבהם, חונך/חניך (حمودي, 2010).

חמודי (حمودي, 2010) מסביר את המערך הסימבולי של החונך- חניך הרחק מהרומנטיזציה של הנזילות המינית הערבית. הוא גורס שהחברות הערביות ממרוקו עד מצריים מקדשות את הגבריות וקושרות אותה לשלטון ולהמשך שליטת הזכריות במרחבים הציבוריים והפרטיים. אפיון זה קיים על פיו גם בתרבויות אחרות, אך ההבדל הוא שבחברות הערביות הוא מעוגן הן בטקסטים של חוקי המדינות (המקדשות את המנהיג הזכרי בטקסטים הפופולריים שלהן) והן בטקסטים רוחניים. ברמה הסימבולית אשר משליכה על רמות יומיומיות אחרות מסביר חמודי, שכל זכר בדרכו לשלטון וכחלק מהיותו חולייה בשרשרת הידע והניהול הבלעדית לגברים, הינו נדרש להיות חניך, והינו חייב לעבור את שלב "تأنيث المرید" (הפיכת החניך לנקבה). זהו שלב הכרחי בחניכתו כגבר שולט, בו הוא מקיים על החונך שלו מערך של גבר/אישה. זהו שלב בו מממש השייח', החונך, המנהיג את

גבריותו דרך שליטתו המוחלטת בחניך והפיכתו לאשה סימבולית תוך הדרת האישה הביולוגית באופן מוחלט מהמערך הזה. זאת בשל איבר הרחם שיש לאשה, המהווה איום על השליטה הגברית, משום שהתממשות אופציות הרחם משמעותה הפרדוקסלית היא המשך שושלת השולט, אך מצד שני איום על השלטון הבלעדי של הגבר (היות והנולד מיוחס לאמו ולא לאביו). לכן, בדרכו להיות שליט, החניך הופך להיות מעין אישה אך ללא רחם, אישה כנועה, שממלאת את צרכיו האדוניים והגופניים של השייח', כפי שחמודי מציין במפורש (שם).

המערך הסימבולי שחמודי מפרק בנוגע ליחסי הכוחות ההיררכיים והארוטיים שמאפיין חלק מהתמונה החד-מינית הערבית עוזר להבין את טבעה ומקורה של הכמיהה המינית ההיררכית. זאת לא רק ברמת שייח'/חניך, אלא גם במבנים ארוטיים שנובעים מהבדלי גיל, מעמד חברתי, דרגה בעבודה, רמת שליטה במרחב ועוד. מבנה גוף הוא מבנה ארוטי אשר יכול בוודאי להצטלב או להיות חלק אינטגרלי מכל אחד מן המבנים שהזכרתי.

2.3 גופים ממוגדרים: מנשיות פרפורמטיבית לגבריות אתלטית

עד סוף המאה ה-18 לא נתפסו הגוף הגברי והגוף הנשי, גם במזרח התיכון וגם במערב, כשני גופים מנוגדים זה לזה ושונים מהותית. הם נתפסו כשתי וריאציות של גוף אחד. הגוף הנשי נתפס כגרסה הנחותה יותר של הגוף הגברי, כהיפוכו. רק בסוף המאה ה-18 החלה להתפתח התפיסה של שני מינים מנוגדים (Laqueur, 1986). איברי הרבייה, ובמיוחד השחלות של הנקבה, החלו לתפוס מקום מרכזי בייצוג ההבדלים בין המינים. השחלות החלו להיתפס כמרכזי פיקוח עצמאיים למדי על הרבייה בנקבות של בעלי חיים, ובאישה, נקבת האדם, הן נתפסו כמהות הנשיות עצמה. כפי שטוען לקויר, את השינוי הזה אי אפשר לייחס לשינויים בידע המדעי, להפך, הידע המדעי הוא במידה רבה תוצר של אפיסטמולוגיה ספציפית הנטועה בארגון החברתי והפוליטי. לטענתו, ההבדלים האנטומיים והפיזיולוגיים בין נשים לגברים החלו לעניין חוקרים רק כאשר הם נעשו חשובים מבחינה פוליטית. דבר זה קרה כאשר יסודות של הסדר החברתי החלו להתערער עם עליית תנועת הנאורות באירופה, שבאמצעותה התכונן השיח אודות ההומוסקסואליות כמרחב ביניים בין מגדרי במיוחד בהיבט הגופני. הפתרון לערעור הזה היה להבנות את ההבדלים הגופניים בין המינים כהבדלים מהותיים ביותר שלא ניתן להתגבר עליהם. ההבחנה "החדשה" בין המינים כהפכים מוחלטים לא התרחשה רק ברמה המדעית הביולוגית, אלא גם בשדה רחב של תאוריות חברתיות ותרבותיות.

בספרה *גופים נחשבים* (*Bodies that Matter*) לוקחת באטלר (Butler, 1993) את תובנותיו של לקויר ומתווכחת עם הקולות בפמיניזם התופסים את הגוף החומרי, על המרכיבים המיניים שלו, כדבר ממשי הנמצא מעבר לכל

הבניה תרבותית. בתשתית הזהות המגדרית, אותה תופסת באטלר כזהות פרפורמטיבית, מציבה באטלר את הכפייה ההטרסקסואלית והפחד העצום מנזילות מגדרית. לטענתה, עצם החלוקה שנראית לנו ראשונית והכרחית, גבר/אישה, מבוססת על איסור תרבותי ביחס להומוסקסואליות ועל הצורך העז בארגון מיני והסדרת המיניות בגבולות ההטרסקסואליות. לפי התיאוריה שלה ניתן לערער את יסודות החלוקות המגדריות הדכאניות באמצעות טעינת הסמלים "הממגדרים" במשמעויות הפוכות מאלו שלשמש נועדו. באטלר מדגישה גם את חשיבות החזרה על הפעולה עד כדי ביסוס המשמעויות החדשות. לדידה, כל מה שהינו בגדר "טבעי" הוא מובנה באמצעות שיח כלשהוא. עבודה גם המין אינו אלא תוצר של שיח, קודים והגדרות חברתיות ותרבותיות. אין שום מהות שקודמת לתוצרים הללו. לכן, על פי חשיבה זאת, אפשר להסיק שניתן על ידי ערעור הקודים התרבותיים והחוקים החברתיים לערער את אשליית "הטבעיות" של המין והשתקפות המגדר ממנו.

הזקן (beard) הגברי ממחיש יותר מכל את החשיבות של הפרפורמנס המגדרי בהבניית הפער בין המין ופרשנויותיו המגדריות. זאת משום שהזקן הגברי נחשב עד לא מזמן לסמל של תכונות כמו זכריות וגבריות/אדנותיות. תכונות שהן קשורות אחת בשנייה ומשקפות הטרסקסואליות קוהרנטית כביכול, אשר בה המין "הטבעי" מוביל באופן ישיר וגם "טבעי" לצורת הפרפורמנס של האדם. במילים אחרות, הזקן נחשב כ"איבר" טבעי שמסמן הטרסקסואלית טבעית ונורמטיבית. בשנים האחרונות אנו עדים להפיכת ההופעה הגברית בזקן למראה "אופנתי" שיש בו לא מעט פתיחות ארוטית "נשית" בקרב הקהילות הקוויריות בעולם. אנו עדים כאן לאימוץ התרבות הקווירית, שהווייתה היא כל כולה מתנגדת לבינאריות המגדרית ולדכאנות ההטרסקסואלית. הזקן, סמל ממגדר שצומח כביכול באופן "טבעי", משנה את משמעותו, וככל שמרבים להשתמש בסמל הזה בצורה ההפוכה לייעודו הממגדר, הוא נטען יותר ויותר במשמעויות חדשות. השימוש בזקן מחוץ להקשריו הטבעיים כביכול מערער מהבסיס את ההקשרים הללו בין קוויר נשי ועדין לבין הזקן הגברי שמכסה את פניו, ולכן טוענים את הייצוג הזה בארוטיקה תודעתית משמעותית.

מיגדר הגוף הגברי

סוף המאה ה-18 ותחילת המאה ה-19 מהוות עידן צמיחת הלאומיות ומה שכוונה יותר מאוחר "המהוגנות הבורגנית" של מעמד הביניים. מוסה (2008) מוכיח שהנשים הודרו מחוץ לערכי ה"מהוגנות", מפני שהן הוגדרו כלא מסוגלות לשלוט ביצרים החייתיים שלהן ונתפסו כקלות דעת. כחלק מאותו הלך הרוח והתפיסה המהוגנת ניתן להניח, שגם החליפה הגברית, זו המסתירה את קימורי הגוף הגברי ומצניעה אותו ואת הפוטנציאל המיני

שלו באופן ניכר, הינה סמל ברור ל-"מהוגנות" (Hollander, 2004). היא גם מסמלת את הגדרות הנורמליות ביחס לחריגות, שהינה אחד ממאפייני העידן הני"ל, על אמצעי השליטה במיניות האדם: "הלאומיות אימצה את אידאל הגבריות ובנתה סביבו את הסטריאוטיפים הלאומיים שלה... שיכרון מיני מכל סוג שהוא נחשב בלתי גברי ומנוגד, מעצם מהותו, לסדרי החברה" (מוסה, 2008). בשל כך, כנראה, נוצר הצורך למשטר את גוף הגבר ולתחם גם אותו באופן הדוק על מנת שלא יוכל לפרוץ את גבולות הגינדר, וזאת בייחוד משום שהגבריות של אז היא הנציגה הן של המהוגנות- והן של הלאומיות כשהן שזורות אחת בשנייה.

הרה-פרודוקציה של המין הזכרי בצורתו המגדרית באופן חיצוני היא לא נחלתו של המערב לבדו. עם התעצמות התנועות הקולוניאליות במזרח התיכון בתחילת המאה העשרים לאחר קבלת העצמאות מהכובש המערבי, התגבר הצורך של תנועות הלאום לחדד את גבולות הגבריות כפי שראינו במערב בסקירה לעיל. ישנה זיקה ישירה בין התעוררות הלאומית לבין הבניית הגבריות כמרחב השיח השולט, ולכן היה חשוב להמציא סימנים חיצוניים להבדלת הגבר הלאומי החדש, כפי שמתארות ג'אסוב וסנקליר (غصوب و سنكلير 2002). בספר זה הן סוקרות שלוש פרקטיקות לרה-פרודוקציה של הגבריות במזרח התיכון בשלוש מדינות לאום: עירק, תורכיה וישראל. בישראל ובתורכיה הן מוצאות כי הצבא הוא מעין "מפעל" להפיכת המין הגברי לגינדר שולט ולהפיכתו לקטגוריה שעתידה לשלוט בחברה כנגד "האחרות" שמיוצגת באמצעות הערבים, ההומוסקסואלים והנשים. הן מביאות דוגמא גם מעיראק, ששם הצבא מחייב את החיילים לגדל שפם כאות לגבריות בוגרת ומושלמת, וזאת כחיקוי להופעתו של המנהיג של הלאומיות הגברית, סדאם חוסיין.⁵

2.4 השתלטות הגבריות ההגמונית על התרבות ההומוסקסואלית

מחקרים הראו שבעוד שאמצעי המדיה העוסקים ב"סגנון החיים" מאדירים את הגוף הרזה ואת הדיאטות אצל הנשים, הם מדגישים את החשיבות והחיוניות של הגוף החטוב והשרירי אצל גברים.⁶ גברים, כולל ילדים ונערים, חשופים יותר ויותר לדמויות בפרסום ובתרבות הפופולארית שמקבעות ומנציחות את הגוף הגברי השרירי ביחס למה שהיה לפני 25 שנה (Pope et al., 1999). זאת ניתן לבדוק למשל באמצעות הדמויות הפופולריות המיועדות

⁵ יש לציין שהשפם אומץ בשנים האחרונות על ידי תנועות קוויריות והפך להיות "סמל" לנזילות מגדרית מסוימת.

⁶ כפי שאפשר לראות בכל ירחון "סגנון חיים" (Life Style) לגברים כדוגמת CQ.

לבנים כמו פאוור-רינג'רס, ספיידרמן ובאטמן, אשר נמכרים בצורת פסלים סטטיים לילדים כתזכורת לצורת הגוף הגברי "המקובל חברתית". יש לציין שהדמויות הללו בדרך כלל מציינות את ערכי "הטובים" מול "הרעים" שהם מאופיינים בגופים גרוטסקיים. כמובן שהגופים "הרכים" והצנומים מודרים לחלוטין מהמשחקים הללו. באמצעי המדיה ההומוסקסואלים, כתוצאה מהכוחות החברתיים ומהסיבות ההיסטוריות שצינתי לעיל, מן המיותר לציין שהמבנה השרירי ההיפר-גברי הוא הנפוץ והכמעט בלעדי גם שם.

התרבות ההומוסקסואלית הפופולארית המערבית לא הצליחה לערער את הדיכוטומיה המגדרית ביחס למיניות. להפך, צרכני התרבות ההומוסקסואלית המערבית עזרו לאשש את הבינאריות גבריות/נשיות כתוצאה מכפיפותם למה שקונל (Connell, 1995) מכנה "גבריות הגמונית" (hegemonic masculinity). באמצעות הפריזמה הבינארית של גבריות/נשיות קל יותר לראות את הגברים ההומוסקסואלים כתוצרי היסטוריה מאשר כמי שיוצרים היסטוריה. זאת משום שבמקום לחולל מהפך במה שהולנדר (1994) מכנה "ההפרדה הגדולה", בחלק גדול מהמקרים הם עצמם חלק מההפרדה הזאת. לפי קונל (Connell, 1995), למרות השינויים שיוצרים הגברים ההומוסקסואלים ביחסים המגדריים, הרי היחסים השוויוניים שהם יוצרים, יחסית ליחסים ההטרוסקסואלים, והנטייה שלהם ליצור קשרים חברתיים עם נשים יכולים ליצור דגמים של זוגיות גם עבור החברה ההטרוסקסואלית. כך הם יכולים להיות סוכנים של שינוי. אך למרות זאת, באימוץ האידיאל הגופני הסטרייטי-אתלטי-שרירי הם מאשררים את ההיררכיה המגדרית. עובדה זו יוצרת סתירה משברית בלב הגבריות, סתירה שמתבטאת בין השאר בכינויים פופולריים כמו "הומו סטרייטי" או "straight-acting". על פי מחקרים שנעשו על אודות גברים שמתארים את גופם ומיניותם באתרי היכרויות, נמצא כי איש מהמספרים אינו מתגאה ב"עודף נשיותו". זאת משום שהערכים האטרקטיביים והשיווקיים ברמה הגופנית והאישיותית נותרו הגבריות הסטרייטית: "נראה ומתנהג כמו סטרייט", בעל מראה סטרייטי, סולידי, אתלטי, שרירי, מוצק וכו'. לטענת קונל (Connell, 1995) השתלטות הגבריות ההגמונית על השיח הגופני ההומוסקסואלי המערבי מאששת את טענות פוקו (Foucault, 1990), שלפיהן נתפסת מיניות כיום ככוח מייצב ביחסים חברתיים וכאתר פיקוח חברתי על חשבון מיניות שהייתה יכולה להוות פלטפורמה ליצירת מרחבים יצירתיים חדשים.

כפי שהראו Payne (2007) ו-Lanzieri & Hildebrandt (2011), באתרי היכרויות פופולריים של גייז במערב ניכרת העדפה בולטת למראה אתלטי, חטוב ושרירי. הפניה למראה שרירי (butch shift) החלה כבר בשנות השבעים, אך קיבלה דחיפה מהתפרצותה של מגפת האיידס בשנות ה-80 והעניקה ל'תרבות מכוני הכושר' משמעות חדשה.

הגוף השרירי ביטא כעת ערכי מותג של בריאות, ניקיון וכשירות מינית. בתרבות הגייז הגלובלית ניכרת תפיסה מובנית תרבותית לגבי הגוף "הנכון": שרירי, חלק (שעיר במקומות "הנכונים"), עם אחוריים קטנים ומוצקים, קוביות בבטן, לא רזה מדי ולא שמן בכלל, עם איבר מין גדול.

Payne חקר את הקטגוריה התבניתית "straight-acting" באתר gaydar באוסטרליה. באמצעות ציטוטים רווחים באתר הוא מדגיש את ההדרה שמפעיל הערך "הומו סטרייטי" אשר ניצב במרכז כלפי כל "האחרים", וזאת בצורה לא הפיכה. למשל:

"I'm not attracted to Asian's [sic] or Feminine guys. Sorry guys. No offence. I like masculine guys . . . you've heard the saying, if i wanted a girl I'd be str8:" (Payne, 2007: 529)

בציטוט זה ניתן לזהות את הכוחות ההטרו-נורמטיביים והלבנים שבהם המגדר והאתניות מתחברים לכדי יצירת אידיאל מדיר. הכמיהה להוכיח תכונות "סטרייטיות", "נורמטיביות" מהותניות ניכרת גם ברמת הכינוי (שם משתמש) של החבר באתר, וכן גם בטקסטים שבתוך כרטיס החבר (שם).

את הדגשים האלה, החוזרים והנשנים, על הסטרייטיות ועל הגוף "הנכון" ו"הזהה" לגוף הגברי ניתן להסביר על ידי חקירת הסאב-טקסט התרבותי שעוסק בהפנמת תחושת אשמה תרבותית. הסטריאוטיפים החברתיים השליליים של הומוסקסואליות ושל נשיות יוצרים מצב זהותי מערער אשר בו הגבר ההומוסקסואל אמנם ביצע את ההכרזה החברתית בדבר נטייתו המינית ההומוסקסואלית, אך מבחינה חיצונית ופנימית הוא עדיין נדרש להפגין גבריות מוסכמת. גבריות זו מבוססת על שוביניזם ומיזוגיניה כמוסכמה חברתית, וזה אף רואה חשיבות גדולה לשמירת הסדר המגדרי בחברה. ההבניה החברתית של הגוף ההומואי, שנקשרה להגמוניה הגברית ולגבריות ההטרו-נורמטיבית, גרמה להרבה גברים הומוסקסואלים לדחות את אופציית הגופניות הנשית ולאמץ ביטויים מציאותיים מוכתבים תרבותית של גבריות. זאת משום שאסתטיקה נשית הובנתה בתרבות זה מכבר וכפי שפורט לעיל, כסמן הומוסקסואלי; תסריטים הומופובים חברתיים ביצעו דה-לגיטימציה למי שמייצג איכויות נשיות על ידי גינוי והגזמה באשר לנטייתם המינית. כתוצאה מכך גברים הומוסקסואלים לא-גבריים נתפסו כנחותים ביחס לגברים סטרייטים ולגברים הומוסקסואלים שריריים או מאציואיסטים המגלמים את המהות המסורתית של גבריות הטרו-פטריארכלית (Wood, 2004). כתוצאה מכך, הופעל לחץ חברתי על ההומואים לאמץ מאפיינים פיזיים ורגשיים של מקביליהם ההטרוסקסואלים. Lanzieri & Hildebrandt (2011) מציעים שאימוץ זה והמשיכה למבנה הגוף האתלטי היה בלתי נמנע בקרב קהילת ההומוסקסואלים

(שם). כתוצאה מהכמיהה הזאת לנורמטיביות ולגופים אסתטיים, "the hunky buff boy came to represent" (Wood, 2004:) "the only gender style openly marketed as a desirable object choice for gay men". (54).

הלחץ התרבותי לפתח גוף גברי או להשיג פרטנר עם גוף אתלטי הקטין באופן דרסטי את גבולות הקבלה החברתית רק לצורת גוף שאינה חורגת מהצפייה לגוף המושלם. התשוקה הזאת הופכת להיות בעייתית באופן מיוחד, כאשר המבט ההומו-גברי, שפעל במקביל עם האדרת האסתטיקה ההומו-גברית המוזכרת כאן, הופך להיות דומיננטי בתוך התרבות ההומואית הגלובאלית. המבט ההומו-גברי הזה מאפשר מציאות אשר בה "לא רק שאסתטיקות גוף ממוגדר תהווה ממד מרכזי בבניית זהויות הומוסקסואליות תת-תרבותיות, אלא גם לקבוע יחסי כוחות בתוך ובין התת-קהילות הללו" (Wood, 2004: 54). עובדה זאת מהווה את אחד התמריצים לקיומה המתמיד של תת-תרבות הדובים (Bears), למשל, כתגובה לקיבעון במסגרת הגופים החטובים והרזים בקהילה ההומוסקסואלית. עם זאת היא גם חושפת את הפוטנציאל לכפיפות תרבות הדובים על ידי התרבות ההומואית המיינסטרימית כל עוד האחרונה מקדמת את מושלמות הגוף במסירות רבה.

עובדה זאת יוצרת לא רק כמיהה נורמטיבית בקרב גברים הומוסקסואליים למלא אחר נורמת הגוף המגבילה הזאת, אלא גם מקיימת מעגל של "בושה" שמבנה קבוצות אחרות כמו הדובים, הטראנסג'נדריות וה-twinks כמיעוטים שוליים וכפופים. כך ההעדפה המפורשת בין גברים הומוסקסואלים לגוף רזה ושרירי לא רק מנציחה את הגבריות ההגמונית, אלא גם מגנה את כל האפשרויות הגופניות המתקיימות מבחירה או לא שלא עולות בקנה אחד עמה. ניתן לטעון, בזהירות רבה, שייצוגי הגוף החטוב-האתלטי-השרירי באמצעי המדיה ההומוסקסואלים הפופולריים הופכים אותו לגוף ה"לגיטימי" והנכון. השאיפה לגופניות זו מכוונת הן לאדם עצמו והן לשותפו המיני הפוטנציאלי. הכוחות החברתיים והכלכליים כרוכים כאן יחד ומניחים את התשתית של שוק הצרכנות ההומוסקסואלית האורבנית בערי המערב. כוחות מאומצים אלה גרמו לתהליך מואץ של "הבניית" התשוקה לגוף האתלטי כקונסטרוקט חברתי. ההדרה של הגוף הצנום או המלא מסכלת את האסתטיקה המקובלת וגורמת לחלק המבוסס והמיינסטרימי של קהילת ההומואים האורבניים לאחידות מבחינת הזהות והחיצוניות הגופנית. למרות שלא כל ההומוסקסואלים מאמצים או נמשכים למראה האתלטי, בכל זאת נשאר הגוף השרירי והחטוב בעל סקס אפיל דומיננטי בתרבות ההומוסקסואלית המיינסטרימית. בשל כך חשוב לעמוד על ההשפעות והמקורות של האדרת המראה האתלטי, כפי שיובא בהרחבה.

מחקרים רבים שנעשו על אמצעי מדיה הומוסקסואלים שקשורים בפרסומים אישיים, כמו אתרי היכרויות למשל, הראו שהמראה הפיזי הוא הפרמטר הראשי המשמש למשיכת גברים אחרים (Bartholome, Tewksbury, & Bruzzone, 2000; Deaux & Hanna, 1984; Epel et al., 1996; Gonzales & Meyers, 1993; Hatala & Predhodka, 1996; Laner & Kamel, 1978; Sergios & Cody, 2000). בנוסף לכך, מחקרים מצאו שבפרסומים הללו יושמה הפרדיגמה ההטרסקסואלית בכל מה שקשור בשימוש בשרירים, במשקל ובמבנה הגוף לבחירת שותף מיני. במחקרים אחרים נמצא שהנדגמים ההומוסקסואלים העידו כי יש להם העדפה יותר חזקה לגופים השריריים והחטובים והאתלטים וזאת לעומת הנדגמים ההטרסקסואלים (Bridel & Rail, 2007; Higgins, 2006; Howard, Blumstein, & Schwart, 1987).

Swami and Tovee (2008) עסקו בהבדלים בהעדפות שקשורות בפרמטרים של משיכה גופנית בין גברים הומוסקסואלים לעומת גברים הטרסקסואלים. הם מצאו כי גברים הומוסקסואלים מעדיפים הרבה יותר יחסים נמוכים של מותן/חזה אצל גברים, כלומר, מותניים צרות וכתפיים ובית חזה רחבים בצורת V. גם Martino (2006), שסקר פרסומים רבים של גברים הומוסקסואלים דרך הרשת, מצא, שגברים שופטים אחד את השני לפי מידת התאמתם הגופנית לקודים החברתיים של הגבריות.

חשוב להדגיש כאן ש"הגבריות" היא ערך נזיל ותלוי תרבות, גיאוגרפיה ומציאות שמעוצבת בתפיסותיהם של אנשים במקום מסוים ומתהווה דרך השיחים על אודות נושא מסוים. ניתן לזהות זאת במיוחד במקרה הגבריות כקטגוריה (Foucault, 1990), שכן מה שנחשב "גברי" בתרבות אחת לא בהכרח נחשב כך בחברה אחרת. אם הגבריות נתפסה בכל החברות (במערב ובמזרח) כתכונה חיובית שיש לעודד אותה ולשאוף אליה, הנשיות נתפסה כמהות שלילית ומאיימת שיש להדירה. ההומוסקסואלית כהגדרה זהותית חדשה יחסית (150 שנה במערב) יוחסה לנשיות. עובדה זו גרמה להדרה של הומוסקסואלים מהמרחבים הגבריים הקלאסיים כמו הצבא, משחקי הספורט הגבריים, מרחבי העבודה וכו'.

על מנת להתאים את עצמם לאידיאליזציות הגבריות של הגבר ההטרסקסואל, הפנימו הומוסקסואלים את הסטריאוטיפים של תפקידי המגדר הגברי, במיוחד בכל מה שקשור בגוף הפיזי (Miller, 1998). Higgins (2006), מסביר כיצד משפיעה ההפנמה של האידיאליים ההטרו נורמטיביים והבושה ההומופובית על בחירת ההומוסקסואל את שותפו המיני או שותפו לחיים:

"Constructing the gay body into one that epitomizes hyper masculine characteristics (e.g., muscularity and athleticism) and attracting similar bodied suitors will keep gay men from feeling any resurgence of their internalized homophobic shame. Ultimately, the goal for a gay male in search of a relationship is to have an attractive partner who upholds the parameters of beauty and masculinity that reflect or "mirror" his own physical state" (Higgins, 2006: 86).

האיידס והגוף הגברי ההגמוני

חוקרים רבים קושרים את הארוטיזציה של הגוף הגברי המסיבי (ואפילו המלא כגון הדוב, Bear) לתחילת שנות ה-80 והתחוללות משבר האיידס. הקשר הקרימינולוגי הישיר שהתפתח בשנים אלו בין דימוי חולה האיידס ודימוי ההומוסקסואל, הוא עובדה שלא ניתן להתעלם ממנה. היה צורך לשבור את התדמית החולנית והמפלילה, משום שמחלת האיידס נקשרה בסגנון חיים מסוים ובמוסריות של האדם. הגוף "הכבד" של ההומוסקסואל סימל "בריאות, חיוניות, כוח, וגבריות", דבר שסיפק ניגוד מוחלט להידרדרות הפיזית שמאפיינת, תדמיתית, את הלוקים במחלת האיידס.

יש להדגיש כאן שבסוף שנות ה-80 ותחילת שנות ה-90 עם התרחבות מגפת האיידס ומותם של מאות אלפים בעקבותיה, בנוסף לחוסר האונים הרפואי והחברתי כלפי המחלה, התחזק החיבור בין ההומוסקסואלים לבין המחלה כמעין קללה או עונש שהונחתו על ההומואים בשל סגנון חייהם. לכן כל ההומוסקסואל נחשד באופן מיידי כחולה באיידס עד שלא יוכח אחרת. זאת במיוחד בהקשר ה"נראות" של ההומוסקסואלים ויציאתם מהארון בקרב משפחותיהם והקהילה בה הם חיים. זאת משום שהמהפך בדימויי הגוף ההומוסקסואלי התרחש תחילה בקרב הגברים ההומואים שנחשבו ל"מוצהרים" בחברה. לכן אלה המוצהרים ניסו להרחיק את ה"קללה" מעצמם ובעצם להתרחק כמה שיותר מייצוגי הגוף של חולה האיידס הגוסס, דהיינו הרזה מאוד, חסר הצבע והמצולק בנקודות חן. המידע על אודות האיידס זרם אל המזרח התיכון בצורה חלקית, מעוותת וסטריאוטיפית. המחלה הוגדרה כמחלה של "סוטים" מהמערב ומאפריקה ה"פרוצה" וה"מופקרת". בהעדר תרבות "הווידווי" והיציאה מהארון במזרח התיכון ניתן להניח שלא התרחש "מהפך" אמיתי בדימויי הגוף ההומוסקסואלי ברמת הפרפורמנס, אם כי הפחד (המלווה בבושה ורגשי אשמה) מהמחלה ומההידרדרות הגופנית קרוב לוודאי היה חלק ממאבק פנימי יום-יומי ברמת הפרט וברמה של המעגל החברתי המצומצם מאד (Lanzieri & Hildebrandt, 2011).

פרסום וגבריות: הבניית הגבריות ההגמונית ההומוסקסואלית דרך הפרסום

הפילוסוף הפוסט-מודרני בודריאר (Baudrillard, 1994) טוען שהמדיה מייצרת דימויים שמבצעים מניפולציה של הידע שלנו על אודות האלמנטים שמרכיבים את המציאות. אמצעי המדיה משחקים בתחושת הדמיון שלנו וכן ביכולת להבדיל בין המציאות האמתית לבין ההיפר-מציאות. כתוצאה מכך, אוכלוסיות מתחילות להאמין שההיפר-מציאות המומצאת היא מה שבונה את המציאות, והם עושים כל מה שביכולתם כדי לנסות לחיות לפי הדימויים שהוצעו על ידי אמצעי המדיה. פיסק במאמרו "פוסט מודרניזם וטלוויזיה" (1991), מתמקד בייצוג הטלוויזיוני. נקודת המוצא שלו היא ההתמוטטות של "הנרטיבים הגדולים" בהקשר של חקר התקשורת והתרבות. הכוונה היא להסברים החד-משמעיים לגבי אופיו של הסדר החברתי ולגבי היחסים שבין ייצוג ומציאות. פיסק טוען שהבחנה בין "מציאות חוץ-טלוויזיונית" לבין "מציאות טלוויזיונית" קורסת, וכי כיום ניתן לטעון שלמציאות חוץ-טלוויזיונית אין מעמד של "אמת" יותר מאשר למציאות הטלוויזיונית. על כן, ההבחנה בין הגוף הגברי במציאות לבין ייצוגו הקולנועי ובמוצרים פורנוגרפיים קורסת במידה גדולה.

ערוצי תקשורת פופולריים כמו ירחוני סגנון חיים להומוסקסואלים, פרסומות ובאנרים לשיחות ארוטיות ואפילו ארגוני זכויות להט"בים במערב, לא מציעים בפרסומי הסברה שלהם בדרך כלל דימויים גופניים שמפרקים או חורגים מהנורמות הגופניות של הגבר האתלטי. Saucier and Caron (2008) חקרו מאמרים ופרסומות שהכילו ארבעה מגזינים פופולריים להומוסקסואלים, The Advocate, Genre, Instinct, Out. במחקרם הם מצאו שהמגזינים הללו החפצו צורות גוף מסוימות של גברים והדגישו את חשיבותה של רכישת גוף חטוב ושרירי. השפעת הדימויים הללו מתבטאת בהסתתת התפיסה של הגופניות האידיאלית, מה שגורם להפנמת הערכים הגופניים הללו אצל הומוסקסואלים, והבניית גוף הומוסקסואלי המותאם לתכתיבים של הגבריות וישתלב בצורה טובה יותר עם המערכות הבינאריות המגדריות בחברות השונות (Higgins, 2006; Wood, 2004).

פורנוגרפיה וגבריות: השפעת הפורנוגרפיה על השיח ההומוא

סיבה אחת לשימוש הרב בפורנוגרפיה בקרב הומוסקסואלים היא, שהפורנו הוא אמצעי כמעט יחיד, דרכו יכולים הומוסקסואלים לצפות ולדמיין שני גברים מקיימים יחסי מין. ללא ספק, על רקע ההדרה ההטרו-נורמטיבית, הפורנוגרפיה מנכיחה בשביל הומוסקסואלים את הפרקטיקות החד-מיניות, וכן את הגופים והאיברים המעורבים בפרקטיקות המיניות הללו. כמו כן היא מנגישה את הפרקטיקות הללו כשדה של ידע ומאשררת אותן כאפשריות וכלגיטימיות. אך בדומה למוצרים הפרסומיים, הפורנוגרפיה המכוונת לקהלים של גברים הומוסקסואלים הדגישה את הגופים ואת החלקים הספציפיים בגוף, שיש להתייחס אליהם

כאטרקטיביים וארוטיים. הפורנו ההומוסקסואלי הציב את הגוף השרירי, חסר השיער והאתלטי עם האיבר המיני הגדול כהבניית הגוף המרכזית שלו לעומת פורנו ההומוסקסואלי בתחילת ואמצע שנות השמונים, וכדימוי המייצג את הגבריות ההומוסקסואלית האולטימטיבית (Lanzieri & Hildebrandt, 2011).

בתהליך של צריכת הדימויים של הגופים ההיפר-גבריים המתוארים בחומרים פורנוגרפיים צופים יכולים להפנים ייצוגים אלה (Duggan & McCreary, 2004) ולבצע התאמה בין הדימויים החזותיים של השרירים ומבנה הגופים המשופרים עם גירויים ארוטיים. לתהליך של הפנמת מסרים כאלה עשויות להיות השלכות מרכזיות הנוגעות לתפקוד ההתנהגותי והרגשי של הגבר ההומוסקסואל. גברים ההומוסקסואלים יכולים להאמין שכדי להשיג סיפוק מיני הם חייבים להחזיק בגופים דומים לאלה המוצגים בסרטים הפורנוגרפיים, וכי הם יכולים להשיג עוררות רק על ידי קיום יחסי מין עם גברים שיש להם גוף שרירי וחטוב (Duggan & McCreary, 2004; McCreary, 1997).

2.5 צורות ההומוסקסואליות המפרקות את הדימוי המקובל

למרות החלוקה הדיכוטומית המנקזת את הדימויים של הגוף הגברי ה"נחשק" לפי הפרדות מגדריות, ניתן לזהות צורות גופניות שמערערות את ההגדרות של הגוף "הלגיטימי" – השרירי והאתלטי. אלה הן קבוצות גופניות ומגדריות והותיות: דובים (bears), טוינקים (twinks) וטרנסג'נדר. למרות שהקבוצות הללו נוכחות באמצעי המדיה שסקרנו לעיל, הן עדיין מסומנות כ"אחרות" וכ"תת-תרבויות" ביחס למיינסטרים ולגבריות ההגמונית בתוך התרבות ההומוסקסואלית.

להלן אעמוד על הדרכים בהן מערערות הצורות המגדריות והאסתטיות את האידיאל של הגוף השרירי החטוב: דובים לא רק מקיימים ומקדמים תהליך של ארוטיזציה של הגוף השמן והלא שרירי, אלא גם ממוקמים באמצע בין צורת הגבריות ההגמונית ובין הנשיות. תהליך זה נעשה תחילה באמצעות הפרקטיקות המיניות הנזילות שאותן הם מייצגים, אשר אינן מוכתבות על ידי המיניות ההטרו-נורמטיבית, אשר שמה את מושלמות הגוף במרכז ומתמקדת באברי המין כאובייקטים המיניים העיקריים של התענוג. מחקרים מצאו שיחסית לגברים ההומוסקסואלים אחרים, דובים מרבים לעסוק במגוון רחב יותר של התנהגות מיניות מאשר הומואים אחרים. התנהגויות מיניות שכיחות יותר אצל דובים כוללות פיסטינג (החדרת האגרוף כולו לפי הטבעת), השתנה,

מציצנות ואקסהיביציוניזם, פרקטיקות מיניות מגוונות הדוחפות את גבולות ההתנהגויות המיניות המקובלות. מוסקוויץ וחבריו מדגישים שמאפיין מרכזי של התרבות הדובית הוא להציע שגם היחידים הכבדים, השעירים והנמוכים יכולים להיות שותפים מיניים (Moskowitz et al., 2013).

עם זאת, על מנת לבדל את הדובים מההגמוניה הגברית, חיוני לציין בזהירות כי הדובים אינם רואים בנשיות את גלעין זהותם. הם אינם מעוניינים להכפיף את הנשי, אבל רוצים ליצור דרכים לבדל את זהותם הן מזו של הגברים ההטרוסקסואלים והן מזו של ההומוסקסואלים. כמו שנכתב לעיל, הגבריות הדובית שונה במהותה מגבריות מסורתית, משום שהיא משלבת תכונות שמקודדות כנשיות בתרבות המערבית כגון ביטויים של הכלה רגשית ופיזית וחיבה לגברים אחרים. אינטימיות זו מאפשרת לדובים לייצור הגדרה חדשה של "להיות גבר" (Manley, Levitt, and Mosher, 2007).

טוינקים: אין הרבה מחקרים שנעשה בנושא הטוינקים, אבל אפשר להגדיר אותם כגברים רזים מאוד, חלקים (ללא שערות), נעריים (על גבול המתבגרים), עדינים-נשיים (אבל לא טראנסג'נדרים), לא שריריים. הם לוקחים את תפקיד הנחדר באקט המיני ההומוסקסואלי, כאשר הפרטנר המיני שלהם הוא החודר, האקטיבי, השרירי והגברי המחוספס ולעיתים הקשות. ישנה ארוטיזציה גדולה שכרוכה בנוכחות ה-Twinks במוצרים הפורנוגרפיים בשנים האחרונות, והיא נובעת מהמפגש המיני בין הכנוע והשולט, המבוגר (daddy) והנער השברירי.

אפשר להסתכל על ייצוג ה-Twinks במבט דיאלקטי, כאשר מצד אחד הם מציעים אופציה אחרת לגוף ההומוסקסואלי הנמצאת הרחק מהגוף הטרו-נורמטיבי השרירי והממוגדר. מצד שני, בחולשתם ובכניעותם הם מאשררים את ההיפר-גבריות והאון של הפרטנר המיני ומשעתקים את ההיררכיה הטרו-נורמטיבית. זאת בייחוד משום שהגוף שלהם מתכתב עם גוף הנשים, וכן עם הרזון ועם השאיפה אל הקטן, שהוא פנטזיה של הרבה גברים (Hennen, 2005). אוסיף ואומר יש דמיון רב בין ההגדרה Twinks עם הגדרת ה"רילאם" (גלג) בתרבות הערבית הקלאסית, שכן הדימוי נושא את אותם מאפיינים אסתטיים, פרה-גבריים, פונקציונליים, וכן את אותו הסדר ההיררכי-מגדרי של שולט וכנוע, ובמידה מסוימת גם מגדריות לא מוגדרת, הנעה אי-שם בין הגבריות והנשיות, כאשר המאפיין הזה בולט יותר במקרה של ה-גלג מאשר טוינקים.

Transgender: בעוד טרנסקסואלים (שעוברים התערבות כירורגית לשינוי מין), נוטים לשעתק מודלים סטריאוטיפיים גבריים של מגדר, בכך שהם מבקשים לנכס לעצמם התנהגויות המסומנות כ"נשיות" או "גבריות" באופן מובהק, הטראנסג'נדריות מפרקת את הקשר בין מין ומגדר ואת הבינאריות של ההזדהות המגדרית וכן את התפיסה הפאלוגוצנטרית והממשטרית בדבר הגוף הממוגדר (Shapiro, 1991). סנדי סטון (1991), חוקרת תרבות טרנסקסואלית, מדגישה את החשיבות ואת הצורך ליצור "נראות טראנסג'נדרית", וזאת במקום הניסיון "לעבור" להיות "גברים אמיתיים" או "נשים אמיתיות" (Stone, 1991).

הטראנסג'נדר הוא מרכיב חשוב של התרבות המינית הערבית. מחקרים הראו שלטראנסג'נדריות יש חשיבות כצורת הבעה של סקס חד-מיני בהרבה חלקים מהעולם הלא מפותח, בין היתר במדינות כמו אינדונזיה ופקיסטאן (Altman, 1996). ישנן ראיות מכמה יבשות, שבמעמד הפועלים גברים נוטים יותר לעסוק ביחסים טרנסג'נדריים מאשר במעמד הבינוני, בו מערכות יחסים הומואיות או לסביות יותר שכיחות יחסית. אפשר לזהות כמה צורות של טראנסג'נדריות במדינות ערביות כמו הסס (هسس) במרוקו, חנית' (خنيت) בעומן ו- ח'אואל (خول) בכווית ובעירק (Murray & Will Roscoe, 1997).

בחלק המחקרי של העבודה להלן, אבקש לבדוק, האם במסגרת השיח על אודות הגוף הגברי הנחשק בקרב הגולשים מעירק, סוריה, לבנון וירדן מהווה הגוף השרירי האתלטי מעין מיינסטרים ומוסכמה חברתית רווחת בדומה למערב, או שמא הגבריות הנחשקת וההגמונית בתרבות ההומוסקסואלית במזרח התיכון מתבטאת בערכים אסתטיים שונים.

2.6 סוגיות לשוניות: מהסוטה עד המית'לי: הנתק האפסטימולוגי

הגבר המערבי מגדיר את עצמו בשפת היומיום "סטרייט" או "גיי". לשמות תואר אלה ישנן משמעויות גלויות ומוצפנות. המשמעות המילונית הראשונית של סטרייט היא: ישר, כלומר צודק, ישיר, הוגן, נורמטיבי, נכון, ראוי ולגיטימי. המשמעות המשנית של סטרייט היא ההפך מגיי. אולם בעברית המשמעות היחידה שהמילון נותן (מילון אבן שושן, עמ' 1282) היא אך ורק של שיוך מיני: "כינוי למי שמקיים יחסי מין עם המין השני בלבד". כך שיש להבחין בין משמעות מילונית, משמעות מילולית, וגם משמעות משנית. לפיכך כבר לא נכון להגיד שבאנגלית המשמעות המילולית היא "ישר"; זה מזמן גם ההפך מ"גיי".

בשיח המערבי הגלובלי נכנסות תחת הקטגוריה הלשונית הפופולארית "gay" הרבה פרקטיקות של שונות מינית, שמטרותיהן להשיג עונג מיני. כמו כן נכנסים התפקידים המיניים השונים (פסיבי, אקטיבי, וורסטילי) תחת אותה מטרייה זהותית של "הומוסקסואל". סביר להניח שהדבר שונה בעולם הערבי, שכן על אף השקת מילה תקנית פוליטית, "מית'לי" (مثلي) כמקבילה להומוסקסואל ו"מית'ליה" (مثلية) כמקבילה להומוסקסואליות, אלא שהשימוש בהם הוא מצומצם ביותר ומתרכז במיוחד באליטות התרבותיות ובאקדמיה ובעמותות זכויות האדם.

הסוציולוג המרוקאי עבד אלסמד אלדיאלמי (الديالمي, 2009) מנתח זאת בעובדה שהמעבר של יחס המערב להומוסקסואליות הוא מעבר משיח דתי אפיסטמולוגי לשיח מדעי (ביולוגי, פסיכולוגי וסוציולוגי). הוא גורס שהעובדה שהאיש ברחוב הערבי (המרוקאי במקרה שלו) אינו מכיר בנטייה נובעת מכך שאנשים אלו כלואים עדיין בשלב הדתי, ובעצם בתוך הנתק העמוק בין הסטייה החברתית והדתית לבין הנורמליזציה של המין ותפיסתו כאוסף פרקטיקות שמטרותן להפיק אורגזמה ואיזון נפשי והן לא רק אמצעי לרבייה.

במחקר הכמותני שביצע אלדיאלמי ברחובות מרוקו בערים שונות, מרחב שמתאפיין בריבוי הפרקטיקות החד המיניות, נמצא שרוב הנסקרים מתייחסים להומוסקסואליות כסטייה דתית ומוסרית, אבל – וזה אבל חשוב מאוד – ישנה גם הפרדה ברורה בין החודר לבין הנחדר. הוא מצא הערכה מסוימת לגבר הגברי שבוועל גברים אחרים, ואשר אינו נכלל בקטגוריה של הסוטה. זאת כיוון שבפעולת הבעילה הוא דווקא משמר ומסמל את ערכי הגבריות, ולא משנה מה המין של הפרטנר המיני שלו. לעומת זאת, הגבר שממלא את תפקיד הנבעל כן נתפס כסוטה, שכן הוא נושא בגופו, לדעת האנשים ברחוב, עודף הורמונים נשיים, והוא נתון לכוח ביולוגי בלתי נשלט, מעין מחלה, ששוללת ממנו את היכולת להשיג זקפה, כלומר (לפי תפיסה זאת), שוללת את אונו הגברי. עודף ההורמונים הנשיים לפי הנסקרים גורם ל"סוטה" לחפש כל הזמן ובצורה כפייתית גבר שיבצע בו חדירה אנאלית. כאשר האנשים נשאלו על סיבות קיום יחסי זנות חד מיניים עם תיירים מערביים הן בתפקיד החודר והן בתפקיד הנחדר, רוב הנחקרים לא ראו פגם בהתנהגות הגברים המערובים באקטים המיניים והסבירו אותם באילוץ הפרנסה הקודמים לחישובים המוסריים. ניתן להניח שהבחנה זאת בין סוטה ללא סוטה בין גברים השותפים לאקט מיני עם ריבוי הכינויים שנלווים להגדרה המינית והחברתית יכולה להיות תקפה בהרבה חברות ערביות, וביניהם גם החברות הנחקרות בעבודה.

כפי שצינתי לעיל, הכינוי או שם התואר "הומוסקסואל" לא היה קיים בשפה הערבית בצורה ובמשמעות מילולית, וכאן יש להפריד בין השפה המדוברת עם הניבים הערביים השונים לבין השפה המודפסת, הן

העיתונאית וכן האקדמית. השפה הספרותית היא זו הנחשבת לתקנית ומחייבת, והזרימה בין השפה המדוברת והשפה הספרותית היא חלקית למדי. קשה לאמץ ביטוי עממי מהרחוב לתוך השפה העיתונאית, קל וחומר הספרותית. בעוד שבשפה המדוברת בקרב עמי הלבנט משתמשים מילים כמו "הומו" (הומו), "طنط" (טאנט, דודה) או "منيك" (מניאק), בשפה הספרותית משתמשים במילה התקנית "مثلي" (מת'לי, זהה), שהינו התרגום שהתקבל כתקני למילה הומו. בסביבות יותר שמרניות משתמשים בשפה הספרותית בכינויים כמו "شاذ جنسيا" (שאדי ג'נסי, חריג מיני) או אפילו "لوطي" (לוטי, מאנשי לוט). לכן ניתן לטעון שקיים נתק בין הכינוי מית'לי התקני והזהותי ובין הכינויים שמשמשים בהם בשפות המדוברות, ואשר שייכות יותר לפרקטיקה המינית עצמה בהדגשה על התפקיד המיני ולא על השייכות החברתית.

בספרו *Before Homosexuality in the Arab-Islamic World* מדגיש ח'אלד רוהייבי את הטענה, שהפרקטיקה המינית בשפה הערבית כמו "לואט" (בעילה על פי אנשי לוט), "אתיאן מין אלדבר" (בעילה דרך פי הטבעת), הייתה יותר חשובה מחשיבות מינם הביולוגי של השותפים בפרקטיקה המינית עצמה, ו"הסטייה" הייתה טמונה בפעולה עצמה ולא בעובדה ששני גברים קיימו אותה יחדיו. בכך הוא מאשש את הקביעה, כי פרקטיקה זו הקדימה את התארים המהותניים המצביעים על הזהויות המיניות של העת המודרנית. זאת משום שהפרקטיקות המיניות שאנשים קיימו לא נגזרו מזהות מהותנית כלשהי, והם גם לא השליכו על כינון הזהויות (El-Rouayeb, 2005). אני טוען שההפרדה בין הפרקטיקות המיניות לבין הדרך בה נתפסו האנשים חברתית השפיעה רבות על המיניות הערבית העכשווית גם כאשר הגיעה ההגדרה "הומוסקסואל" כקונסטרוקט תרבותי\חברתי מהמערב.

פרק 3: המחקר

3.1 שאלות המחקר

באמצעות ניתוח כרטיסים וסטטוסים באתר ההיכרויות "מנג'ס", אבדוק כיצד גברים ערבים שמקיימים יחסי מין עם גברים אחרים מבטאים את מיניותם. אבחן באיזה עולם מושגים ודימויים הם ישתמשו לצורך כך. למרות שהמחקר נעשה בנקודת זמן אחת, ההשוואה תהיה בין גולשים ממדינות פתוחות יותר למערב (ירדן ולבנון) לבין מדינות שעברו פחות מערביזציה (עירק וסוריה). ההבדל במערביזציה נובע מסיבות היסטוריות חברתיות. בין סוריה ולבנון, למשל, ההבדל נובע מכך שהקולוניאליזם הצרפתי, על מנת לשמור על קהילות "נאמנות" ולחזק אותן במדינת המיעוטים לבנון, הנחיל את התרבות המערבית והשפה הצרפתית בחיי היומיום של התושבים על כל מעמדותיהם. בסוריה, לעומת זאת, הוא לא עשה זאת, והשפה הערבית והתרבות הערבית-אסלאמית נשארה דומיננטית (أبو خليل, 2004). הדבר שונה בין ירדן ועיראק, שכן בעוד שעירק סבלה מסדרה מתמשכת של משברים ומלחמות בעשורים האחרונים, דבר שניתק אותה מהשפעות מערביות, ירדן המתאפיינת במשטר פתוח ופלורליסטי קלטה לתוכה את הקהילות האמידות והעירוניות של עירק שנפלטו מהמשברים (בנוסף לפלסטין ולבנון וסוריה). תהליך זה יצר, בנוסף לשכבה המקומית מהמעמד הבינוני-גבוהה של עמאן, אוכלוסיות בעלות זיקה תרבותית-מערבית מובהקת (صاغة, 2004). השוואה שכזאת תאפשר להעלות השערות בנוגע למידת ההשפעה והשינוי שיש לגלובליזציה של המיניות על המציאות של הפרקטיקות החד מיניות ואת התפיסה העצמית של גברים בעולם הערבי על ידי אפיון המושגים שבהם משתמשים במסגרת שיח המיניות.

3.2 חומרים

בעבודה יתבצע ניתוח שיח של אתר ההיכרויות "מנג'ס" המיועד לגברים שמקיימים יחסי מין עם גברים אחרים. אתר מנג'ס מוגדר באתר alexa.com לניתוח נתוני החשיפה לאתרי אינטרנט בעולם כאתר גלובלי; אין לו כתובת גיאוגרפית מוגדרת. עם זאת, מרכז התפעול של האתר הוא בלונדון, והוא שייך לחברת HuB JET, שהיא ספקית רשתות חברתיות המגדירה את עצמה כחברה להט"בית: "HubJet is proud to be a GLBT Company". האתר מתאפיין בתבנית תוכן וקטגוריות מערביות, אך הוא נפוץ במיוחד במדינות ערב, בעוד השימוש בו במדינות מערביות הוא מצומצם בהרבה. למשל, במצרים רשומים כ-32,000 כרטיסי גולשים, לעומת 987 בצרפת ו-900 בישראל. לפי נתוני האתר, 16.1% מכלל הגולשים בו הם ממצרים, 11.8% מארצות הברית ו-10.4% מסוריה.

בדומה לאתרי היכריות אחרים, האתר בנוי מכרטיסי חברים, שכל אחד מהם מתחלק לשתי רמות של תכנים : סטאטוס המופיע בכותרת של הכרטיס ופרופיל חברתי/מיני בחלק הפנימי שלו. בשורת הסטאטוס מתבקש הגולש לתאר את עצמו ואת מה שהוא מחפש, כאשר המטרה היא למשוך גולשים "מתאימים" ולגרום להם לבחור בבעל הכרטיס מתוך אלפי חברים אחרים. הפרטים בסטאטוס יכולים לכלול מידע על גיל, מיקום, מבנה גוף, גודל איבר המין ופרקטיקה מינית, פרטים קריטיים שעשויים להביא גולשים להתעניין ולהיכנס לכרטיס. פרופיל התוכן ממולא באמצעות תבנית קבועה, שהאתר קובע לפי המבנה, עם אפשרות להכניס טקסט חופשי מצומצם תחת כותרת "מה אני מחפש". כל כרטיס כולל תמונה הגלויה לעיני הגולשים, והוא יכול להוסיף תמונות נוספות (גלויות או חשופות).

3.3 שיטת המחקר

קורפוס הנתונים יתקבל על ידי דגימת כרטיסי משתתפים, ועולם התוכן יתחלק לשתי קטגוריות. הראשונה תכלול את האופן בו אנשים מביעים את המיניות שלהם באמצעות מילוי השדות בקטגוריות השונות שמהוות את הכרטיס. אבחן זאת לפי המבנה שנקבע על ידי הנהלת האתר, תוך התייחסות לתמונה המצורפת לכרטיס ומיון סוגי התמונות. הקטגוריה השנייה תכלול את הטקסטים החופשיים או הסטטוסים שמופיעים מחוץ לכרטיס הפנימי, ואשר אמורים לגרום לגולש להיכנס לכרטיס. כן תתבצע הצלבה בין שני חלקי הקורפוס.

ניתוח החומר הנכלל בקורפוס יהיה ניתוח שיח. הניתוח יאמץ תפיסה של שיח כמכלול של פרקטיקות הקשורות בגוף ידע וכצורות מסוימות של הקניית משמעות למציאות באמצעות מילים ודימויים. הגישה המחקרית העיקרית תהיה ניתוח שיח ביקורתי, כלומר ניתוח הנשען על ההנחות שלפיהן הלשון היא גורם מרכזי בעיצוב התודעה; הלשון אינה משקפת את המציאות אלא מבנה אותה באופן פעיל (באואר וגאסקל, 2011).

3.4 הליך המחקר ואיסוף הנתונים

- דגימה אקראית של 3 כרטיסים מכל עמוד המכיל 30 סטאטוסים/כרטיסים: העשירי, העשרים והשלושים בהתאם. ניתוח שיח של הסטאטוסים והשוואה לפרופיל הפנימי של בעל הסטטוס, בידוד תמות מרכזיות. עבור כל סטטוס שנדגם החוקר נכנס לכרטיס הפנימי של בעל הסטטוס ופירק, פירט וניתח את הקטגוריות הזרותיות שהגולש מילא כחלק מתבנית האתר. סך הכול מספר הכרטיסים שנדגמו ונותחו לכל מדינה הוא 90 כרטיסים.

- הדגימה של כל ה-90 כרטיסים נעשתה בנקודת זמן אחת. החוקר העתיק את כל הסטאטוסים למאגר נתונים נפרד, וכמו כן העתיק את נתוני הפרופיל לטבלת נתונים באקסל, ואת עיבוד הנתונים וניתוח הסטטוסים נעשה לאחר איסוף כל המידע. איסוף הנתונים התבצע באופן אקראי ולא היה תלוי בנטיות ליבו של החוקר, כך שלחוקר לא הייתה השפעה על איסוף הנתונים.
- החוקר מייך את הנתונים לתמות מרכזיות ותמות משניות, והציג סטטוסים מייצגים לכל תמה תוך ניתוח הסטטוסים.
- לאחר סיום הניתוח בנפרד לכל מדינה התבצעה השוואה אינטגרטיבית בין הצמדים סוריה/לבנון ועיראק/ירדן.

למרות שמדובר בחומרים מאוד אינטימיים של הגולשים באתר, מדובר בחומרים גלויים, שהגולשים מעלים תוך שמירה על פרטיותם. הטקסטים נשארים אנונימיים, ולא נעשה שום ניסיון לזהות אנשים ספציפיים. זהותו האמתית של המשתתף היא חסרת חשיבות לעומת התמות המרכזיות בהצגה העצמית, ולכן אין פגיעה בפרטיות. באמצעות ניתוח כרטיסים וסטטוסים באתר ההיכרויות "מנג'ס" בדקתי, כיצד גברים ערבים שמקיימים יחסי מין עם גברים אחרים מבטאים את מיניותם. בחנתי באיזה עולם מושגים ודימויים הם משתמשים לצורך כך. המחקר נעשה בנקודת זמן אחת, והשוואה הייתה בין גולשים ממדינות פתוחות יותר למערב (ירדן ולבנון) לבין מדינות שעברו פחות מערביזציה (עירק וסוריה). השוואה זאת אפשרה להעלות השערות בנוגע למידת ההשפעה והשינוי שיש לגלובליזציה של המיניות על המציאות של הפרקטיקות החד מיניות ואת התפיסה העצמית של גברים בעולם הערבי על ידי אפיון המושגים שבהם משתמשים במסגרת שיח המיניות.

הממצאים חולקו לשלושה נושאים, כאשר כל נושא כלל השוואה בין ארבע המדינות הנחקרות (סוריה, לבנון, עירק וירדן). הקטגוריה הראשונה כללה את זיהוי של השפה בה השתמשו הגולשים (דהיינו: ערבית, אנגלית, כורדית וכו', כולל תת-הקטגוריה של הערבית, דהיינו מדוברת מקומית או ספרותית) ושל קשת המושגים בהם השתמשו הגולשים כדי להביע את מיניותם ותשוקותיהם (פרק 4). הקטגוריה השנייה כללה ניתוח של ההתייחסות לזהות המינית, לתפקיד המיני ולהתנהלות המינית (פרק 5), ואילו הקטגוריה השלישית התייחסה לדימויי הגוף הנחשק כפי שמשתקפים משיח הגולשים באתר, וזאת ביחס לאידיאל הגוף הנחשק באמצעי התרבות הפופולארית ההומוסקסואלית כפי שנדון בפרק התיאורטי (פרק 6).

פרק 4: השפה

מטרת פרק זה בעיקר היא ניתוח ופירוק השיח המופיע בסטטוסים החיצוניים של הגולשים ובטקסט החופשי שמופיע תחת הקטגוריה (about me) - הן מבחינת התוכן והן מבחינת מרכיבי השפה והן מבחינת אופן השימוש בשפה (גלובאלית, לוקאלית או גלוקאלית) ובאיזה מבנה תרבותי אפיסטמולוגי השפה שהגולשים משתמשים בה, תלויה בכל נקודת זמן ומקום, כלומר האם סורי שחי בדמשק יספר על המיניות שלו באותה שפה על כל מרכיביה וצורת התבטאות אשר ישתמש בה סורי שחי בביירות או עמאן לאותה מטרה? או האם עיראקי מבגדד יתבטא באותה צורה וישתמש באותו אוצר מילים כאשר יהיה בבגדד או ארביל.

4.1 סוריה

48 מתוך 90 הנדגמים מסוריה משתמשים בשפה הערבית לכתיבת הסטטוסים החיצוניים (53.33%) לעומת 4 מתוך 90 בלבנון בעוד ש 38 טקסטים פנימיים (about me) כתובים בערבית, 30 באנגלית ו-22 נדגמים בחרו לא לכתוב טקסטים תחת קטגוריה זו. קיימות אצל הנדגמים מסוריה כמה רמות של שפה הן בסטטוסים החיצוניים והן בסטטוסים הפנימיים, כאשר הרוב המוחלט של הטקסטים בערבית כתובים בסורית מדוברת עממית.

בקשר לאנגלית אפשר מלכתחילה לצאת מנקודת הנחה שהשימוש בשפה האנגלית או הצרפתית להעברת מסרים במדינה ערבית לא נובע רק מטעמי נוחות או בשל מוגבלות טכנית, אלא הוא גם מהתבדלות של מעמד חברתי-כלכלי גבוה, מניסיון להצטייר כמי ששייך למעמד זה, או משאיפה לאמץ זהות מינית מערבית-גלובלית. לפי התוצאות, כמעט מחצית מהסטטוסים הן החיצוניים והן הפנימיים שכתובים באנגלית מכילים שגיאות כתיב או ניסוח, ולכן ניתן לקרוא לתופעה "כתיבה מאולצת" באנגלית. לדוגמא, Tarektrok בן ה-25 מדמשק כותב: Searching for man can understand me. Who will love me just like him. A man: Responsible, Confidence, Lovely. So if u are like this man. Just add me. Just for bottom men. with all my respect. דוגמא נוספת, tooto 20 בן ה-23 מדמשק אף הוא כותב: " am 23 from damas live want frind and sex [sic.] ". בדוגמאות הללו ניתן להבחין לא רק שהטקסט נכתב בשגיאות כתיב ובניסוחים שמתורגמים מילולית מהטרמינולוגיה הערבית, אלא גם בחוסר שליטה במאפייני השפה האנגלית הגלובלית של אתרי ההיכרויות בכלל ושל אתרי ההיכרויות בין גברים שמקיימים יחסי מין עם גברים בפרט. הדוגמה הראשונה משקפת חוסר שליטה במאפייני שפת ההיכרויות, פיתוליה וקיצורי דרכיה, וניתן להבחין בחוסר המקוריות של הניסוח וביומרה להיות חלק מהשפה הגייאית "הנכונה". ראשית, המשפט "Who will love me just like him"

מתורגם מילולית מהשפה הערבית העממית הסורית, "יאהב אותי כמו עצמו" (يحبني زي حالو). שנית, גם המשפט "with all my respect" מתורגם מילולית מתבנית חתימה על מכתבים בערבית ספרותית "בכבוד רב" (مع فائق احترامی). כאן התרגום לאנגלית הוא מדויק, אבל הביטוי מאוד נמלץ ואינו אופייני לשפה הגייאית הגלובאלית. רוב הסטטוסים בערבית (33) כתובים בשפה המדוברת היומיומית הסורית, שמתאפיינת בתיאורים שהם די נזילים ושאינם חדים וקולעים, אלא ניתן לפרשם בכמה וכמה צורות. רק 5 סטטוסים פנימיים כתובים בערבית ספרותית. למשל: ב-6 סטטוסים חיצוניים בערבית נמצאת המילה "احترام" בכמה הטיות שלה. המשמעות המילולית של המילה "احترام" היא כיבוד, אך המשמעות הקונוטטיבית היא יותר מורכבת ושונה בכל הטיה והטיה שלה: احترامی, محترم, محترمین, يحترم וכו'. תרגום שם התואר "محترم" (מוחתרם) הוא "מכובד", אבל יש לו משמעויות רחבות יותר כגון ישר, הגון, מנומס, שייך למעמד חברתי בינוני/גבוה, לא עממי, לא פרחח, לא נוכל. נראה שמה שהמשתמשים רוצים להביע כאן זה שהם מציעים או מחפשים מישהו שאינו מסוכן. זה מעיד על הפחד באתרים מסוג זה, אשר מתנהלים על בסיס אנונימי ועלולים להוביל להסתבכויות כמו ניצול, סחיטה, גניבה ואלומות. למרות שקשה להגיד את זה בלי השוואה לתקופות אחרות, פחד זה עלול להיות חזק יותר בחברה מתפרקת שאיבדה את שלותה וביטחונה הפנימי כמו החברה הסורית העכשווית, ואולי בשל כך 20 אחוז מהגולשים בסוריה משתמשים במשפחת המושגים הזאת.

מה ששונה כאן מהשיח המערבי המוכר הוא השימוש הרב במילים וביטויים שאינן בעלות משמעויות חדות וישרות שעונות על השאלות מה אני רוצה, מה אני מחפש, מה אני עושה כאן, או את מי אני מחפש. למשל כותב hamooda מדמשק בן ה-24: "شب محترم مبادل سوفت بدی شب محترم يكون ساکن بشام عمرو من 30 وما فوق" (צעיר מכובד [מוחתרם], ורסטילי סופט, מחפש צעיר מכובד [מוחתרם] שגר בדמשק וגילו 30 ומעלה). כאן אנו רואים שהנדגם הגדיר את מה שהוא מחפש בדיוק רב, אך עם זאת השתמש בתואר "מוחתרם" פעמיים, לעצמו ולמי שהוא מחפש. אפשר למצוא גם ביטויים מקבילים ל"מוחתרם" כמו: ابن ناس – "בן טובים", ממשפחה טובה, אבל גם כאן המשמעות היא לא מילולית לרוב אלא בן אדם "טוב".

תמות אישיותיות אשר חוזרות על עצמן בסטטוסים רבים הן מחוץ לשפה המיניית הגייאית של ההיכרויות. אנו מוצאים, למשל, התייחסות למאפיינים כמו حنان/حنון רך - רוך רחמן, صدق/صادق כן/ כנות, جدية/جدي רצינות/ רציני, راقی ("קלאסה"): וברוח הזאת כותב khosay, 28 מדמשק:

مافي داعي احكي عن حالي بس انا بكره الكذب والمايعيين. انا شخص عا طبيعتي بحب البسط والسكس كثير وكثير راقى وحابب بقا لا تردد اذا كنت عم تدور عالصدق والاحترام اهلين فيك.
(אין צורך שאדבר על עצמי, אבל אני שונא שקרים ונשיים. אני אוהב להיות מי שאני, אוהב לעשות חיים ומאוד אוהב סקס. אני אדם מאוד איכותי וחמוד. אל תהסס אם אתה מחפש כנות וכבוד [איחתיראם]).

בפרק הבא אתייחס איך הגולש מציג את עצמו ואת מה שהוא מחפש. כאן יש לשים לב לשימוש בשפה עממית סורית תוך שימוש בשמות תאר ותיאורים פתלתלים בניגוד לשפה הגייאית הגלובלית.

המרחב השלישי של השפה. באופן כללי בנוסף לכל הסממנים התרבותיים המקומיים בשפה אשר השתמשו בה הנדגמים אנו יכולים להצביע על מבנה היברידי של "שפה" שלישית, היברידי, המורכבת מן השפה המדוברת, מן השפה הספרותית ומסוג של אדפטציה בערבית המדוברת הסורית למושגים מערביים שהם בלב הפרקטיקות או התפקידים המיניים של האדם, במיוחד זה המקיים יחסי מין עם בני מינו. האדפטציה במקרים מסוימים מורכבת מהמילה לאחר תרגום תרבותי בערבית בנוסף למילה בלועזית אשר כתובה באותיות בערבית, תוך קונטקסט מקומי אשר משתמש בשפה המדוברת המקומית. כך, למשל, בסטטוס של hamooda שראינו קודם יש שילוב של ערבית מקומית (شِب محترم, צעיר מכובד), של מינוח ערבי לשפה הגייאית הגלובלית (مبادل, מבאדל, ורסטילי) תעתוק ערבי של מונח מהשפה הגייאית (سوفت, סופט). דוגמה אחרת ניתן למצוא בסטטוס שכתב wesam1989, בן 24, מן העיר חלב, המכיל את כל הניגודים של שפה גלובלית ולוקאלית בשפה: "هااي...أنا شب موجب وطلبي سالب ديوت محارم أكابر ومحترم وأبن ناس...منورين جميع" (היייי. אני צעיר אקטיבי. אני רוצה פסיבי דיות' [סלנג לבן זוג נבד] גילוי עריות, מכובד ("אפאבר ומוחרס") ובן טובים. כולם מוזמנים).⁷ סטטוס מוזר זה ממחיש את קיומו של מרחב שלישית של שפה, שהינו בעצם שילוב של מספר שפות וכמה רמות של סגנונות במשפט אחד: השפה המקומית המדוברת, הערבית לאחר אדפטציה מקורית? מלועזית, שפה גייאית גלובלית, השפה הערבית הספרותית. גם מטרת החיפוש משלבת שאיפה לקשר "מכובד" עם ביטויים הקשורים למיניות קינקית (גילוי עריות, בוגדנות).

ב-9 תיאורים פנימיים מתוך 38 הכתובים בערבית ניתן למצוא את השילוב הזה, המילים אשר משמשות לתיאורי הפרקטיקות המיניות השונות: סאלב – פאסיבי (3 פנימי, 1 חיצוני); موجب – אקטיבי (2 פנימי); مبادل – וורסטילי (4 פנימי, 1 חיצוני); هارد – הארד; سوفت – סופט; ليدى بوي – ליידי בוי (2 פנימי, 2 חיצוני); شيميل – שימייל

⁷ הכותב חוזר על אותיות מסוימות במלים שהוא רוצה להדגיש.

(shemale) – אישה טרנסגינדר (2 פנימי, 2 חיצוני); ماستر – מאסטר (1 חיצוני); سليف – "עבד", slave (1 חיצוני);

ثنائي الميول – ביסקסואל

4.2 לבנון

אצל הנדגמים בלבנון זיהיתי שלושה סגנונות של כינויים (nicknames): (1) כינוי באנגלית המבוסס על השפה הגיאיית הגלובלית העכשווית כמו sucker4uncut, chilligay87; (2) שימוש באותיות לטיניות לכתובת שם פרטי או מונח בערבית (קללה, מונח מיני) כמו kamal1914, fawto123 (פאוותו), "תכניס אותי" (בסלנג), Radde3ne (רדעני, מילולית, "תן לי לינוק"; בסלנג עכשווי במרחב הגיאי הערבי, "תן לי למצוץ ולבלוע"; (3) כינוי המורכב משלושה מרכיבים: (i) מרכיב גלובאלי אשר דרכו הגולש משווק את עצמו כגלובלי המעורה בשיח החד-מיני העולמי. (ii) מרכיב המדגיש את הלאומיות הערבית או הלבנונית (הבחירה בערביות או בלבנוניות מעניינת כשלעצמה אבל לא זה המקום לעסוק בה) (iii) מרכיב המבטא תפיסה של "העצמי" באופן מודע/לא מודע כסוכן של האוריינטלי. אצל הנדגמים הלבנונים עולה הרושם, שעין מערבית כמו מתבוננת בהם, והם נדרשים לספק לה את "הסחורה" הנדרשת, בין היתר של הגוף האוריינטלי הנחשק.

דוגמאות לסגנון השלישי הן הכינויים Shabromance, mytizi, Bashabar, Zudziad, Sexytayab, Royrida1. שמות המשתמש הבדויים שבדוגמאות אלה מורכבים משני חלקים, חלק אחד הוא מילה בערבית, והחלק האחר הוא מילה באנגלית (או בשפה אירופית אחרת). אפשר לראות זאת בכינוי Shab | romance. בדוגמה הזאת הנדגם מרכיב את כותרת ההזדהות שלו משני עולמות ה-Shab (شَب) הוא כינוי עממי לגבר צעיר מושך, ו-romance הוא ביטוי מוכר בשפות מערביות. כך הנדגם מצהיר שהוא גם אוניברסאלי וגם לוקאלי בעת ובעונה אחת, שכן הוא סך שני מרכיבי הכינוי שלו גם יחד. ניתן לטעון שהוא גם מפעיל מעין "אוריינטליזם עצמי", שכן הוא משתמש במרכיב הערבי שלו באמצעות השם כאמצעי למשיכה ושיווק על בסיס רגשות אוריינטליסטים.

דוגמא נוספת היא My | tizi. טיזי (בערבית) זה "התחת שלי". כאשר הנדגם קורא לעצמו בכינוי זה על מנת לתאר את מיניותו ואת מה שהוא מחפש באופן הישיר ביותר, הוא לא משתמש בצמד מילים אנגלית או בצמד מילים ערביות, אלא בוחר שילוב של שניהם, כאשר חלק אחד משליך על השני ומגחך אותו, שכן לא ברור איזה חצי הוא הגימיק הלשוני, my או tizi. כינוי מסוג זה יוצר מרחב לשוני היברידי. גם בדוגמה Basha | bar הנדגם מרכיב את כותרת ההזדהות שלו משני עולמות; ה-Basha ("פאשה") הוא כינוי עממי למנהיג, לאדם מוביל, העומד בראש הפירמידה החברתית; זהו כינוי לאדם בעל יכולות, כריזמטי ונמרץ שכולם מכבדים אותו, ואילו

bar הוא שם עצם אוניברסאלי מעולם חיי הלילה האורבאניים. שני החצאים של כינוי זה הם לכאורה מנוגדים, שכן האחד מייצג אווירה של בתי קפה ומסעדות בעלי אופי עתיק בתוך ערים עתיקות, ואילו החצי השני מייצג מודרניות וקידמה. הנדגם מצהיר כך שהוא גם אוניברסאלי וגם לוקאלי בו-זמנית, ושהוא תוצר החיבור של שני המרכיבים גם יחד. לצד האוריינטליזם העצמי המכוון כלפי הקורא, יש כאן מרחב אסתטי מילולי שלישי הנוצר מחיבור שני הניגודים יחד, מרחב שביירות מסמלת אותו באופן האופטימלי.

חרף העובדה שלבנון היא מדינה ערבית, שהערבית היא שפתה הרשמית, רק ארבעה מהנדגמים הלבנונים בחרו לכתוב את הסטטוס החיצוני בערבית, ושישה בחרו לכתוב על עצמם בערבית בקטגוריה about me. זאת לעומת יותר מחצי מהנדגמים בסוריה שכתבו בערבית בשני המקומות (פנימי וחיצוני). הנתונים הללו הם דרמטיים ומעניינים באופן כללי, במיוחד בהתחשב בידיעה, שאמצעי הביטוי והתקשורת בלבנון הם ברובם המכריע בערבית. העיתונות הכתובה הלבנונית משמשת דוגמה ומופת להתנסחות העיתונאית והספרותית בערבית מודרנית לכלל העולם הערבי, וביירות היא אחד ממרכזי ההוצאה לאור בערבית החשובים ביותר, שנייה בחשיבותה רק לקהיר. יחד עם זאת לבנון נחשבת מדינה עם זיקה גדולה באופן יחסי למערב, וזה אולי מקור השימוש בשפות מערביות.

ישנם חוקרים אשר ייטענו שההתנסחות בשפה זרה יכולה לנבוע מסיבות פוסט-קולניאליות, אבל אם טענה זו הייתה נכונה, אז רוב הנדגמים היו אמורים להתנסח בצרפתית ולא באנגלית, מכיוון שלבנון הייתה תחת מנדט צרפתי, והיא עדיין נתונה להשפעה תרבותית צרפתית ניכרת. בפועל, ב-90 הכרטיסים שנדגמו לא נמצא אף משפט או ניסוח אחד בצרפתית. השימוש בשפה האנגלית כשפה ראשית להתבטאות של הקהילה הקווירית בלבנון אינו מאפיין רק את אתר מנג'ים או אתרי היכרויות אחרים; גם באתרים קווירים כמו Bekhsos או האתר של ארגון הלהט"ב הלבנוני Helem אנו מוצאים שימוש רב באנגלית.

מה שמאפיין את ההתנסחות הוא השימוש בשפה אנגלית "בטוחה בעצמה" עם התנסחות שמשקפת שליטה בכלי ההבעה שמציעה השפה. למשל, wasabi22 מביירות כותב:

Hello guys...straight to the point am here to make friends, and from that point we as mature people decide if its the end of the road or there is a chemistry that lead to something beautiful. a hint about my personality, am almost graduated, working, simple. got lot of hobbies mmm like watching movies with a carmalized popcorns... am not living on the top of a castle, am living in home. as simple as that, no drama no complications. no gray colors... am no angel i did a lot of mistakes we all did right? Lets say am just making sure to don't repeat it again. have a nice day. thanks for reading. :)

ניתן לנתח פנייה זו בכמה אופנים :

- א. ההתייחסות להומוסקסואליות כזהות תרבותית או בעצם תת-תרבות, מה שדורש אימוץ שפה אחרת שתבדל אותה מהמיינסטרים, התרבותי והתקשורתי.
- ב. ידוע שהחברה הלבנונית היא חברה מסוכסכת, סקטוריאלית וגם מעמדית, כאשר כל אזור גיאוגרפי מתאפיין ברוב עדתי/דתי כמעט מוחלט. יתכן שמשתמשי המנגים הם ממעמד חברתי/דתי/עדתי מסוים שאינו משקף את לבנון כולה, כאשר אלה מבקשים להתבדל מהאחרים על ידי השימוש בשפה אנגלית מתוחכמת.
- ג. גלובליזציה : אם בסוריה, כפי שראינו, קיים מצב דיאלקטי בין הגלובלי והלוקאלי בכל הקשור לשפה ההומוסקסואלית, עם דגש על הלוקאליות הערביות ונקודת המבט הערבית ביחס למיניות האדם, בלבנון, המיניות ההומוסקסואלית נתפסת באופן מערבי כתכונה מהותנית המשותפת לאנשים שהם הומואים בכל מקום ומקום. במרחב הווירטואלי האינטרנטי יש הזדמנות פז ללבנון הקווירית להיות חלק מן המערב, וזאת, בין היתר, באמצעות השפה הגייאית הגלובלית האנגלית.
- ד. השימוש שעושים לבנונים בשפה האנגלית באתרי ההיכרויות יכול לנבוע בין היתר מהרצון לנצל את הבקאות באנגלית למימוש פוטנציאל (אפילו מדומיין) להכיר מאהב עשיר מאירופה וארצות הברית ולעבור לגור אתו.

4.3 עיראק

11 מכלל 90 הכרטיסים שנדגמו שייכים לבעלי כינוי (nickname) בערבית או באותיות ערביות, שיעור גבוה יותר מאשר בשלושת המדינות האחרות שנכללו במחקר. ניתן להסביר עובדה זאת בשני אופנים. הסבר אחד היא העובדה, שהשפה הערבית היא מרכיב דומיננטי ושליט במדינה. ההסבר השני הוא שבשל המצב הביטחוני הרעוע בעיראק ובשל היעדרה הכמעט מוחלט של תיירות נכנסת לתחומה, בעלי הכרטיסים אינם חשים צורך להביע את "העצמי המיני" שלהם בשדה המציין את שם בעל הכרטיס בשפה גלובלית שתהיה מובנת לכל מבקר נתון או חבר באתר ההיכרויות. הנדגמים בבחירת הכינויים מודעים לעובדה שהם אינם פונים לתיירים מערביים או לתושבים בעלי אזרחויות זרות, ולכן הכינויים הכתובים הן בערבית והן באותיות לטיניות או באנגלית אינם ניסיונות "לשווק" את מכלול התשוקות האוריינטליות שהגולש המערבי עשוי להיות מעוניין לשמוע.

דוגמאות לכינויים כוללים את: **osama22**, שם פרטי ערבי ומספר המבטא את גיל המשתמש ו-نورس1986 (נורס1986), שם ושנת לידה. ניתן להבחין גם בשימוש בשמות ערים אשר בעלי הכרטיסים כנראה נמצאים בהן,

למשל: albaghdady1989 (האיש מבגדאד, אולי עם שנת לידה) או פשוט מאוד: Kirkuk (כירכוכ). במספר שמות יש שימוש בשם המדינה: iraqimature, iraqaliraq, iraqsts.

הכינוי gayiraq888 כבר מוסיף לשם המדינה מונח המעיד על זהות הומוסקסואלית מערבית בעיראק בכינויים רבים אחרים נעשה שימוש בביטויים מיניים גלובליים באנגלית הנפוצים בשיח ההומואי העולמי מבלי להשאיר מאפיינים ערביים כפי שראינו בכינויים בלבנון; לדוגמא, hairytop1, bigchabbybear, bearlovechub, Boysexually, hardtop4, fuckmehard90 (שגיאות הכתיב במקור). בניגוד לכינויים אלו המבוססים על אנגלית גיאיית, כינויים אחרים כוללים ביטויים בערבית באותיות בלטינית כגון **almosafir222** (אלמוסאפיר, "הנוסעי").

בגדאד וארביל. בניגוד לציפייה הטבעית שרוב המשתמשים העיראקים יהיו מאזור בגדאד, לפי הממצאים רוב הנדגמים באים משני מוקדים. 40 מתוך 90 אכן באים בגדאד וסביבתה, אבל 23 נוספים באים מן הערים הגדולות של כורדיסטן העיראקית, ארביל וסולימאניה. שאר 27 הנדגמים באים מערים אחרות בעיראק (כולל כורדיסטן) כמו כירכוכ, בצרה ודהוק (Dohuk). ישנו הבדל ברור בין הצורה בה הנדגמים מבגדאד מציגים את מיניותם לבין הצורה בה עושים זאת הנדגמים מארביל וסולימאניה. בעקבות האמברגו הכלכלי בשנות ה-90 ונפילתו של משטר סדאם חוסיין עם כניסת הכוחות האמריקניים למדינה ב-2003 והאלימות שהשתוללה במדינה בעשור האחרון, הלכה בגדאד ואיבדה את מרכזיותה ואת קסמה המקומי והאזורי ונהייתה לעיר מסוכנת, מדממת, שסועה ומנותקת כמעט לחלוטין מהמתרחש בעולם ובמיוחד מהשפעות תרבותיות וצרכניות גלובליות. במקביל, התרחש בעיראק תהליך הדרגתי של התנתקות כמעט מוחלטת של החבל האוטונומי של כורדיסטן העיראקית מן השלטון העיראקי המרכזי בבגדאד. בעקבות ההשקעות והתמיכה המערבית, בזמן שבגדאד הלכה וקמלה, הלכה ארביל והתפתחה, תוך שהיא נהנית משקט ביטחוני והופכת לבירת התיירות, התרבות והפנאי של עיראק בכלל ושל כורדיסטן בפרט. ארביל וסולימאניה עברו תהליך של התמערבות ונוכחות מרובה של זרים, בעוד שבבגדאד התנהלה כלכלה תרבותית של שעת חירום ושל הישרדות. על כן ההשוואה בין השיח המיני בבגדאד לבין השיח המיני בארביל מהווה דוגמה מצוינת להשוואה בתוך מדינה אחת בין מקום חשוף ופתוח להשפעות גלובליות לבין מקום סגור החשוף פחות להשפעות אלו.

51 מתוך 90 הטקסטים החופשיים הפנימיים (about me) כתובים בשפה הערבית כאשר חלק בשפה הספרותית, חלק ב"שפה השלישית" (ערבוב של השפה המדוברת המקומית ושל השפה הספרותית), ומעט מאוד כתובים בשפה מדוברת מקומית.

ניכר הבדל בשימוש בשפה בין כורדיסטן לבין שאר חלקיה של עיראק, ובמיוחד בגדאד. בניגוד למה שניתן לצפות, הנדגמים מכורדיסטן (ארביל, סולימאניה ודהוק) אינם משתמשים כלל בשפה הכורדית, אלא משתמשים על-פי רוב בשפה האנגלית (הגייאית הגלובלית) ובשפה הערבית השלישית (ראה לעיל); שניים מתוך 23 משתמשים דווקא בשפה הפרסית. בניגוד לכך, בגדאד ובשאר אזורי עיראק הכפופים לממשלת בגדאד המרכזית משתמשים לרוב בערבית בשלושת צורותיה שהוזכרו לעיל. רוב הבגדאדים שכן כתבו באנגלית עשו את זאת במשפטים קצרים או בניסוחים קלוקלים, שאינם מעידים על בקיאות בשפה הגייאית הגלובלית. למשל, **R88HEDO** מבגדאד בן ה-26 כותב: " I only do soft sex like sucking dick and kissing but i like to be friends not "love". עם זאת אפשר למצוא במעט הטקסטים שנכתבו באנגלית על-ידי משתמשים באזור בגדאד אחד או שניים שנכתבו בשפה הגייאית הגלובלית ובניסוחים שמשקפים בקיאות יחסית בשפה. למשל, **hairytop1** מבגדאד בן ה-48 כותב:

HI ALL. Very horny and like to fun here. I am nice, 170cm. 100+ kg, friendly and discrete. I am top and hairy all over. I like hairy chubby, stocky, and cub bears. I do appreciate the true friends who continue being faithful to others, a true friend worths more than gold. Sex is great, I am top and hot all the time. Looking for hard sex with sexy hairy chubs and bears

למרות הניסיון ליצור טקסט תקין ואמין, אנו נתקלים בכמה מקומות בפסקה הזאת בעובדה, שהנדגם מתרגם את מחשבותיו מערבית וכותב אותן כמות שהן מבלי לבצע בהן אדפטציה לשונית תרבותית לאנגלית; למשל, במעבר בין ערבית לאנגלית גורמות לטקסט להיראות יומרני משהו בניסיונו לאמץ את השיח המערבי.

הטקסטים בכורדיסטן, כאמור, כתובים ברובם באנגלית (15 מתוך 23), והנדגמים משתמשים בהם באופן כללי בשפה הגייאית הגלובלית בצורה יותר מדויקת משאר הנדגמים העיראקים. להמחשת טקסט עם דיוק לשוני יחסי (השגיאות המעטות במקור) ניתן לראות במה שכותב **hairyhandsome2014** בן ה-28 מארביל:

well educated, discreet, handsome, stylish, and looking for friendship and fun, i need someone like me. ps: massege with your picture and basic informations has priority to be answered immediately.

דוגמה אחרת לבקיאות בשפה הגייאית הגלובלית היא הסטטוס של **horny1970** בן ה-45 מארביל:

Well educated good looking moustaches like travel and having friends
Like to dominate and play role of Master

שני הנדגמים לעיל השתמשו בתואר well educated, דבר המזכיר את הנדגמים מלבנון שהשתמשו בו בשכיחות ניכרת. נדגמים מסוימים מארביל כתבו אפילו משפטים ציניים או מתבדחים, דבר המעיד במידה רבה על תחושת נוחיות יחסית בשימוש בשפה האנגלית, וכמו כן על הביטחון שהם מרגישים בבואם להתנסח באנגלית. למשל, אחד מהם כותב: "No pics = no answer (seriously). I'm picky and I know it ☺". כאשר מגיע בחור מבגדאד לגור בסולימאניה, גם הוא (sevim, בן 23) כותב באנגלית: "im a 24 y guy from baghdad living in sully, im mixed kurd and arab".

כאמור, ההבדל בין השיח בכורדיסטן לזה שבבגדאד אינו נובע רק מהבדל תרבותי נתון ומובנה אלא מהבדלים גיאוגרפיים וכלכליים בתוך אותה מדינה, שכן בבואם לספר על מיניותם ולשווק את העצמי-המיני שלהם הנדגמים העיראקים מבגדאד ומבצרה מכוונים את דבריהם לקורא פוטנציאלי מקומי, וזאת בהיעדר מבקרים זרים במדינה. לעומתם, הנדגמים בכורדיסטן העיראקית (ובכלל זאת גם ערבים המגיעים משאר המדינה כדי לחיות בה) מנהלים שיח גלובלי יותר, המכוון לאוזן ולעין יותר אוניברסלית (אפילו ברמת הפנטזיה). לאור זאת ניתן לשער כי השיח המיני הגלובלי המערבי משפיע על כורדיסטן העיראקית יותר מאשר על שאר חלקיה של עיראק.

מה שניכר בבירור ומעניין מאוד הוא שכאמור, אף אחד מהנדגמים מכורדיסטן העיראקית אינו משתמש בשפה הכורדית (חוץ ממילה אחת שמשמש בה תייר מקסיקני שמבקר שם). בנוסף לשפה האנגלית, הנדגמים משתמשים בשפה הערבית (ושניים משתמשים בשפה הפרסית), דבר שמשקף את עובדת הימצאותם בכל זאת בלבן של "העולם הערבי" ואת היות השפה הערבית אמצעי חשוב לתקשר בין אנשים במיוחד במרחב בו נפגשות מדינות הלאום העיראקית, הסורית, התורכית והאיראנית. הפיתוח הכלכלי המואץ מאז 2003 בחסות מדינות המערב העביר את חבל כורדיסטן העיראקית תהליך מואץ של התמערבות, והיא הפכה למעין "נווה מדבר" משגשג בתוך סביבה מסוכסכת, וכמו כן למוקד של ריבוי שפות וזהויות, דבר היכול להסביר את השימוש בשלוש שפות שונות אצל הנדגמים, שאף אחת מהן היא לא השפה הלאומית-מקומית. דוגמא לסגנון הכתיבה בכורדיסטן היא ההצגה העצמית של *الحبي* (אלחבי), גבר בן 51 מארביל: "محتاج لصديق وحبیب تربطنا علاقة حب". (זקוק לחבר ואהוב שקשרי אהבה יקשרו בינינו).

אנו נתקלים, אם כן, בטקסטים שכותבים הנדגמים העיראקים בכמה רבדים לשוניים: ערבית ספרותית, ערבית שלישית, בהן נכתבים רוב הטקסטים (31 מתוך 51 טקסטים פנימיים – about me – הכתובים בערבית) תוך

הקפדה להישאר מובנים ברמה הפאן-ערבית), ערבית מדוברת עיראקית, פרסית (בכורדיסטאן), אנגלית קלוקלת ואנגלית גלובלית.

רק חמישה מתוך 90 הטקסטים הנדגמים מכילים מסרים מיניים בוטים וישירים הכוללים אזכור של איברי מין. זה כנראה אינו מקרי שהסטטוסים הללו מנוסחים בשפה שאיננה השפה השלטת במדינה אלא בשפת קצוות שיותר נוח להשתמש בה לתיאורים בוטים. הכוונה כאן לאנגלית הגייאית הגלובלית ולערבית המדוברת העיראקית המקומית. הדוגמאות באנגלית הן:

i only do soft sex like sucking dick and kissing but i like to be friends not love
(R88HEDO, בן 26, בגדאד)
(ammx68, בן 46, בגדאד) I like dadys about 50 or more with the big belly...titts
(Cembar, בן 29, מכרכוכ) i love big dick big baers

ואילו בערבית מדוברת **Boysexualy** בן ה-26 מבגדאד כותב: "أحب الاستمرار بالعلاقة اني موجب وفي وقضيبي جبير كلش" (אני מעדיף קשר ממושך. אני אקטיבי והפין שלי מאוד גדול). הצירוף "הפין שלי מאוד גדול" כתוב בשפה המדוברת העיראקית ועל כן קוראים השולטים בערבית (ספרותית או סורית, לדוגמה) אך אינם מבינים את הניב העיראקי המקומי לא יבינו את הכוונה. דוגמא נוספת לשימוש בערבית היא האופן בו **Housemen** בן ה-51 מבגדאד מתאר את עצמו:

مدرس تربية رياضية. احب لرجولي الي يكون نحيف واسمر ومشعر وخاصتا لطيز لمشعر واحب كل انواع لجنس
واهم شي لسريه ولكتمان ولثقة. تحياتي
(מורה לחינוך גופני. אני מעדיף (שותף) גברי, רזה, שחרחר ושעיר. במיוחד אני מעדיף תחת שעיר. אני אוהב את כל סוגי הסקס. הדברים הכי חשובים לי הם דיסקרטיות, סודיות ואמון. ברכותיי).

הטקסט הזה כתוב בשפה עיראקית מאד מקומית, והכותב משמיט בכל המופעים את האות א' מתווית היידוע בערבית ("אלי"). כאן ניתן לראות באופן ברור שהתוכן מכתוב את סוג השפה ואת הסגנון הלשוני שבהם ייכתב אותו תוכן.

4.4 ירדן

בטרם ניגש לדון בשיח המיני בירדן, יש לשים לב למספר גורמים שמשפיעים על התרבות במדינה הזאת על מנת שנוכל להבין את המאפיינים העיקריים של השיח. אצל הנדגמים מירדן חשוב להדגיש שמה שמתרחש בסביבה הסוציו-פוליטית בה נמצאת ירדן משפיע לא רק על המדינה, אלא במובנים רבים גם בונה ומכונן אותה. בעקבות הנכפה הפלסטינית בשנת 1948 השתנו פניה הדמוגרפיים של הממלכה הצעירה, כשלמעלה ממחצית מתושבי

המדינה היו ממוצא פלסטיני. שיעור זה אף גדל מאוחר יותר בעקבות מלחמת 67'. התמורות בממלכה הלכו והתעצמו בעקבות מלחמת האזרחים בלבנון ומעבר מוקדים פיננסיים רבים מביירות לעמאן. פריצת מלחמת המפרץ הראשונה (1990-91) אילצה מאות אלפי אנשים ממוצא ירדני-פלסטיני, כולל רבים בני המעמד הבינוני-הגבוה בעלי חינוך אנגלו-אמריקני, לחזור ממדינות המפרץ לירדן. עובדה זו שינתה באופן משמעותי את פני הממלכה השברירית ממילא עם התווספותה של אוכלוסייה אמידה גדולה המנהלת אורח חיים בעל אוריינטציה מערבית.

כך קמה לה "מדינת עמאן המערבית", כפי שמקובל לכנותה. הכוונה היא שנוצרה גדר תרבותית בין עמאן המזרחית לבין עמאן המערבית, שהתפתחה לה בקצב מהיר מאוד בעזרת כספי "החוזרים" והפכה להיות מפלצת בטון כעורה וחסרת-אופי בהיעדרו של תכנון סביבתי ואורבני ראוי. בעוד שעמאן המזרחית כללה את הגרעין ההיסטורי של העיר, את הגבעות המזרחיות ואת מחנות הפליטים הפלסטיניים, העיר המערבית הפכה להיות אוסף של שכונות וילות אימתניות בסגנון אמריקני, מוקפות בשגרירויות, בתי מלון יוקרתיים, קניונים, ורחובות מלאי כל טוב. דיירי השכונות הללו היו בנים לדור חדש המתגאה באורח חייו המערבי ובאנגלית הרהוטה שלו כסימן להתבדלות המעמדית שלו.

גלי ההגירה מעיראק (באמצע שנות התשעים ולאחר 2003) ומסוריה (בעקבות ההתקוממות נגד משטר אסד ומלחמת האזרחים) הוסיפו לניגוד הזה בין עמאן המערבית לזו המזרחית, ולמעשה סיפחו את עצמם לפער התרבותי והמעמדי הקיים, כל פרט וכל קבוצה בהתאם ליכולות העומדות לרשותו.

כשבאים לנתח את הממצאים של הנדגמים מירדן יש לקחת אפוא את המאפיינים הבאים:

1. ההפרדה המעמדית והתרבותית (ובכלל זאת הלשונית) בין עמאן המערבית והמזרחית.
2. את היותה של ירדן, בניגוד למדינות כמו סוריה ועיראק, מדינה "לא עמוקה", היינו, מדינה המורכבת בעיקר מקבוצות שהיגרו אליה בעקבות משברים ולא מקבוצות תרבותיות שורשיות שהתפתחו בשטחה במשך מאות שנים. סביר להניח שהנוכחות הזרה האינטנסיבית תביא אתה סגנונות מגוונים של שיח כמקובל במדינות המוצא (סוריה, לבנון, עיראק, פלסטין).
3. ההגירה נעשתה בעיקר לאזור הבירה עמאן, ועל כן לא נמצא ריבוי מרכזים עירוניים שהנדגמים באים מהם, אלא מודל של ממלכה-עיר או עיר שהיא ממלכה.

מסתמן שהנתונים המספריים אצל הנדגמים מירדן הם ממוצע של הנתונים שנדגמו בשלושת המדינות האחרות (סוריה, לבנון, עיראק) בתוספת האפקט הלשוני של בועת "עמאן המערבית", שניתן לשער שהיא מהווה רוב מספרי ורוב המתבטאים באנגלית בקרב הנדגמים מעמאן. לדוגמה, לעומת סוריה ועיראק, בקרב הנדגמים בירדן רק שלושה נדגמים מתוך 90 כותבים את הכינוי (nickname) שלהם בערבית (11 בעיראק, לשם השוואה): حمد النجار 43 (חמד אלנג'אר, כנראה שם), عشق الموت 88 (עשק אלמות, אהבת מוות), ايوش (איוש, כינוי חסר משמעות).

ברוב הכינויים נעשה שימוש בשמו של הנדגם עם מספר (לפעמים שנת לידה או גיל, אבל לא בהכרח) ו/או עם כינוי או שם תואר באנגלית; למשל, slaam9090, ramimitwali, Naseemlord123, MARAMMAN28, jackjo, hairymanjo4, Jo; למשל, sexylaith. בנוסף לזה ניכר השימוש בשם המדינה, Jordan, או בקיצור Jo; למשל, jordan86, jordancitizen. מגמה שלישית בכתיבת הכינוי היא שימוש במושגים באנגלית, כולל מושגים מהשפה הגייאית הגלובלית; למשל, cockchild69, thevolcanofsex, tophard1981, sexman11. מגמה רביעית היא כתיבת כינויים בערבית באותיות לטיניות; למשל, Intasef (אנתספ, לא ברור האם יש משמעות), haydene ("אלו חיים"), into = in2) in2shebab (= שבאב = צעירים), waladndeef ("ילד נקי").

כפי שניתן לצפות ממה שכתבתי בהקדמה, הרוב המכריע של הנדגמים הם מהעיר עמאן ומסביבתה. ממדי הריכוזיות הם חסרי תקדים בקרב כל המדינות שנחקרו עד כה, שכן רק 11 נדגמים מתוך 90 אינם מעמאן, וגם מתוך 11 הנותרים חמישה הם מהעיר זרקא, כ-20 ק"מ מצפון-מזרח לעמאן. במובן הזה התוצאות אינן משקפות את כל ירדן, ובוודאי לא את כל המגוון וקשת השכבות החברתיות והאתניות המרכיבות את המדינה, אלא נותנות צילום מצב של אזור בטוח ומבוסס הכולל את עמאן וסביבתה, אזור שיש לו גישה לאמצעי התקשורת והתרבות הגלובליים.

כפי שהזכרתי קודם, הערכים השונים לפי הממצאים של הנדגמים משקפים כמעין נקודת אמצע, בין הממצאים שנדגמו בעיראק ובסוריה ובין הממצאים שנדגמו בלבנון. כך, למשל, אם בעיראק, כתבו 51 מתוך 90 נדגמים את הטקסט החופשי תחת about me בשפה הערבית, ובלבנון רק שישה מתוך 90 אזי בקרב הנדגמים מירדן 27 מכלל 90 (קרוב ל-30%) כתבו את הטקסט החופשי תחת about me בערבית. יתר על כן, אם בעיראק כתבו 46 מתוך 90 את הסטטוס החיצוני שלהם בערבית ובלבנון רק 4 מתוך 90, אזי בקרב הנדגמים מירדן 22 מתוך 90 כתבו את הסטטוס החיצוני שלהם בערבית.

השיח. השיח בקרב הנדגמים מירדן מתחלק תרבותית ומעמדית ומאופיין לפי השפה בה הוא נכתב, אנגלית או ערבית, שכן הגבול בין האנגלית והערבית כאן הוא חד, קשה להבחין בנדגם שמתיימר לכתוב באנגלית אך לא מצליח, ולהפך בערבית, הרוב המוחלט של הטקסטים באנגלית מראים שליטה בשפה האנגלית, ובה בעת גם בשפה הגייאית הגלובלית. הדבר משקף רמת השכלה ורמת חיים בינונית-גבוהה, וכן רצון עז לייצר בידול תרבותית (מעמאן המזרחית, למשל). לעומת זאת, אלה מבין הנדגמים שבחרו להשתמש בשפה הערבית, הלכו לקצה והשתמשו בסוגים שונים של השפה הלוקאלית-השורשית שקשה בכל זאת להבחין לפיה אם הנדגם הוא ירדני/פלסטיני/ירדנו-פלסטיני/עיראקי או פליט סורי, שכן השיח בערבית די דומה למגמות הטקסטואליות שראינו הן בקרב הנדגמים מסוריה והן בקרב הנדגמים מעיראק.

על מנת להבין את הכוחות השונים השולטים בשיח אני מצטט בהתחלה את הטקסט שכתב **Stubbornness**,

:30, Amman

proud Arab, a male and a MAN, with a really cool job... I like everyone and I hate racism, discrimination and the abuse of religion! Living out of the bubble and capable of holding conversations on many levels(: I'm sexually attracted to handsome men with fit muscled beefy bodies, not into slims or chubbies, with all due respect to every single human being. I also prefer soft sex, but I don't mind hardcore, if I'm the top(:
P.S. I give a good massage and I do it as a hobby, not seeking income here, all free(:

הטקסט שלפנינו גדוש בסאבטקסט, שכן הנדגם מצהיר דבר וניגודו בו-זמנית, ראשית הטקסט כתוב בידי אדם ששולט בשפה האנגלית העכשווית על בוריה ובמיוחד השפה הגייאית המינית הגלובלית, אך גם מתנצל על ההתמערבות או על "האמריקניזציה", וכאילו אומר שלמרות שאני מתמערב, אני ערבי גאה – ובאותיות גדולות "גבר", שכן על-פי הנדגם, ההתמערבות שבאה לידי ביטוי בשליטה בשפה הגלובלית באה על חשבון הערביות וכפועל יוצא מזה גם על הגבריות. הנדגם ממשיך להצהיר דבר וניגודו, שכן בזה שהוא מודיע שהינו מחוץ ל"בועה" הוא למעשה מצהיר במשתמע שהוא נמצא בתוכה אך שיש לו רצון לצאת ממנה מעט, להביט מזרחה במבט אקזוטי לעבר "שוק הבשר" שמציעה עמאן המזרחית ולחזור שוב אל חיקה של הבועה. על מנת לעשות זאת הוא השתמש בטקטיקות מקדימות מעין הצהרת כוונות הומאנית כלפי הצד השני, שכן הוא מצהיר שהוא נגד גזענות (אין גזעים בירדן אז ייתכן שהכוונה היא לפליטים מהמדינות השכנות), אפליה (סביר להניח שהכוונה כאן לאפליה מעמדית עמאן מערבית/מזרחית). הדבר המכריע והמשמעותי בהמשך הוא בהצהרתו כי הוא "יכול לנהל שיחה בכל הרמות" (capable of holding conversations on many levels). זוהי טקטיקה מאד "שקופה"

בה מצהיר האדם באופן עקיף אך ברור לחלוטין שהוא נמצא בראש הפירמידה האינטלקטואלית של סוגי השיחה, אך הוא יכול ומוכן לרדת לכל רמה של שיח אשר תידרש לצורך מימוש הפנטזיה. בשלב הבא הוא מפרט את הפנטזיות הפשריות והמיניות שלו והוא מעמיד קריטריונים מערביים קשוחים וברורים לגבר הנחשק בו הוא חפץ, אך חוזר לשיח ה"הומאני", בו הוא מצהיר שהוא מכבד כל אדם באשר הוא. בצדדים הללו של מאווי נטפל בשני הפרקים הבאים.

גם ההצהרה של Jordancitizen בן ה-25 מעמאן, כתובה באנגלית רהוטה ותקנית, דבר שיכול בהחלט להעיד על מעמדו החברתי: "I'd like to meet people in general, I don't label my sexuality, I'm open to whatever". "my heart chooses. The most important thing is to keep it civilized and away from animalistic lust". בדומה ל-Stubbornness הוא מצהיר שהינו חפץ לפגוש אנשים בכלל (ומכל סוג), אך בד בבד הוא מצהיר על עצמו כאדם "מתורבת" שלא מעוניין בתאוות חייתיות, דבר היכול לרמוז על חשש לחרוג ממסגרות מעמדיות "מכובדות".

בשונה מסוריה ועיראק, שבהן חוזרים ביטויים כגון رومانسي (רומנטי), حنون (סימפטי), راقى ("קלאסה") ובעיקר محترم ("מוחתרם", מכובד) או הנגזרות שלהם, ביטויים כאלה מופיעים בערבית ב-8 מתוך 90 הטקסטים, כאמור בערבית יש יותר נטייה לשלב תכנים מיניים עם תכנים אישיותיים אך הדבר קיים באחוז מועט יחסית לנדגמים מעיראק וסוריה. **tophard1981** בן ה-34 למשל כותב: "توب هارد 33. سنه بدور ناس ناضجة. ومحترمة" (טופ הארד בן 33, מחפש אנשים בוגרים ומכובדים ["מוחחרמה"]). כך כותב גם **rafiaman22** בן ה-26: "بيدي فحل مشعر لعلاقه محترمه و طويله الامد" (אני מחפש "פחל" שעריר ליחסים מכובדים וארוכי-טווח). מילולית, "פחל" זה זכר בלתי מסורס בבהמות, במיוחד סוסים, המיועד להרבעה; בסלנג הכוונה למישהו אקטיבי מאוד.

השילוב הזה של המיני והאישיותי קיים בשלושה מתוך 22 הסטטוסים שכתובים בערבית בעוד שניתן למצוא למשל את המילה רומנטי, או רומנטיקה לבד (בלי שילוב מיני) או חנון בסטטוסים כמו זה של **Napeloin** בן ה-26: "حنوووون جدا وحبب الحب" (סימפטיייי מאוד ואוהב את האהבה). או, במקום אחר: "من وين احبيب احساس للي ما يحس, حبوب و راقى و طيوب" (מאיפה להביא רגש למי שאינו מרגיש? [חלק משיר], אני חמוד, ברמה ועם לב טוב).

בדומה מופיעים באנגלית יותר ביטויים כמו "romantic, down to earth" בטקסטים, שמדברים על מערכת יחסים וקשר, אבל אלה בשונה מערבית אינם משלבים בין השיח המיני-גופני והרומנטי (אישיותי). מתוך 63

טקסטים פנימיים באנגלית קיימים 13 טקסטים כאלה, ושמונה מתוך 68 בסטוסים הפנימיים. **Sexylaith** בן ה-30 כותב: "Welcome all, I'm 30 years handsome, smart, romantic guy from Amman"; ואילו **Sowhatever** בן ה-31 אומר: "Simple desent [sic.] down to earth person, like to meet big guys all over the world". דוגמא נוספת, **adamali6** בן ה-40 מתאר את עצמו ואת יעד חיפושיו: "down to earth, good looking, am looking for good time with nice mature older man".

לסיכום, השיח בקרב הנדגמים הירדנים משקף באופן מובהק יותר מכל מדינה שנחקרה, שהמעמד מכתוב את השפה המינית, תכניה, כליה והתפיסה הכללית של המיניות וכן הדרך בה העצמי המיני מתואר, בעוד שרוב הטקסטים כתובים באנגלית, הם כתובים באנגלית גיאית-גלובלית רהוטה ולא מתיימרת הנעדרת כמעט לחלוטין שגיאות כתיב או ניסוח, דבר שמשקף את העובדה כי רוב הנדגמים הם ממעמד משכיל בינוני-גבוה, ובעיקר ממעמד המאמץ את השיח הגלובלי אודות מיניות אך למרות זאת לא משתמש במושגי נראות כמו ("בארוך" או "מחוץ לארוך").

קיים הבדל גדול בניסוחים בין הטקסטים בערבית והטקסטים באנגלית, ולמרות שרוב הטקסטים מכילים מסרים מיניים תכליתיים וחדים, בטקסטים בערבית יש יותר נטייה לגלוש מהמיני לרומנטי. לעומת זאת בטקסטים באנגלית יש הפרדה ברורה וחדה בין התכנים והמסרים המיניים לבין המסרים שמטרתם לחפש קשר/אהבה/חברת, כאמור עם נטייה ברורה למיני.

4.5 סיכום

השפה בה משתמשים הנדגמים להביע את מיניותם, תשוקותיהם ול"שווק" את עצמם במרחב הווירטואלי לקהל היעד הנחשק, מוכיחה יותר מכל שהשימוש בכלי תיווך מערבולגלובלי אינטרנטי אין משמעו תמיד להשתמש באופן מוחלט בשפה של הכלי הזה, דבר שמאד מזכיר את האתר החברתי "פייסבוק" אשר משמש כמדיום העברת תוכן ולא יצירתה. שכן מי שמייצר את התוכן לאתר הם אלה שמשתמשים בו ולא האתר עצמו, אומנם משתמשי "מנג'ים" ו"פייסבוק" נאמנים למילון המושגים של תבנית האתרים הללו, אבל כדי להביע את עצמם ובעיקר להרשים את הצופה הפוטנציאלי שהם מעוניינים בו הם משתמשים בשפה שתקרב אותם באופן הכי אופטימלי להשגת המטרה הזאת.

לפי מה שראינו בתוצאות, הנדגמים שמים מול עיניהם בראש ובראשונה את הפרטנר המיני הפוטנציאלי המדומיין, או קבוצת המטרה הרצויה ואז מביעים את עצמם בדרך הכי אופטימלית ואפיקטיבית שיכולה למצוא חן בעיני הקבוצה הנ"ל, לכן יש כאלה שכותבים בערבית ספרותית או ערבית מדוברת מקומית שיכולה להיות אפקטיבית לאזור הגיאוגרפי הספיציפי בו מצוי הגולש ויש כאלה שבחרים להתבטא באנגלית גיי גלובלית כדי להגיע לקבוצה מוגדרת שבקיאא בשפה הזו ומשתמשת בה.

לפי התוצאות, וכפי שמצופה, השימוש בשפה ובמושגים מעולם הגיי גלובל בקרב הנדגמים הוא מוגבל, וניכר שימוש במושגים נפוצים בשפה ובשיח המקומיים בכל מדינה עם שימוש בעולם תוכן שקשור בתרבות הפופולארית היומיומית בכל מדינה ומדינה ובמיוחד שפת ניהול השיחות החברתיות בין אנשים, בין היתר השימוש הרב בשפה האנגלית בניהול שיחות בין חברי המעמד הגבוהה בירדן, ושפת הדיבור האנגלית הגלובלית בקרב קבוצות החברה האורבאנית וממוערבת בלבנון המודרני.

פרק 5: הזהות המינית והתפקיד המיני

המתח בין הזהות המינית המתבטאת בצורה הדיכוטומית שיש למלא בה את פרטי הכרטיס של הגולש בתבנית האתר לבין ההתנהלות המינית האמיתית (בשטח) הינו גורם מכריע בניסיון להבין איך האדם שמחפש קשר מיני (חולף או לא) מבטא את מיניותו. התבנית של האתר בכלל, והסעיף "המיניות" בפרט, ממחישים יותר מכל, שמרכיבי הזהות של האדם ובכללותם הזהות המינית הינם תוצרים של מערך אפיסטמי מערבי, שדורש מהאדם לבחור מיניות מתוך שלוש אפשרויות מוגדרות מראש – הומו, סטרייט וביסקסואל – מבלי שתהיה לו אפשרות לעצב את ההגדרה על-פי הרגשתו.

המיניות (sexuality), כפי שכבר הזכרתי, היא פרמטר זהותי דכאני המתכתב עם המבנה האפיסטמי המערבי, שמבקש להגדיר כל תחום בחיי האדם, לפקח עליו ולשים סביבו גדרות (Foucault, 1982). אולם כאשר מדובר באתר היכרויות כמו מנג'ס, שמטרתו המרכזית היא קיום יחסי מין בין גברים, מרכיב הזהות המינית איננו בעל חשיבות פרקטית לצורך הצגת המשכב המיוחל, שכן לא משנה איך מגדיר הגולש את זהותו, הרי ידוע לו ולמשתמשים האחרים, שהוא מחפש קשר מיני עם גבר. לפיכך המרכיבים הרלוונטיים יותר בחיפוש אחרי סקס מזדמן הם הפרקטיקות המיניות בהם הגולש מביע עניין. באתרי ההיכרויות בעלי התבנית המערבית, כולל מנג'ס, המרכיב של "התפקיד" (role) – בו ניתן לבחור "אקטיבי" (תפקיד החודר), "פסיבי" (תפקיד הנחדר) או "ורסטילי" (מעוניין או מוכן להיות בשני התפקידים), הופך להיות חלק מהזהות המינית הקוהרנטית של הגולש, זהות שאינה משתנה ואינה אמורה להשתנות.

להלן נבדוק את הזהויות המיניות והתפקידים המיניים המוצהרים של המשתמשים שנדגמו ואת הקשר בין הזהויות לתפקידים ובינם לבין פרקטיקות מיניות אחרות שהמשתמשים מביעים בהן עניין.

5.1 סוריה

מתוך 90 הכרטיסים שנדגמו בסוריה מתקבלות התוצאות הללו: 59 (למעלה מ-65%) הגדירו את עצמם בסעיף המיניות (sexuality) כהומואים (gay), ארבעה (4.4%) כסטרייטים ו-10 (11.1%) כביסקסואלים. 17 משתמשים (18.9%) בחרו לא להגדיר את מיניותם. לפי התוצאות נראה כאילו הגברים הסורים המעוניינים לקיים יחסי מין עם גברים אחרים מקבלים את ההגדרה הבינארית המערבית "הומו/הטרו", ויוצאים למסע החיפוש אחרי משכב חד-מיני כהומואים, קרי, בעלי זהות מינית קוהרנטית בלתי משתנה, כחלק מקהילה מגובשת, מוגדרת ומתוחמת

בבירור. אולם אפשר גם לפרש את הכרטיסים שנדגמו בסוריה (בניגוד למה שנראה עוד מעט בלבנון) כאי מתן חשיבות לתבניות הזהותיות. לדעתי, יתכן שכאשר משתמש סורי ממלא את אחת הקטגוריות המערביות של זהות מינית, הוא עושה זאת רק כדי לעמוד בדרישות האתר, ולא בוחר זהות מוגדרת ומוחלטת המכתיבה התחייבות מוסרית והשתייכות טוטלית ל"קהילה". פרשנות זו נראית לי עדיפה לאור האופן שהוא מתבטא בסטטוסים החיצוניים והפנימיים ובניתוח השוואתי לממצאים משלושת המדינות האחרות שבמדגם.

החברה הסורית נחשבת לחברה ערבית שורשית, המאופיינת לפי הטקסטים התרבותיים שהיא מייצרת, ובמיוחד לפי תחומי התרבות הפופולארית, כחברה גברית-פטריארכלית, שערכי הגבריות הפנימית והגבריות כפרפורמנס הם חשובים ביותר ואף מכריעים. בשל כך הציפייה שלי הייתה, שחלק גדול מהנדגמים יגדירו את עצמם top/mostly top על מנת שלא ייחשבו כנועים, נשיים וכדומה. התוצאה בפועל מפתיעה, והיא מסתכמת ב-25 נדגמים מתוך 90 (27.8%), שהגדירו עצמם top/mostly top, 11 (12.2%) כ-bottom/mostly bottom, ו-16 (17.8%) כ-versatile. בין אלו שבחרו למלא את סעיף התפקיד המיני יש מעט יותר מחצי המודים בכך שהם מעוניינים להיחדר או מוכנים להיות בתפקיד זה, אבל מה שיותר חשוב הוא שיש עוד 38 נדגמים (42.2%), שבחרו לא להצהיר על התפקיד המיני בו הם מעוניינים. במילים אחרות 42.2% לא הצהירו על עצמם כטופ, וניתן להניח שהם בוטום שהיה קשה להם להודות בכך.

אלא שעם כל זאת ניתן לטעון שדבר ההתנהלות המינית האינטימית במיטה הוא עניין תלוי תרבות, וכי עניין התפקיד המיני הוא דבר משתנה בהתאם לנסיבות ולסיטואציה, ושקיים פער בין מה שהפרט מצהיר אודות תפקידו המיני לבין תשוקותיו ורצונותיו בפועל, דבר שמאפיין חברות מסורתיות בהן ההצהרה על פסיביות בתפקיד המיני משמעה הצהרה עקיפה על היות האדם הומוסקסואל לא גברי הממלא בעצם את התפקיד המיני (וכתוצאה מזה גם התפקיד החברתי) הנשי.

בתרבות ההומואית המערבית המונחים השכיחים הם גיי (مثلي), מְתִילי בערבית תקנית), סטרייט, הטרו, ביסקסואל, טופ, בוטום, ורסטילי, גאוה, בארון/מחוץ לארון, נשא, דיסקרטי, מוצהר, clean (נקי). בטקסטים שכתבו הנדגמים הסוריים, הן בסטטוסים החיצוניים והן בטקסט החופשי תחת הקטגוריה (about me), ניכר באופן כללי מיעוט השימוש בביטויים מהשפה הלהט"בית הגלובלית, בין אם באנגלית ובין אם בתרגום-אדפטציה שלהם לערבית. כך, למשל, הביטויים גיי, הומו, או מתילי (مثلي) מופיעים רק בסטטוס חיצוני אחד דו-לשוני, בעל טון פוליטי מצטדק שכתב dope911, בן 22 מחלב, שצירף תמונה גלויה :

First:: This is my real Photos nd am Proud am gay nd all people @ Manjam "Gays so Don't say am Str8

بالعربي: هيدول هنن صوري الحقيقية وبقتخر اني غاي لأن كل حدا بهيدا الموقع هو "غاي ماحد يقلي انا طبيعي (ألو تמונות أميتיות שלי, ואני גאה להיות גיי, כי כל אחד באתר הזה הוא גיי, ושאף אחד לא יגיד לי שהוא נורמלי).

Sec:: am in Syria nd all information about me its True

كل المعلومات عنى هون هي صح
(כל המידע עלי כאן הוא נכון)

Third:: I own community know how to keep it I Don't need to Tips ^_^

عندي مجتمع بعرف كيف حافظ عليه ومالي بحاجة لنصائح..
(אני חלק מהחברה, ויודע איך לשמור על עצמי. אני לא צריך עצות)

מבין 90 הכרטיסים שנדגמו באופן אקראי זה היה הטקסט היחיד שהשתמש בתמת הגאווה הרווחת בשיח ההומואי הגלובלי. באופן מחאתי ופוליטי מותח הגולש ביקורת על חוסר הכנות בה החברים האחרים באתר מתייחסים לזהות המינית שלהם. הוא קורא לכל החברים להצהיר שהם גייז, ודורש שאף אחד מהם לא יטען שהוא "טבעי", דהיינו נורמלי, סטרייט.

סטטוס זה הוא בלב הדיון הנוכחי, כי הוא ממחיש יפה את הפער הקיים בשדה השיח באתר מנג'ס בין מה שהחברים הסורים ממלאים בתבניות הכרטיסים שלהם לבין הדרך בה הם מביעים ומספרים על מיניותם. למשל, אין בטקסטים התייחסויות לנראות של הפרט בהן הוא מתאר האם מיניותו גלויה בסביבה החברתית, התעסוקתית והמשפחתית בה הוא חי. אצל אף נדגם אין שימוש במושגי הווידוי, שפוקו זיהה בחברות מערביות כגון "בארון", "מחוץ לארון", "ההורים יודעים", "סיפרתי לחברים בעבודה", "אני מוצהר", "לא מוצהר", או "דיסקרטי". כמו כן אין אנו מוצאים נדגמים שמצהירים שהם נשואים לאישה ומסבירים קשר זה. במילים אחרות, להוציא הטקסט של dope911 שצוטט לעיל, איננו רואים הזדהות עם או מחויבות ונאמנות מוסרית ל"קהילה".

מצד שני אנו כן מוצאים שיש שימוש במילה "سرية" (דיסקרטיות, סודיות) בשלושה מתוך 38 טקסטים פנימיים ובשני סטטוסים חיצוניים (מתוך 48). לדוגמה, המשתמש الفتى الحمصي (הצליר החומסי), בן 21 מן העיר חומס, כותב בסטטוס החיצוני: استقرار وحب وعلاقة سرية (נציבות, אהבה וקשר סודי). לעומת זה הוא כותב ב- about me: "شب متواضع جذاب سالب مالي خلطة بالجو جديد عالموقع بدي صدق واحترام قبل كلشي" (צליר צנוע, אטרקטיבי ופסיבי. אני לא מעורב באווירה החדשה באתר. אני מחפש כנות וכבוד לפני כל דבר אחר). לפי הסטטוס החיצוני ניתן לשער שבשונה מנדגמים אחרים החיים ברובם בעיר גדולה (דמשק, חלב) או מהגרים לעיר החוף לטקיה, הנדגם הזה חי בחומס, שהיא יותר קטנה, ושחלק ממנה נהרס במלחמה והתרוקן. לכן סביר להניח שהוא חי

בסביבה שאנשים מכירים אותו ומכירים אחד את השני, ולכן היה חשוב לו "הקשר הסודי". בטקסט הפנימי הוא מחזק את השוני שלו ומבליט אותו באומרו, שהוא צנוע ואינו מעורה בקהילה הוירטואלית של האתר.

בקשר לרוב הנדגמים האחרים, שלא הדגישו את עניין הסודיות והדיסקרטיות או את השאלה האם הם בארון או מחוץ לארון, ניתן לשער שבשונה מהתרבות המערבית, הם לא חשים מחויבות מוסרית לזהות מינית כלשהי, ולכן עניין הניראות, ה"ארוניות", איננו רלוונטי להם. הם לא חשים צורך לדבר את הפרקטיקות המיניות עם אחרים, כי זה רק עניין של התנהגות אישית דיסקרטית ולא חלק מזהות חברתית.

אחד המאפיינים הבולטים בשיח של הנדגמים הסוריים היא השפה הלא ממוגדרת בה משתמשים הגולשים, כך שקשה להבין אם המסר מכוון לגבר או לאשה. כך, למשל, כותב Ver69ver, בן 31 מדמשק: "عم دور على حدا تقدر نستقر ع الاقل عاطفيا وجنسيا بس بلا دراماا وروميو وجولييت" (אני מחפש מישהו שנוכל לנהל מערכת יחסים יציבה לפחות מבחינה רגשית ומינית אבל בלי דרמהההה ורומיאו ויוליה). נראה שהסטטוס לקוח ממגזיני היכרות רומנטית לסטרייטים בשנות השמונים והתשעים, שכן השפה ראשונית אינה מתחכמת ואינה מעורה בשיח המיני ההומוסקסואלי הגלובלי. יתר על כן, השימוש בנרטיב של רומיאו ויוליה וחיבורו לתשוקה ליציבות מזכירים סדרות טלוויזיה פופולריות מסוריה משנות השמונים והתשעים.

הסגנון הזה חוזר על עצמו במספר סטטוסים; למשל, syrianboy521, בן 25 מדמשק, כותב בסטטוס החיצוני: "جديد هون بتمنى ألاقى نصي الثاني" (אני חדש כאן, ומקווה למצוא את החצי השני שלי); ובסטטוס הפנימי: "حلمي لاقى الانسان اللي يفهمني" (אני חולם למצוא מישהו שיבין אותי). שוב אנחנו ניצבים מול טקסט ראשוני שמשקף עולם נאיבי של מחפשי שידוכים ברוח שנות השמונים יותר מאשר חיפוש הרפתקה מינית יומרנית דרך אתר היכרות עולמי.

בהמשך ניווכח בנטייה השלטת להשתמש בשפה לא ישירה, שאפשר לפרש אותה ברמות שונות של משמעות. נטייה זו בולטת במיוחד בהשוואה עם נדגמים לבנונים עליהם נדווח בהמשך. בניגוד גם לשיח המערבי המוכר, בשיח הסורי במנגים מתקיים שיח שאינו מסביר את מיניותו וצרכיו באופן ישיר אלא משתמש במונחים ובביטויים "אמורפיים" וכלליים, שעשויים להיות להם מספר משמעויות. הם אינם מאפשרים לענות על השאלות מה המשתמש רוצה ואיזה פרטנר או פרקטיקה מינית הוא מחפש באתר. במקום זה משתמשים בשפה עקיפה ומרומזת, שאינה תואמת את עקרונות שיח ההיכרות הגיאי המקובל במערב, שמנוסח בצורה היעילה ביותר להשגת המטרות המיניות של הגולש. למשל, syrcubby, בחור בן 30 מדמשק, כותב:

أبيض ومليان ومشعر (לבן, [בעל גוף] מלא ושעיר)

بحب كل شي بيخطر عليك الا التدخيل من ورا (אוהב כל מה שיעלה בראשך אבל לא חדירה מאחור)

عم دور على حدا عادي وأقل من عادي معلش لأنني ما بحب الحلوين أو بالأحرى ما يرتاح معن (מחפש מישהו פשוט, אפילו יותר מפשוט, לא משנה, פשוט בגלל שאני לא אוהב חתיכים, או נכון יותר לומר, איני מרגיש נוח אתם)

المهم تكون مشعر. وازا كنت حنون فهي أكيد ميزة اضافية رح قابلا بحنان مماثل ويمكن أكثر

(הכי חשוב שתהיה שעיר. אם אתה רך, ברור שזו תכונה טובה נוספת, ותפגוש ברוך דומה, ואולי אף יותר)

תמות מושגיות רבות אשר חוזרות על עצמן בסטטוסים הן מחוץ לשפה הגייאית הבינלאומית של ההיכרויות.

אנו מוצאים דגש על רכות (حنן, רך, ו-חנון, רוד), או, לחלופין: רחמן), על כנות (صدق/صادق (כך/כנות), על כוונות

”רציניות” (جدية, רצינות, جدي, רציני) ועל איכותיות באופן כללי (راقي, ابن ناس). ברוח הזאת כותב khosay, בן

28 מדמשק:

مافي داعي احكي عن حالي بس انا بكره الكذب والمايعيين. انا شخص عا طبيعتي بحب البسط والسكس كتير وكثير راقى وحباب بقا لا تردد اذا كنت عم تدور عالصدق والاحترام اهلين فيك,

(אין צורך שאדבר על עצמי, אבל אני שונא שקרים ונשיים. אני אוהב להיות מי שאני, אוהב לעשות חיים ומאוד אוהב סקס. אני אדם מאוד איכותי וחמוד. אל תהסס אם אתה מחפש כנות וכבוד [אחתיראם].)

הסטטוס הזה מדגים היטב את הסגנון הכללי, שניתן להשתמש בו גם לחיפוש סטרייטי וגם לחיפוש גיאי מבלי

להרגיש בהבדל משמעותי:

- אין צורך שאדבר על עצמי: בסאב-טקסט ניתן להבין שהוא מחשיב את עצמו צנוע מצד אחד אך מוערך מאד מצד שני.
- אני שונא שקרים ונשיים: כאן אנו חוזרים על תמת "הכנות" אך גם הבינאריות הגברית-נשית כשלגבריות מוקנות קונוטציות חיוביות ולנשיות מוקנות קונוטציות שליליות המשוואה המוצגת היא ברורה למדי: גברי/נשי – יושרה/חוסר-יושרה.
- אני אוהב להיות מי שאני, אוהב לעשות חיים ומאוד אוהב סקס.
- מאוד איכותי וחמוד: כאן הוא משתמש בשמות תואר לא מדויקים במיוחד, אך כאלה שהם שכיחים מאוד בשפה הסורית היומיומית ובסדרות הטלוויזיה העכשוויות.
- אל תהסס אם אתה מחפש כנות וכבוד [אחתיראם]: כאן הטקסט נחתם בשורה התחתונה שמדגישה את הערכים שהזכרתי לעיל בסעיף הזה ובסעיף הקודם, שכן מעל הכל באים הכיבוד והכנות.

המילה رجولي ("גבריי") מופיעה בשישה מתוך 38 סטטוסים פנימיים (about me) בערבית ובארבעה מתוך 48 סטטוסים חיצוניים. לרוב שימוש זה חוזר בצורת הביטוי شب رجولي ("בחור גבריי"), ולפי הניסוחים ניתן להבין כי הדברים מתפרשים לשני כוונים: הן גבריות במובן של מבנה גוף סולידי, דומיננטיות ואקטיביות, והן גבריות המשקפת יושר, הגינות וסטרייטיות. באופן כללי, הסטטוסים משקפים שיח שיש בו דיכוטומיה בין גבריות ונשיות ובינאריות טוב/רע. כך, למשל, התואר رجولي ("גבריי") מספק תמיד קונוטציה לתכונות חיוביות ויושר, לעומת התיאור ظنطات (דודות בצרפתית; בסלנג, כינוי להומואים מבוגרים ונשיים) שמתקשרים לתכונות שליליות כמו חוסר יושר ואפילו הפקרות. דוגמא לנוסח שכיח היא: "شب رجولي ساكن لوحدي وبدي شب رجولي سيكسي لنقضي اوقات حلوة ويمكن تتطور لعلاقة" (בחור גברי, גר לבד, ומחפש בחור גברי וסקסי כדי לבלות יחד, ואולי זה יתפתח גם למערכת יחסים). דוגמא לדחייה של גברים בעלי הופעה נשית היא הסטטוס הבא: "حلمي لاقى الانسان اللبي يفهمني. اتمنى ما حدا يقرب من المريضين والمعقدين والمنقصمين. السسمان والمشموسين والظنطات بعنتر منكم كثير..." (אני חולם למצוא בן אדם שיבין אותי. אני מקווה שזה לא יהיה איזה חולה, מתוסבך או סכזופרני. שמנמנים ונשיים, אני ממש מתנצל בפניכם).

יש דוגמאות מעטות בהן הכותב מגדיר את עצמו כמו, למשל, hamooda בן ה-24 מדמשק בו נתקלנו בתת-פרק 4.1 מגדיר את עצמו כ"مبادل سوفت" (ורסטילי סופט, soft). יחד עם זאת הוא לא מגדיר בדיוק את מה שהוא מחפש, אלא מסתפק באמירה שהוא רוצה "شب محترم يكون ساكن بشام عمرو من 30 وما فوق" (צעיר מכובד שגר בדמשק וגילו 30 ומעלה).

דוגמא אחרת ששונה מצורת ההתבטאות על המיניות בקרב הנדגמים הסורים, היא מה שכותב amerte, בן 21, מטרטוס, שכן הוא מפרט בדיוק רב מרכיבי המיניות שלו, מה הוא מחפש ומה הוא לא מחפש באופן חד וחותר ותכליתי, דבר שמזכיר יותר את הנדגמים הלבנונים שנראה בהמשך וכן את השיח המערבי באופן כללי, הנדגם כותב בסטוס החיצוני:

ما بيعت صور وجهي.. ما بحب العضلات.. و ما كثير بيهمني الشكل.. إذا ما بتحب تبادل المص لا تتعب حالك.(לא שולח את התמונות של הפנים שלי..לא אוהב שרירים..ולא מעניין אותי המראה..אם אתה לא אוהב חילופי מציצות אל תטריח את עצמך.)

ובפנימי (about me): مبادل سوفت, ناصح, مشعر قليلا, بين طرطوس و الشام, أبحث عن علاقة جسدية فقط.. قابلة للاستمرار (ורסטילי סופט, soft, שמן, שעיר מעט, בין טרטוס ודמשק, מחפש קשר גופני בלבד.. שיכול להתמשך).

5.2 לבנון

כפי שנאמר לעיל, הדרישה מהגולשים למלא את זהותם המינית בכרטיסים נראית פרדוקסלית, שכן אם גבר נכנס לאתר על מנת לחפש קשר מיני עם גבר אחר, אין זה משנה לכאורה אם הוא גיי, ביסקסואל או סטרייט. חשוב להדגיש שלא קיימת אפשרות בחירה אחרת כגון "אחר", "קוויר" או "חסר-זהות". האפשרויות הניתנות הן רק במסגרת ההגדרות המערביות המקובלות. נראה כאילו בחירת הקטגוריה אינה מספקת אינפורמציה שימושית לגבר הנכנס לחפש קשר מיני או רומנטי עם גבר אחר ולמרות זאת, סעיף זה מאפשר לנו לאתר הבדלים תרבותיים בין קהילות שונות של הומואים ערבים על-פי האופן שהן מתייחסות לסעיף הזהות. בניתוח הנדגמים הסוריים נראה כי הם בחרו את זהותם המינית פחות בקפדנות והעניקו לה משמעות פחותה, שכן הם עשו את הבחירות שלהם מתוך אילוץ מבנה האתר. לעומתם, הנדגמים הלבנונים העניקו משקל רב יותר וחשיבות גדולה יותר לעניין הזהות המינית כעניין הטומן בחובו מחויבות זהותית ומוסרית (ולפעמים פוליטית), ושיש לו השלכות על כל מישורי החיים. הבחירה בלבנון נעשתה לפיכך בצורה קפדנית וזהירה יותר, שכן אם בסוריה רק 10 נדגמים ציינו שהם ביסקסואלים (11%), אזי בלבנון כשליש (30) בחרו לציין שהם ביסקסואלים. ייתכן שלא היה להם קל לבחור בהומוסקסואליות הטהורה, ובשל הדרישה המערבית שהופנמה על-ידם להגדיר זהות מינית אחת מתוך רשימה מוגדרת ומצומצמת הם בוחרים במקרים רבים את האופציה של "ביסקסואליות".

אם בין הנדגמים הסורים רק ארבעה הגדירו את עצמם כסטרייטים, בלבנון 15 נדגמים מגדירים את עצמם כך. הבדל דרמטי זה נובע לדעתי מהחשיבות התודעתית הניתנת להגדרה העצמית של הזהות בתרבות ממוערבת לעומת תרבות המושפעת פחות מהמערב. מה שמעניין ביותר בקרב 15 הנדגמים שבחרו בזהות הסטרייטית הוא, ששישה מהם מתנהלים במיטה כ"ורסטיליים" או כ"bottoms". יתכן שהסטרייטיות שנבחרה אצל הנדגמים הלבנונים באה לשקף לאו דווקא גבריות, אלא סגנון חיים "ישר", בורגני, "נכון" (קרי חיי זוגיות עם אישה) וכן חיי חברה מעמדיים ברורים, השואבים את הגבר הנדגם לתוכם, כך שהוא מגדיר עצמו זהותית כ"סטרייט". זאת, לעומת הקונוטציות של החיים המפוקפקים של ה"גאים", כאשר הוא מפריד בין הזהות החברתית והמעמדית שלו לבין ההתנהלות המינית המוכתבת על ידי תשוקותיו.

לפי הממצאים, הן בקרב הנדגמים הסורים והן בקרב הלבנוניים אחוז ניכר לא ציינו את תפקידם המיני במיטה (42% בסוריה, 47% בלבנון), כאשר מתוך אלה שבחרו תפקיד מיני 25 (מתוך 52) מן הנדגמים הסורים, ו-14

(מתוך סך 48) מקרב הלבנוניים, ציינו שהם top או mostly top ; 11 מן הנדגמים הסוריים ו-14 מן הלבנוניים העידו על עצמם שהם bottom או mostly bottom.

ניתן לפרש את הממצאים הללו בכמה צורות, אך מה שחשוב למחקר זה היא העובדה, שהגבריות/נשיות משחקת תפקיד משמעותי ומכריע יותר אצל הנדגמים הסוריים מאשר זהותם המינית. על כן, לא משנה מה הם ימלאו בקטגוריה של "זהות מינית", שהרי לא נראה כי יש לעניין תקפות כלשהי, ומה שחשוב היא הגבריות, שאחד מסמליה המובהקים הוא התפקוד במיטה ("אקטיבי", top). הדבר משמש כקונוטציה מובהקת לשליטה, לכוח ולהיררכיה, שכן הפסיביות (או ה-"bottomness") נתפסת כנשיות, ככניעות ובמידה מסוימת גם כנשלטות. לעומת זאת, בקרב הנדגמים הלבנוניים הזהות המינית היא בעלת המשקל הגדול יותר, והיא המשליכה על כל תחומי החיים והבחירות. על כן, כפי שנוכחנו לראות, הבחירות בזהות אצל הנדגמים הלבנוניים נעשו בקפידה יתרה, שכן מצופה שמי שייבחר בזהות "gay" יצטרך להיות באמת "כזה" בכל תחומי חייו. הדבר משמש כמעין חוזה הבנות מוסרי בינו לבין עצמו, שאחרת יידרש לבחור בזהות אחרת, מחייבת פחות. חוזה מסוג זה, כך נראה, לא קיים אצל הנדגמים הסוריים.

עניין נוסף הוא כי בשונה מהסטטוסים בסוריה, הפונים יותר לאופי של הפרטנר המיוחל ולצד ההתנהגותי והאישיותי ופחות לצד המיני באופן ישיר ובוטה, בלבנון ניכרת באופן בולט הפנייה לגברים הפוטנציאליים כיצורים מיניים מובהקים דרך הבעה ישירה של התשוקות המיניות באופן הבוטה ביותר. מעט מאד סטטוסים, הן חיצוניים והן פנימיים, פונים לנפש האדם הפוטנציאלי, וההתייחסות לגבר הרצוי ברוב הסטטוסים היא כאל גוף מיני תוך נטרול כמעט מוחלט של יתר מאפייני האישיות. כאשר כן יש התייחסות למאפיינים לא מיניים, הלבנוניים מרבים להשתמש בתארים "educated" או "nice". המילה "educated", למשל, מופיעה בשבעה סטטוסים פנימיים, בעוד ש-respectful הקרוב למוחותרם השכיח בסוריה מופיע רק בסטטוס אחד. ייתכן שהתואר "educated" משקף שייכות למעמד חומרי ונרכש מוגדר בניגוד ל"מוחותראם" הכללי והנפוץ בסוריה, שהשייכות אליו יותר פתוחה ואמורפית. לדוגמה, **lover 10**, זוג הומואים מביירות, כותבים: "Gay couple loves each other searching for educated respectful FRIENDS". בני הזוג מסבירים מלכתחילה שהם אוהבים זה את זה, ושהמטרה בחיפוש אינה מינית, ולכן בניגוד לאופי המיני של רוב הסטטוסים, השפה וסגנון הפנייה שלהם אינם מיניים, אך עם זאת הם מציבים תנאי חברתי מוחשי.

בשיח הלבנוני במנגים ניכרת נטייה לכתוב טקסטים תכליתיים שמטרתם לקצר את הדרך לעיקר, קרי, קיום הקשר המיני. בעלי סטטוסים רבים מסבירים עצמם ישר ולעניין, ואומרים שהם אינם מחפשים קשר חברותי

או רומנטי, שכן הם באתר רק למטרת חיפוש פרטנר לקיום יחסי מין. הנימה הזאת של רצון לקלוע למטרה לא נצפתה אצל הנדגמים הסורים. דוגמא לגישה זו היא הסטטוס של sweetheart, בן 22 מביירות, המסביר את מטרתו: "im not here for relation and love or friendship. im here for sex thats what this site is made". for no? sexx sexx sexxx על מטרות מיניות ברורות ומוגדרות. דוגמא נוספת היא של doittoit, בן 28 מביירות:

looking for fun, nothing serious, just simple casual fun. I am Transsexual Female-to-male, means i'm a special kind of guy, but still i am and look and act like a guy, only difference is what is in my boxers ;P. I don't mind answering questions as long as not offensive, if u have questions please feel free to ask(:

חשיבות ההגדרות הזהותיות. בשונה מהנדגמים הסורים שמספרים על עצמם ועל מיניותם ועל מי שהם מחפשים בתיאורים כלליים, אמורפיים ועמומים, הנדגמים הלבנונים נוטים יותר ליחס לכל תשוקה מינית ולכל סוג של פנטזיה זהות ספציפית שניתן לקרוא לה בשם מדויק מתוך השיח המיני הגלובלי. כל תכונה זהותית או שקשורה בהתנהלות המינית או שקשורה בעולם הפנטזיות המיניות או המראה היא מדויקת ותקפה, ונדמה שכאשר מישהו מתאר את עצמו או את הפנטזיות שלו (נניח, slave או דוב) אז הדבר קבוע ולא משתנה.

ב-31 מהסטטוסים הפנימיים באנגלית מתוך כלל 69 (לעומת 2 בלבד בסוריה), הנדגמים מגדירים באופן מובהק מה "הם" ומה הם מחפשים בעזרת אוסף של מונחים מעולם הגייז הגלובלי. יש גם גולשים שבאופן קיצוני מציגים את עצמם ואת מי שהם מחפשים דרך שורה של זהויות/תכונות שמופרדות זו מזו על ידי נקודות, למשל כותב jadoo, בן 44 מביירות: "i love shemale.ts.tg. [transsexual, transgender] ladyboy. gay asia." suck her cock. lick her feet. asshole... i need shemale fuck my vergin ass לפרקטיקות מאוד ספציפיות וגם להגדרה מדויקת של פרטנר מיני שגולש זה מחפש sucker4uncut, בן 37 מביירות, מחפש משהו אחר, אבל גם הוא מאוד קונקרטי. גם הכינוי שלו אינו מותיר הרבה מקום לדמיון בקשר למה שהוא מחפש, והסטטוס אומר זאת במפורש: "Chubby, clean, cock sucker... looking for clean uncut". dicks... no age preference, though prefer seniors גמישות; התכונות שהגולשים מחפשים הן ברורות ומוגדרות מראש.

בסגנון הזה כותב carlom, בן 22 מעיירת סין אלפיל: "well first im BI:P into feminine bottoms, ladyboys, and shemale:) . i love to have fun, crazy, love to party, always interested to meet new

"people, open for friendship and yeah no pics no reply". למרות שהנדגם מחפש מגוון רחב של פרטנרים (feminine bottoms, ladyboys, and shemale), הישויות המיניות שהוא מזכיר חופפות אחת לשנייה, וכל אחת מהן מציינת זהות מינית או מגדרית ברורה, וגם הפונה עצמו הגדיר את עצמו בצורה מדויקת כ-BI בסטוס החיצוני וכ-Top (בקטגוריה של תפקיד מיני).

ברמת ההתנהגויות המיניות אחד התפקידים שמופיע הרבה בסטטוסים הלבנוניים הוא slave (עבד), מונח המופיע הן באנגלית והן בערבית: "بدي سليف كلب يكون خادم مطيع وذليل ويخدمه رجلي وكعب رجلي" (אני מעוניין בסליף [סלייב, עבד] שיהיה משרת צייתן ומתרפס לרגלי ולעקבי). או "Sexy slave with no limits", וגם סטטוס קצר: "Im a slave". מה שניכר כאן הוא שהתכונה "עבד" מנוסחת כמהותנית ומולדת ולא כנרכשת או כחלק ממשחק תפקידים. בעיקרון אפשר היה לחשוב על ניסוחים אלטרנטיביים: "אוהב להתנהג כמו עבד", או "משחק את תפקיד העבד", או "מחפש מישהו שאוהב להיות עבד" או "אוהב משחקי התפקידים עבד ואדון". ניסוחים כאלו אינם מופיעים, ובמקום זאת אנו עדים כאן לשיח בו "עבד" נתפס כחלק אינטגרלי מהחלקים שמרכיבים את הזהות. למרות ש-slave היא תכונה נקודתית שמתממשת באקט המיני עצמו, היא משוויית לזהות מגדרית ביולוגית כמו טראנסגינדר.

למשל hotmale4sexfun, בן 56, כותב: MARRIED GUY LOOKING FOR SOME SEXUAL "FANTASY WITH WOMEN OR SHEMALES. I'M DISCREET, POLITE, EDUCATED". גם התכונות של המראה לקוחות מעולם המושגים הגייאי הגלובאלי כמו straight looking, שבו טמון סאב-טקסט לא רק לגבי המראה אלא גם לגבי אופי והתנהגות נורמטיביים לגמרי, כפי שכותב badiyek, בן 31 מבלדייה: "hot bottom am stright"; או "str8 looking and acting, fit and good looking... looking for the same"; או "looking with sexy smooth ass".

גם התואר Chubby, שם תואר בעל ערך חיובי לשמנמן, לקוח מהעולם הגייאי הגלובלי ונמצא בשישה מתוך 69 סטטוסים פנימיים באנגלית: "young-chubby-tall-tanned body-green eyes-big kissable lips. Looking for friends & fun. Older, hairy MEN are preferable".

5.3 עיראק

לפי מה שנטען בפרק הקודם, אזי ככל שהשיח המיני הקיים במדינה מסוימת נותן חשיבות ומשקל רב לזהות המינית, להגדרותיה, לגבולותיה ולבינאריות הומו/הטרו, כך עולה השכיחות של בחירת הזהות העמומה של ביסקסואליות. זאת כיוון שהאדם הניצב מול בחירה כזאת כאשר הוא בא מרקע שלפיו צריך להגדיר משיכה מינית ולתת לה רפרנס "זהותי" מהותני, אזי הוא יתייחס להגדרה "בי-סקסואל" כזהות לכל דבר ועניין, ורבים יבחרו בה על מנת לא ליצור התחייבות מוסרית לאחת ההגדרות ה"יותר דרמטיות" של gay ו-straight. לעומת זאת, בתרבויות כמו זו שבעירק, בהן אמנם משתמשים בשפה המינית הגלובלית, אך גבולות הזהות המינית מטושטשים ונזילים יותר, הבחירה הזאת בין gay או straight אכן מתקיימת על פי תבנית הכרטיסים של מנגים, אך הבחירה פחות דרמטית ופחות מכרעת, והיא נעשית כאילוץ על מנת להיכנס למערכת ועל מנת לעבור הלאה לקטגוריות היותר מכריעות בין אם בתפקיד המיני או בלספר על המיניות בטקסט חופשי, ושמה מקבלת המיניות מרחב הבעה ממשי. לכן אנו רואים שבעוד שבלבנון שליש מהנדגמים בחרו להגדיר את עצמם כביסקסואלים, בעיראק רק 9% מהנדגמים בחרו זאת, ובסוריה רק 11%. בעוד שהנדגמים העיראקים והסורים בחרו באופן כמעט שווה וגורף להגדיר את עצמם gay (70% ו-66% בהתאמה), רק 38% מהלבנונים בחרו הגדרה זו. גם לגבי בחירת ההגדרה straight, יש דמיון בין עיראק לסוריה, כשבשתי המדינות אחוז קלוש מהנדגמים בחרו להגדיר את עצמם כך: 4 מתוך 90 בעיראק, 5 מתוך 90 בסוריה. זאת בהשוואה למספר גדול יותר משמעותית (15) בקרב הנדגמים הלבנונים.

אצל הנדגמים מעיראק ניכרת הנטייה לא למלא את הקטגוריה של התפקיד המיני (sexual role), שכן רק קצת מעל שליש (31 מתוך 90) מילאו קטגוריה זאת, כאשר מתוכם חצי (15) בחרו בקטגוריה top ו-mostly top בעוד שרק 5 בחרו ב-bottom ו-mostly bottom. היחס בין טופ לבוטום בעירק (15 ו-5) דומה לזה שבסוריה (25 ו-15 בהתאמה), ושונה מלבנון (16 מול 14 לטובת הבוטום). ניתן לפרש את הממצאים בכמה אופנים. למשל, אפשר ביחס לעיראק להסביר את מיעוט "הממלאים" של הקטגוריה בהיות התפקיד המיני ציר מרכזי בטקסט החופשי. זהו הנושא המרכזי שהמשתמשים מציינים בבואם לספר על מיניותם. בשל כך ייתכן שהנדגמים לא חשים צורך למלא את "התפקיד המיני" לפי תבנית האתר, ומעדיפים להסביר את המרכיב החשוב הזה בטקסט החופשי שהם כותבים תחת הקטגוריה about me או אפילו בסטטוס החיצוני. באשר למיעוט הנדגמים שבחרו באופציה בוטום ביחס לטופ הן בעיראק והן בסוריה, ניתן ליחס זאת, בזהירות רבה, לאסוציאציות השליליות שמעורר תיאור הבוטום (שלילי, נשי, כנוע, נשלט) בחברות כמו עיראק וסוריה, הקושרות באופן ישיר בין גבריות לבין שליטה בתפקיד המיני.

השיח בעיראק, בדומה לסוריה, מתאפיין בין השאר במה שלא נאמר בו. למשל, ב-90 הכרטיסים שנדגמו אין אפילו אחד בעל אופי פוליטי המתייחס למצב ההומואים, מדווח על מצב "הקהילה" במדינה, או קורא לעזרה ומנסה לגייס תמיכה בקרב קהל הגולשים. הטקסטים מתמקדים ומדגישים את הצרכים האינדיבידואלים של אלה שכתבו אותם במין תערובת מינית, חברתית, רומנטית ואפילו פילוסופית לפעמים. כמו בקרב הגולשים הסורים, אין גם ולו אזכור מינימלי של המצב הביטחוני במדינה.

בטקסטים הכתובים באנגלית יש שימוש מועט (3 מתוך 30) במילים שמשקפות זהות מינית מוגדרת כמו gay ו-bisexual, ואין אזכור של המונח straight. שלושת האזכורים של "גיי" נעשו על-ידי משתמשים מכורדיסטן. **kordroman**, בן 21 מארבייל, כותב למשל: "Gay is not sexy guys. I am a gay but i dont want 2 sex". **ramiazana**, בן 31 מהעיר סולימאניה, שכמו ארבייל נמצאת בכורדיסטן, מתאר את עצמו כ-"well educated gay". בבגדאד ובשאר האזורים מחוץ לתחומי כורדיסטן, לעומת זאת, לא הוזכרו כלל המונח gay ומקבילותיו באנגלית. בסטטוסים הכתובים בערבית יש שניים המשתמשים במינוח הומואי מובהק. **ramyramo**, בחור בן 21 מבגדאד מתייחס לתפקיד החודר והנחדר, כשהוא משתמש במונח ערבי לאקטיבי (موجب) ובביטוי האנגלי bottom (بوتوم) לתפקיד הנחדר אותו הוא משייך לעצמו:

آني كي بوتوم مشعر ورجولي وابحث عن رجل موجب رجولي. ملاحظه هامه: صورتك مع الرساله حتى اجاوبك بدون صورته مراح اجاوب نهائيا وابدأ لذلك لا تطلب اي ميلي بدون مترسل صورتك. شرط بدء اي علاقة التعرف على شكل الطرفين. واذا عجبتي اكيد راح اجاوبك واذا مجاوبتك يعني اعذر كولش منك لانك مو الشكل الي يستهويني ويثيرني واتمنى لا تاخذ على خاطرک وتفقهر لان الناس انواع. مع كل احترامي للكل

(אני בוטום שער וגברי, מחפש גבר אקטיבי וגברי. הערה חשובה: [שלח] את תמונתך עם ההודעה כדי שאני אענה לך. בלי תמונה אני לא אענה בשום אופן ובשום צורה, ולכן אל תבקש גם את האימייל שלי בלי שתשלח תמונה. התנאי להתחלתו של כל קשר, הוא לדעת איך שני הצדדים נראים. אם היא [התמונה] תמצא חן בעיני, אענה לך בוודאות, ואם לא ענית לך, אני ממש מצטער, אבל התמונה שלך לא משכה אותי, ולא מצאה חן בעיני, ואני מקווה שלא תיקח ללב ותתאכזב, כי לאנשים שונים יש טעם שונה. בכבוד רב לכולם.)

הדרישה של **ramyramo** לראות תמונה מקובלת באתרי הכרות הומואיים מערביים, אבל ההתנצלות הארוכה בפני אלו שהוא אולי ידחה היא מאוד לא מקובלת בשיח המערבי. בניגוד ל-**ramyramo** המפרט בדיוק במה הוא מעוניין מבחינת הקשר המיני, **badmode**, בן ה-25 מבגדאד, משתמש בתרגום הערבי המודרני להומו (مثلي) ומביע חוסר עניין בקשר מיני (جنس): "مثلي لكن بعيد عن الجنس" (הומו אבל מתרחק מסקס).

בדומה מאוד למה שראינו בקרב הנדגמים בסוריה, אין ולו אזכור מינימלי של המצב הביטחוני במדינה, וכמו כן אין שימוש בתמת ה"גאווה" או ה"גאה" הרווחת בשיח ההומוסקסואלי הגלובלי. במילים אחרות, קיים פער בשיח בין מה שהחברים ממלאים בתבניות הכרטיסים שלהם (בחירת האפשרות "גיי" בכרטיס) לבין הדרך בה הם מביעים ומספרים על מיניותם. חסר בכל הטקסטים דיבור אודות "הנראות" של המיניות ביחס לסביבה החברתית, התעסוקתית והמשפחתית בה הפרט חי, ומושגים וביטויים כמו "בארוך", "מחוץ לארוך", "ההורים יודעים", "סיפרתי לחברים בעבודה", "לא) מוצהר" אינם מופיעים בטקסטים. כמו כן איננו מוצאים טקסטים שמצדיקים מוסרית את המיניות ההומואית.

בניגוד להיעדר התייחסות לזהות מינית, הנדגמים העיראקים כן מספרים על המיניות שלהם, ובעיקר על התפקיד המיני שלהם: "חיובי" (top) או "שלילי" (bottom). הם מרבים לעסוק בכך עד שנדמה לפעמים שהתפקיד המיני הוא "הזהות המינית" שלהם. בחלק גדול מהטקסטים הפסקה בה הפרט מתאר את עצמו מתחילה ב"אני אקטיבי" (موجب), או שאמירה זאת מופיעה במרכז הסטטוס ומהווה ציר מרכזי בו. כך או כך, יש בזה כדי להעיד שהפרטים רואים בתפקיד המיני הספציפי תכונה מהותית ומרכזית של עצמיותם. אצל 27 נדגמים זו הנקודה המרכזית תחת קטגוריית about me; 21 ציינו שהם "موجب" (אקטיביים) או top; רק שלושה ציינו שהם "سالِب" ("שליליים", כלומר פסיביים) או bottom, ועוד שלושה ציינו שהם וורסטילים (تبادل). הרבה מאלו שתיארו את עצמם כאקטיביים צירפו לאמירה זו תכונות נוספות המחזקות את "האקטיביות" של הנדגמים, כמו "אקטיבי וגברי", "אקטיבי רציני", "אקטיבי ומכובד" (מוחתרם). למשל, **alimojeb**, בן ה-24 מנג'ף, כותב: "موجب 24 من النجف مثقف رشيق رياضي. ابحث عن سالِب كبير بالسن وسمين" (אקטיבי בן 24 מנג'ף, אינטלקטואל, אלגנטי, ספורטיבי. אני מחפש פסיבי מבוגר ושמן). הנדגם כאן מזהה את עצמו בתפקיד החודר ומנכס לעצמו את התכונות החיוביות של צעירות, אינטלקטואליות, אלגנטיות וספורטיביות, ומחפש אדם "פסיבי" (נחדר) מבוגר ושמן. במילים אחרות, "החודר" הוא לא רק החיובי תרתי-משמע, הוא גם האסתטי והאינטלקטואלי. בעוד שהפסיבי (למרות שהנדגם נמשך כנראה לשמנים ומבוגרים) נושא קונוטציות שליליות בתיאורו.

היו רק שלושה סטטוסים שבהם דווקא גבר "פסיבי" חיפש גבר "אקטיבי". **wes82**, בן 32 מבגדאד, הוא דוגמא לגולשים אלו. הוא כותב: "سالِب لم امارس الجنس سابقا. احب يكون موجب رجولي حار كتوم اصير بس الة فقط" ([אני] פסיבי ומעולם לא עשיתי סקס. הייתי רוצה משהו שיהיה חיובי, גברי, חם ודיסקרטי, ואני אהפוך להיות רק שלו". הנדגם לא רק מחפש גבר "אקטיבי גברי", אלא גם מוכן להפוך להיות "רכושני" של הגבר המיוחל. אז כאן

עניין התפקיד המיני (חודר-נחדר) לא קשור רק בחיוביות/שליליות, גבריות/נשיות, אלא גם בפנטזיות אדון/עבד, שולט/נשלט הן של החודר והן של הנחדר, כשהנדגם מקבל על עצמו את התפקיד הנשי; דבר שהוא מקובל בהרבה חברות מסורתיות.

היחס בין אלה שמצהירים בטקסט החופשי שהם אקטיביים/חודרים לבין אלה שמצהירים בטקסט החופשי שהם פסיביים/נחדרים הוא שבע לאחד, יחס גבוה אפילו מאשר בבחירת התפקיד (15 ציינו שהם top, וחמישה ציינו bottom). מיעוט אלו המעידים על עצמם שהם נחדרים (5 בשאלה הישירה; 3 בתיאור העצמי) מעידה, שלא קל להיות bottom בעיראק. ייתכן שהחברה העיראקית (כדוגמת חברות ערביות אחרות) סלחנית לגבי גברים שמקיימים יחסי מין עם גברים אחרים (מסעד, 2011), אך מקדשת את הגבריות באשר היא, כשאחד מסממניה של הגבריות היא היכולת לחדור, בין אם לאישה ובין אם לגבר (אבו עודה, 2012).

לפי השיח שלפנינו, הגבר האקטיבי נתפס כגבר גברי, רציני, שולט, אדון, סטרייט, בעוד שהגבר הפסיבי נתפס כנשי, כאשה, כהומוסקסואל, כפרוץ/ה, מאיים, עבד, נשלט, שכפי שטענה לאמא אבו עודה, "אינו עובר את הרדאר החברתי", דהיינו נתפס כחריג וסוטה, ולכן כאיום על הסדר החברתי. לפיכך, בעוד שקבוצת ה"פסיבים" שמנתי הם אלה שיהוו מקור הפקת העונג לאקטיבים, הם גם הראשונים שיהוו קורבנות לכל דיכוי מיני, פעולות הומופוביות, הדרה מהמרחב הציבורי והפעלת אלימות. כמו כן הם גם הראשונים שישלמו מחיר ההתנגדות המקומית לשיחי "המיניות" שנושבים מדי פעם מהמערב.

ממצא מעניין נוסף בשיח העיראקי הוא היעדר גבול ברור במהות הקשר הרצוי בין המיני, הרומנטי והחברי. אם ראינו אצל הנדגמים בלבנון, למשל, הפרדה ברורה ומוחלטת, ולפעמים אפילו בוטה, בין המסרים שכותב מי שמחפש קשר מיני לבין אלו של המחפשים קשר זוגי או רומנטי, בעיראק אנו רואים שהמשתמשים אינם מבליטים סוג אחד של קשר. במקום זאת אנו מבחינים בצפייה של המחפש שהפרטנר שלו לא יספק אותו רק מינית, אלא ימלא בו-זמנית פונקציות אחרות כמו חברות וזוגיות. ציפייה זו באה לידי ביטוי בטקסטים שמתחילים בתיאורים גופניים ומיניים מובהקים לשם מציאת התאמה מינית לקשר גופני, אבל מהר מאוד גולשים לדרישות שהן מעבר למאפיינים גופניים ומיניים ומביעים עניין ביכולות רגשיות ואינטלקטואליות ובהשכלה של האדם, כפי שכותב, למשל, **medoromance**, בן 30 מבגדאד:

اني سالب من بغداد طولي 163 وزني 66. حنطي على بياض مشعر وسط ما عندي مكان. احب الاشخاص المشعرين الرجوليين ماحب الشخص الطعيف والاملس; والاعمار من 28 فما فوق من بغداد فقط والرصافه حصرا ومن المناطق القريبه عليه. ويا ريت لو عندك مكان احب الشخص المحترم المثقف الكتوم السراني والنظيف جدا.

(אני פסיבי מבגדאד, גובהי 163 ומשקלי 66. אני מחפש לבן ושעיר ממוצע ואין לי מקום. אני אוהב גברים שעירים וגבריים, ואיני אוהב גברים צנומים וחלקים. הגילאים, מעל גיל 28 מבגדאד בלבד, ובפרט מרובע א-רסאפה ומהאזורים שקרובים לו. אני מקווה שיש לך מקום. אני אוהב גברים מכובדים, אינטלקטואלים, דיסקרטיים, שומרי-סוד ונקיים מאוד.)

הדגמה טובה עוד יותר לטענתי היא הדברים שכותב **nashwan1972**, בן 42 מבגדאד. בסטטוס החיצוני הוא כותב: "وحيد ومحتاج للرفقه" (בודד ורוצה חברה), אבל בטקסט הפנימי הוא מספר על מיניותו בצורה יבשה וישירה הנותנת תחושה, שהוא נכנס לאתר אך ורק כדי למצוא סטוצים לא מחייבים: "انا رجولي توب واحب السريه التامه" (אני גברי טופ, ואוהב דיסקרטיות מלאה). הניגוד בין הטקסט הפנימי והחיצוני ממחיש את היעדר הגבולות בין המיני לבין החברתי והנפשי. הוא מעוניין גם ב-رفقة ("רפקה", חברה), מילה מורכבת הטומנת בחובה לא רק חברות אלא גם בילוי זמן רב ביחד, אבל גם מדגיש תפקיד מיני כאילו זה מה שמעניין אותו.

בספרי מסע שכותבים מערביים או במאמרים על תיירות גיאיית בערי המזרח התיכון (Luongo,2007), תמיד מוזכרים גברים המחזיקים ידיים, הולכים מחובקים במרחב הציבורי, ומתגפפים בבתי קפה עממיים (שמיועדים לגברים בלבד). הפרקטיקות הללו קשורות, סביר להניח, להדרת הנשים מהמרחב הציבורי ולמגבלות על קיום יחסי מין בין נשים וגברים, אך הן גם ממחישות היטב את חוסר הגבולות שקיים (לפחות לכאורה) ביחסים בין גברים. העין (המערבית) שמסתכלת על אחווה גברית זו לא תדע להבחין, והמוח (המערבי) לא יידע להחליט, האם מדובר בקשר של אחווה, חברות, אהבה או סקס. ערוב זה ואי היכולת לזהות בדיוק את טיב הקשר אינו נובע רק ממבט זר של אנשים מערביים שאינם מכירים את הדקויות של החברה הערבית. גם הגברים עצמם חשים בו בזמן תחושות מורכבות, וזה בא לידי ביטוי גם באתר מנג'ים. הגולשים באתר תופסים את מטרת החיפוש שלהם כרומנטית, כמינית וכחברית בו-זמנית. בשיח המערבי מי שמחפש סקס, מחפש רק סקס, ומי שמחפש זוגיות, מחפש בפירוש זוגיות. בקרב הנדגמים מעיראק, אף אחד לא הצהיר שהוא מחפש זוגיות, אבל הם לרוב כן מחפשים אהבה מהולה בחברות, בסקס וברומנטיקה. למשל, **chubbybigbearlover**, בן 22 מבגדאד, כותב:

الصور مقاربه جداً لجسدي الشخص الذي اتق فيه سأرسل له صوري. اسف انا انسان صعب تكسب تقتي. عايش في بغداد و دوامي في النجف اذا كنت من بغداد او النجف اهلاً بيك مقدماً. انا طالب في كلية الصيدلة و انا انسان غير متطلب عصبي في بعض الأحيان احب اغير جو وية الأصحاب و استمتع في وقتي لحد الان لم اجد شخص صادق تقريبا اكثر اصحابي يبحثون عن المصالح. اب صراحة ما احب الشخص الي يتذাকে و الي يحب يمنة نفسة وبس. انا احب الشخص الي يعمل كلشي حتى يرضيني و اكيد انا ما اقصر في شي. نا مشعر في بعض المناطق. اذا أتحب تتراسل معاي أرسل إيميلك. If you are like to have some chat with me. This my mail chubbybigbearlover@yahoo رجاءاً انا ابحت عن مواصفات محددة اذا لم تجد هذه المواصفات في نفسك لتعب نفسك ابحت عن شخص اخ

(התמונות מאוד קרובות למראה הגוף שלי; האדם שאבטח בו אשלח לו את תמונותי. מצטער, אני אדם שקשה לזכות באימוני. חי בבגדד ועבודתי בנג'ף. אם אתה מבגדד או נג'ף ברוך הבא מראש. אני סטודנט בבית ספר לרוקחות, ואני אדם לא תובעני אך עצבני לפעמים ואוהב להחליף אווירה עם החברים וליהנות מחיי. עד עכשיו לא מצאתי בן-אדם כן; כמעט כל חבריי אינטרסנטים. אוהב כנות; לא אוהב בן אדם מתחכם או שמחפש רק לענג את עצמו. אוהב את האדם שעושה הכל כדי לרצות אותי, ובוודאי, אני גם אעשה עבורו כל מה שביכולתי. אני שעיר בכמה אזורים. אם אתה אוהב להתכתב אתי, שלח את האימייל שלך. **are like to** **have some chat with me. This my mail chubbybigbearlover@yahoo** ספציפיות. אם לא תמצא התכונות הללו בנפשך, אל תטרח; חפש מישהו אחר.)

הטקסט קופץ בין המסרים הגופניים לחברתיים ולמיניים, כך שקשה ממבט ראשון להבין, האם הנדגם מחפש ידיד, חבר, אהוב או פרטנר מיני, שכן הגבולות בין כל היעדים הללו מטושטשים. המשפט שממחיש ערבוב זה בין הפונקציות שאמור למלא הגבר שהוא מחפש, הוא הטענה שלו, שהוא אוהב לבלות "זמנים נעימים" עם חבריו, ואילו בחלק השני הוא אומר שחבריו לרוב הם אינטרסנטים, ולכן הוא מחפש אדם שלא מתחכם ושלא מחפש לענג רק את עצמו. כאן יש התנסות כמעט מוחלטת בין עולם הבילוי עם החברים לבין הפקת העונג ההדדית, שכן יש ערבוב מוחלט (לפחות ברמת הטקסט) בין פונקציה הידידות ובלוי הזמן ברמת הידידות או החברות הגברית לבין הסקס.

דוגמה אחרת (ויותר מובהקת) לערבוב בין הקשר הגופני/מיני לבין הקשר החברי נמצאת במה שכותב **iraqimature**, בן 51 מבגדאד:

"אני انسان מרוב ומתקד ווודוד, ומهتم בכל מفاصل חיי, ואדור על שיש מי שמתקד ומרוב, ויבין את העلاقة والصدقة حتى يكون بجانبى مثل ما اناى راح اكون بجانبه... نشترك صفحات الحياة وتبادل الحب والعواطف والصدقة بارقى واج. مل صورة... رجاء الشخص الذى يحب يلعب لا يدخل على. واني الممنون اله والى يشوف نفسه فى حاجة لهيجى شخص, وحلم فخلى تفضل ويعرفنى بنفسه واني متأكد انه مراح يخسر".

(אני אדם מסודר, אינטלקטואל וחמוד שלוקח ברצינות את כל הצדדים בחיי. אני מחפש אדם מתאים, אינטלקטואל, מסודר שיכול לקיים קשר וחברות, כדי שיעמוד לצדי כפי שאני אעמוד לצדו. נחלוק את כל פרקי חיינו ונרחש אהבה, רגשות וחברות זה לזה באופן הכי מכובד. עם תמונה. מי שרוצה להשתעשע שלא ייכנס אליי. אהיה אסיר תודה למי שמעוניין גם הוא באדם כזה וחולם עליו, אם יבוא ויכיר את עצמו בי. אני מבטיח לו שהוא לא יפסיד מכך דבר.)

בטקסט היפה, הכתוב עיראקית מדוברת אבל גבוהה, אמנם אין אזכור לדרישות המיניות של הנדגם, וגם אין משפטים שמסבירים את מיניותו ואת תשוקותיו, אך גם אין דיבור במפורש על "זוגיות" במובנה הקלאסי, שכן הטקסט מדבר על קשר, חברות ושותפות ב"מסע החיים" ועל נתינה של אהבה ורגשות הדדיים. אך הנדגם חוזר משם לחברות (על צורתה הכי יפה ומכובדת). הטקסט הזה שוב מערבב בין רגשות אהבה עזים לאורך החיים ובין חברות (מילולית).

גם **sefo90** הצעיר ב-27 שנים מ-iraqimature, מערבב בין אחווה, חברות וסקס, שכן הוא כותב בסטטוס החיצוני שלו: "Love Peace Brotherhood", ובטקסט הפנימי הוא מונה את כל התפקידים והפונקציות שהקשר הנכסף אמור לקיים: "hi am man bi love to have friends like me from all ages. مرحبا اني سيفو. حب اكون صداقات وتعارف وامارس الحب واكون اصدقاء اشرف بمعرفتهم" (שלום, אני סיפו, ואני מחפש חברויות והיכרויות, ואני מקיים קשרי חברות עם חברים שזה כבוד להכירם). הטקסט האנגלי נראה בנאלי ומובן מאליו, אבל זו תוצאה של הבדל בכושר ההבעה בשפות השונות. בטקסט הערבי סיפו מתחיל בזה שהוא מחפש חברים (צדאקאת, חברויות, למען דיוק); באמצע הוא כותב "היכרויות ועשיית אהבה (تعارف وامارس الحب), ביטוי שיש לו קונוטציה זוגית ורומנטית, ואז הוא שב חוזר לחלק החברתי ואומר: "ולקיים קשרי חברות עם חברים שזה כבוד להכירם". אנשים שמביעים כבוד רב להכרת חברים חדשים באתרי היכרויות של הומואים- זה לא שיח שאופייני לאתרי הכרויות בין גברים במערב (כמו בניסוחים הישירים והבוטים בקרב הנדגמים הלבנונים).

הרומנטיזציה הלשונית של הקשר: מאפיין בולט נוסף בשיח העיראקי הוא חוסר היכולת לנסח בערבית שלישית (מדוברת גבוהה) מסרים ישירים וקולעים למטרה ואפילו בוטים. יתר על כן, השיח מתאפיין בניסוחים מעומעמים, ובמקרים רבים ברומנטיזציה וביפיוף של הטקסט והקניית ממד פואטי למשפטים השונים, סגנון המזכיר את השיח בסוריה. למשל, **rami88** בן ה-26 מאל-מות'נא כותב:

انا شاب ابحث عن علاقة جادة وصادقة ابحث عن انسان يفهمني وافهمه اكون انا وهو عقل وقلب واحد. لست من المشوهين واللاهثين وراء الجنس فقط بل ابحث عن الحب ليكمل الاثنان بعضهم البعض. ابحث عن انسان صادق وجاد وناضح فكريا نستطيع ان نتواصل معا في افكارنا. واهم شيء يكون صادق لا اريد انسان همجي شهواني.

(אני צעיר שמחפש קשר רציני וחברות. אני מחפש אדם שיבין אותי, ושאני אבין אותו, ושניהם לב ומוח אחד. אני לא אחד מאלה המעוותים שמזילים ריר על הסקס בלבד, אלא אני מחפש אהבה, ושבני הזוג ישלימו זה את זה. אני מחפש אדם כן, רציני ובעל בשלות מחשבתית, שגם המחשבות שלנו תוכלנה להיות בקשר. הדבר הכי חשוב הוא, שהוא יהיה כן. אני לא רוצה מישהו ברברי וחייתי).

הכותב מציג את עצמו כמי שמתעלה על יצרים מיניים "ברברים" ו"חייתיים", ורואה את אלה שמחפשים אחר "סקס בלבד" כאנשים מעוותים. בניגוד ל"מעוותים" המחפשים סקס, הוא מחפש מישהו "רציני ובוגר אינטלקטואלית", ומתאר את הקשר שאליו הוא משתוקק בתיאורים רומנטיים בו בני הזוג משלימים אחד את השני ומהווים "לב ומוח אחד", ביטוי רומנטי נפלא.

סגנון רומנטי זה מזכיר את הסגנון שהיה נפוץ במודעות שידוכים של גברים ונשים בירחוני חברה פאן-ערביים כמו "סידאתי" בשנות השמונים והתשעים, ואשר עברו לפורומים ברשת האינטרנט אשר נפוצים בערב הסעודית ובמדינות המפרץ. מדובר בטקסטים נאיביים שמתאפיינים בתמימות ובטוהר. כך, למשל, כותב **طائر الأحلام**, בן

ה-25 מדיוואניה, שאפילו כינויו (מילולית, "ציפור החלומות") מעיד על גישה רומנטית: "אنا شاب عراقي عمري 30 عام. رياضي طولي 184 ووزني 89. احب ان اتعرف على شاب وسيم من عمر 18 الى 25 سنه, وسوف اكون له كل ما يريد" (אני צעיר עיראקי בן 30, ספורטיבי, גובהי 184 ס"מ ומשקלי 89 ק"ג. אני רוצה להכיר צעיר נאה בין הגילאים 18 ל-25, ואני אהיה לו כל מה שהוא ירצה). השימוש בתיאור وسيم (נאה, handsome) מאפיין שיח היכרות הטרוסקסואלי למטרת נישואין. אם נסיר את המאפיין המגדרי של הטקסט, דהיינו شاب وسيم (בחור נאה), ונחליף אותו ב"בחורה נאה", היינו מקבלים מודעת שידוכים שגרתית בעולם הערבי. ההבטחה בסיום, "ואני אהיה לו כל מה שהוא ירצה", היא הבטחה של ידידות עמוקה ושותפות אפלטונית יותר מאשר משאלה מינית.

5.4 ירדן

כפי שראינו עד כה, בסוריה ועיראק לא הייתה התייחסות ניכרת לאופציה הביסקסואלית (8 בעיראק, 10 בסוריה), ורוב המשתמשים הרגישו נוח עם האופציה "gay" (63 בעיראק, 59 בסוריה). לעומת זאת בקרב הנדגמים מלבנון 30 מתוך 90 (33%) בחרו באופציה ביסקסואל, לעומת 34 בלבד, שבחרו בזהות gay ו-15 שבחרו בזהות straight. בירדן שיעור הבוחרים בזהות gay היה באמצע בין עיראק וסוריה מצד אחד לבין לבנון מצד שני, ועמד על 45, בדיוק כמחצית מהנדגמים. שיעור אלו שבחרו זהות מינית ביסקסואלית לעומת זאת היה קרוב יותר לשיעורם בסוריה ובעיראק ועמד על 12. גם שיעור המזדהים כ-straight, כחמישה, היה דומה לזה שבעיראק (חמישה גם) וסוריה (כארבעה) ונמוך בהרבה מאשר בלבנון (15).

ניתן להסביר ממצאים אלו בעזרת ההשערה שלנו, שככל שמדינה נחשפת ומאמצת יותר את השיח המערבי אודות הזהות המינית, כך הגולשים בה בוחרים יותר בקפדנות את ההגדרה של זהותם המינית. זאת מכיוון שהבחירה בזהות מינית מהרפרטואר שהשיח המערבי מציע הופכת להיות בעלת משמעות תקפה ומחייבת מוסרית. ניתן להניח שבחירת הזהות "ביסקסואל" בלבנון היא בעלת השלכות מיניות וחברתיות על הבוחר עצמו ועל סביבתו וקשורה בסגנון חיון, בעוד שבחירת gay בעיראק, כפי שראינו, אינה מכריעה בהקשר למיניות אותה הפרט מעוניין לשווק. מה שחשוב לצרכני מנג'ים העיראקיים הוא תפקידו המיני של הגולש וגבריותו בקשר, שני פרמטרים שבמקרה של עיראק קשורים הרמטית אחד לשני ובמקרה של לבנון פחות. ירדן – או "מדינת עמאן", כפי שקראנו לזה לעיל – עומדת אי שם באמצע.

ביחס לתפקיד המיני, 59 מתוך 90 נדגמים בירדן לא בחרו תפקיד מיני לפי תבנית האתר, שיעור זהה לזה שבין הנדגמים בעיראק, כאשר בדומה לאחרונים גם הירדנים בחרו לספר אודות תפקידם המיני בטקסטים החופשיים, הן החיצוניים והן הפנימיים. אבל בכל זאת יש הבדל ניכר ומעניין בקרב אלה שכן בחרו למלא את הקטגוריה של תפקיד מיני. בעוד שרוב העיראקים שבחרו תפקיד מיני מתוך הרשימה הצהירו שהם top (15 מסך 31), ורק חמישה הצהירו שהם bottom, התמונה הייתה כמעט הפוכה בקרב הנדגמים מירדן: 11 מתוך 31 העידו על עצמם שהם bottom, ושמונה שהם top; השאר, כ-12, בחרו באופציה של "ורסטילי", שיעור דומה לזה שבעיראק.

ניתן לשער שבעיראק קשה יותר לפרט להודות בזה שהוא bottom, תפקיד מיני המלווה באסוציאציות שליליות, ויתכן שהבעיה פחות חריפה בירדן. נראה זאת גם בניתוח הטקסטים בהמשך. יש להדגיש שהבדל דומה נמצא גם בין סוריה לבין לבנון, שכן היחס המספרי בין האקטיבים (top) לפסיבים (bottom) עומד בסוריה על 25 ל-11, ואילו בלבנון יש רוב קטן לפסיבים (ביחס של 16 ל-14).

ניתוח הטקסטים בכרטיסים של הנדגמים מירדן מצביע על הבחנה תרבותית ומעמדית בהתאם לשפה בה נכתבים הטקסטים: אנגלית או ערבית. ההבדל בין כותבי שתי השפות הוא חד וברור. קשה להבחין בנדגם שמתיימר לכתוב באנגלית אך לא מצליח, כשרוב מוחלט של הטקסטים באנגלית מראים שליטה בשפה זו, ובד בבד גם על שליטה בשפה הגייאית הגלובלית. השליטה באנגלית מעידה על רמת השכלה גבוהה ועל רמת-חיים בינונית-גבוהה, והשימוש באנגלית מצביע על רצון להיבדל תרבותית מהעם "הפשוט". לעומת זאת, אלה שבחרו להשתמש בשפה הערבית גם הלכו לקצה והשתמשו בסוגים שונים של השפה הלוקאלית-השורשית, שקשה להבחין לפיה אם הנדגם הוא ירדני פלסטיני, עיראקי או פליט סורי, שכן השיח בערבית די דומה למגמות הטקסטואליות שראינו הן בקרב הנדגמים מסוריה והן בקרב הנדגמים מעיראק.

על מנת להבין את הכוחות השונים השולטים בשיח אני מצטט בהתחלה את הטקסט שכתב **Stubbornness**, בן 30 מעמאן:

proud Arab, a male and a MAN, with a really cool job. ... I like everyone and I hate racism, discrimination and the abuse of religion! Living out of the bubble and capable of holding conversations on many levels (: I'm sexually attracted to handsome men with fit muscled beefy bodies, not into slims or chubbies, with all due respect to every single human being. I also prefer soft sex, but I don't mind hardcore, if I'm the top (: P.S. I give a good massage and I do it as a hobby, not seeking income here, all free (:

הטקסט שלפנינו גדוש בסאב-טקסט. ראשית, הטקסט כתוב בידי אדם ששולט בשפה האנגלית העכשווית על בוריה, כולל השפה הגייאית המינית הגלובלית, אך גם מצהיר שהוא "ערבי גאה", ובאותיות גדולות "גבר". לפי הנדגם ההתמערבות, שבאה לידי ביטוי בשליטה בשפה הגלובלית, באה על חשבון הערביות, וכפועל יוצא מזה על חשבון הגבריות. הנדגם ממשיך להצהיר דבר וניגודו, בזה שהוא מודיע שהינו מחוץ ל"בועה" שהוא כן נמצא בתוכה, אך עם רצון לצאת ממנה קצת, ולהביט מזרחה במבט אקזוטי שמציעה עמאן המזרחית ולחזור חלילה לחיק הבועה. על מנת לעשות זאת הוא השתמש בטקטיקות מקדימות מעין הצהרת כוונות הומאנית כלפי הצד השני, שכן הוא מצהיר שהוא נגד גזענות ואפליה(סביר להניח שהכוונה כאן לאפליה מעמדית עמאן מערבית-מזרחית או אפליה של ירדנים מול פליטים או עובדים אסיאתיים זרים), הדבר המשמעותי בהמשך זה שהוא מצהיר שהינו יכול לנהל שיחה בכל הרמות, וזאת נחשבת לטקטיקה מאד "שקופה" בה האדם מצהיר שהוא נמצא בראש הפירמידה האינטלקטואלית של סוגי השיחה, אך הוא יכול ומוכן לרדת לכל רמה של שיח אשר תידרש למימוש הפנטזיה capable of holding conversations on many level.

בשלב הבא הוא מפרט את הפנטזיות המיניות שלו ומביע תשוקה התואמת את מודל ההומו המערבי ההגמוני (חתיך עם גוף שרירי), אך חוזר לשיח ההומאני ומצהיר, שהוא מכבד כל אדם באשר הוא. הוא מוכן ליחסים אנאליים (הארדקור) רק אם הוא יהיה ה-top (וזאת על מנת שיוכל לשלוט על המתרחש). הוא גם חושש להיקלע למערכת זנות תמורת כסף – דבר שמאפיין יותר את השוליים העניים והפחות מבוססים של הערים, ולכן הוא מציב עוד תנאי של ביצוע מסאז' בחינם, כך שהוא לא יובן שלא כהלכה במרחב בו סקס חינם הוא לא דבר מובן מאליו.

דוגמה נוספת אשר ממחישה את הגישה בקרב הירדנים המשכילים היא הסטטוס של Jordancitizen, בן 25 מעמאן, שכבר נותחה בפרק 4 בהקשר השפה: "I'd like to meet people in general, I don't label my sexuality, I'm open to whatever my heart chooses. The most important thing is to keep it civilized and away from animalistic lust". גם כותב סטטוס זה כותב אנגלית רהוטה ותקנית, סגנון המעיד על מעמדו החברתי של הכותב. בדומה לסטטוס הקודם, גם גולש זה מצהיר שהינו חפץ לפגוש אנשים באופן כללי. Jordancitizen, שבחר בסעיף הזהות המינית ב"ביסקסואל", מנהל דיון סביב מיניותו. הוא מהבודדים (בכל הארצות) שדן בכך במפורש ומצהיר שהמיניות שלו אינה קשיחה. אפשר לפרש את עניין ה-sexuality בזה שהוא לא מגודר בתוך זהות מינית ספציפית, ולכן הוא בוחר בזהות הביסקסואלית הקרובה ביותר לזהות הקווירית

שלו. בחלק השני הוא מביע בצורה יותר מפורשת את גבולותיו וטעמיו דרך שני הביטויים: civilized, animalistic lust.

בעוד שבקרב הנדגמים בעיראק הטקסטים מביעים ציפייה שהגבר "הנחפץ" ימלא פונקציות של סקס, רומנטיקה, ידידות וחברה, השיח בקרב הנדגמים מירדן מתאפיין בציפיות ברורות ובהבחנה בין המיני לבין החברתי. בניגוד לשיח העיראקי, קשה למצוא מעבר חד ממשפטים בוטים על פנטזיות מיניות למשפטים רומנטיים, שכן המסרים יותר חדים ותכליתיים. מאפיין זה קיים בכל בסטטוסים הכתובים באנגלית, אם כי הוא נכון גם למקצת מהטקסטים שכתובים בערבית. הערבוב של המיני והרומנטי אשר מאפיין את השיח העיראקי והסורי קיים בירדן כמעט אך ורק בטקסטים בערבית.

להלן כמה דוגמאות מסטטוסים המכילים רק מסרים מיניים. **Topfromjordan49** כותב: "hello all a im
Ilovefoo39". "top from jordan amman looking to bottom from jordan agy 20 >>> 30y
ישיר על התשוקה המינית שלו: "am into feet fetish". פטיש לרגלים קיים אולי בתרבויות רבות, אבל השימוש
במונח מהז'רגון הפסיכולוגי לתשוקה זו מאפיין את השיח המערבי. גם **shemail** מפגין ידע במונחי השפה
הגייאית הגלובאלית: "I AM SHEMAEL FOME amman. I WANNA BE TOP WITH SALVES AND
((GAY AND GUY. I LIKE ALL AGE ((CASH))". הכינוי של **cockchild69** מכיל רמזים גם לאיבר מין
וגם לתנוחה, והמסר מביע גם זיהוי של טיפוס מיני מקובל בשיח המערבי (טווינק) וגם תשוקה מינית מאוד
קונקרטי: "Cute twink look for big balls". כך גם הטקסט של **Naderfeet**, שמינויו גם מכיל רמז לתשוקתו,
ומדגיש תשוקה מפורשת זו בסוף:

خجول P:am shy boy (;. I am slave boy from jordan Amman
بحب اكون تحت الجرين اخدمهم ابوسهم الحسهم, از رجلك كبار ان لاجريك. (:
(40-60) بحب اجرين الكبار**
بحب الاجرين و بس ما في حد ادي بحبهم): *** feet lover only ***
(אני ביישן, אוהב להיות תחת הרגליים, לשרת אותם וללקק אותם, אם הרגליים שלך גדולות אני אראה לך,
אני אוהב את הרגליים הגדולות, ואין כמוני שאוהב אותם.)

יש מעט טקסטים בערבית עם תוכן מיני בלבד ומסרים מאוד תכליתיים. **Thevolcanofsex** מתגאה בכינויו
במיניות שלו (הר-געש של מין) ומבטיח פרץ של מיניות בטקסט שהוא כותב, והוא רוצה לחדור כל יום, לא משנה
אם לגבר או לאישה: "بيدي محونه او سالب,, زبي ناللاااa

חרמנית או פסיבי... הזין שלי אששש. רוצה לזיין כל יום מי רוצה או רוצה?!. דוגמא נוספת דומה, בה לא משנה לכותב המין של הפרטנר המבוקש, הוא הטקסט של **ramidmoor**, שמספק תיאור תמציתי של עצמו ושל מה שמעניין אותו מינית: "فحل شعور وين الشيميلات والسوالب الحلوين. عمري 35، شعور جدا، زبي 18. يكون عندو مكان" (סוס הרבעה שעיר. איפה השימיילים והפסיבים היפים. אני בן 35, שעיר מאוד, הזין שלי 18. שיהיה ממוקם). גם **Waladndeef** מאוד קונקרטי בתיאור מה הוא רוצה: "انا سالب بنوتي نعووم كتيبيير. متحرر و ديوث ونفسي اعمل سحاق مع بنوتي متلي" (אני פסיבי נשי מאד עדין, משוחרר ודיות' מאוד; רוצה לקיים יחסים לסביים עם נשי כמוני).

ניכר באופן ברור הן ברוב הטקסטים באנגלית והן במקצת מאלו בערבית, שהתפקיד המיני מהווה ציר מרכזי במסרים המיניים לצד מאפיינים מגדריים. 20 כרטיסים מכילים בתיאור המיניות בסטטוס החיצוני, בטקסט הפנימי או בשניהם את התפקיד המיני (בצורות לשוניות שונות). למשל **haydene** בן ה-30 מעמאן כותב בסטטוס החיצוני: "LOOKING FOR A HOT MUSCLED TOP!!!!", ומוסיף בטקסט הפנימי: "fit bottom ...". "looking for hung muscled tops.....", טקסט שניתן למצוא רבים הדומים לו באתרים ישראלים או אמריקאיים. שבעה מתוך 20 משתמשים, שכתבו בטקסטים את תפקידם המיני או התפקיד המיני של הפרטנר הנכסף, הצהירו שהם bottom או מחפשים top; 13 הציגו עצמם כאקטיבים ו/או חיפשו פסיבים. בקרב הנדגמים מעיראק רק שלושה מתוך 21 טקסטים שהתייחסו לתפקיד המיני הציגו עצמם כפסיבים.

בשונה מסוריה ועיראק, בהם שכיחים ביטויים כמו "رومانسي" (רומנטי), "حنون" (עדין), "راقي" ("ברמה", "איכותי") ובעיקר "مخترم" (מוחתרם, מכובד), בירדן הם פחות שכיחים ומופיעים רק ב-8 מתוך 90 הטקסטים. כאמור, בערבית יש יותר נטייה לשלב תכנים מיניים עם התייחסויות לאישיות של הכותב או של הפרטנר המבוקש או לטיב הקשר המצופה, אך הדבר קיים באחוז קטן יחסית לעיראק ולסוריה. כך, למשל, כותב **tophard1981** בן 34: "توب هارد 33. سنه بدور ناس ناضجة. ومحترمة" (טופ הארד, בן 33, מחפש אנשים בוגרים ומכובדים [מוחתרמה]). גם **rafiamman22** בן ה-26 כותב: "بدي فحل مشعر لعلاقه محترمه و طويله الامد" (אני מחפש סוס הרבעה שעיר, לקשר מכובד וארוך טווח). השילוב הזה של המיני והאישיות קיים בשלושה מתוך 22 הסטטוסים שכתובים בערבית, אבל בשונה מהכרטיסים הכתובים באנגלית, יש באלו הכתובים בערבית גם כאלו המתייחסים לאישיות, לקשר ולרומנטיקה בלי שילוב של תיאור מיני מפורש. דוגמא לכך זה הסטטוס של **Napeloin** בן ה-26: "حنووون جدا وبحب الحب" (חנן מאד ואוהב את האהבה), אשר כותב בסטטוס הפנימי

"من وين اجيب احساس للى ما يحس, حبوب و راقى و طيوب (מאיפה להביא רגש למי שאינו רגיש [חלק משיר של קאזם אלסאהר – ר.ב.]. אני חמוד עם לב טוב ואיכותי).

בדומה, מופיעים באנגלית יותר ביטויים הקשורים לאישיות כמו "romantic" ו-"down to earth" בטקסטים המדברים על מערכת יחסים ועל קשר, אבל אלה, בשונה מכרטיסים בערבית, אינם משלבים בין השיח המיני-גופני לבין זה הנפשי והרומנטי. 13 מתוך 63 טקסטים פנימיים באנגלית, ו-8 מתוך 68 הסטטוסים החיצוניים, הם בסגנון זה. למשל, **Sexylaith** בן ה-30 מתאר את עצמו כך: "Welcome all, I'm 30 years handsome, smart, romantic guy from Amman Sowwhatever בן ה-31 כותב בצניעות: "Simple desent [sic] down to earth person, like to meet big guys all over the world adamali6 בן ה-40 מציג את עצמו כ-"good time with nice mature older man", ומטרתו "down to earth, good looking".

5.5 סיכום

כפי שסיכמתי בפרק 4, השיח בקרב הנדגמים הירדנים משקף באופן מובהק יותר מאשר בכל מדינה אחרת שנחקרה, מציאות בה המעמד מכתוב את השפה המינית, את תכניה, את כליה, את התפיסה הכללית של מיניות ואת הדרך בה העצמי המיני מתואר. עובדה זו משקפת גם את השייכות של רוב הנדגמים הירדנים למעמד משכיל בינוני-גבוה וגם את ההכרות עם השיח הגלובלי אודות מיניות. יחד עם זאת, בניגוד לשיחים מערביים, ובדומה לממצא בעיראק סוריה ולבנון, גם צרכני מנגים הירדנים אינם מתייחסים לנראות של המיניות שלהם, כלומר לא מדברים במונחים כמו "בארוך" או "מחוך לארוך".

קיים הבדל גדול בניסוחים בין הטקסטים בערבית והטקסטים באנגלית בכל המדינות אשר נחקרו, ולמרות שרוב הטקסטים מכילים מסרים מיניים תכליתיים וחדים, בטקסטים בערבית יש יותר נטייה לגלוש מהמיני לרומנטי ומהרומנטי לחברתי דבר שניכר באופן מובהק בקרב הנדגמים מעירק, וזה תופס גם לגבי הטקסטים בערבית מסוריה, וירדן. לעומת זאת בטקסטים באנגלית יש הפרדה ברורה וחדה בין התכנים והמסרים המיניים לבין המסרים שמטרתם לחפש קשר רגשי ואישי עמוק וממושך יותר. ההבחנה הזו מעידה על עירוב תרבויות בקרב המדינות שנחקרו.

מה שמשותף לרוב גדול של הנדגמים מכל המדינות הוא, שהם לא התייחסו לזהות המינית ולזהותם המינית בפרט, או להיותם שייכים לקהילה או מיעוט מיני מסוים ונרדף. ההתמקדות בשיח ובמיוחד בסוריה ועירק הייתה בפרקטיקות המיניות, הרומנטיות והחברתיות בלי צורך לתת הגדרות זהותיות לפרקטיקות הללו. כמו

כן ניתן לזהות באופן די ברור שככל שהנדגמים באים מרקע יותר עממי ומסורתי, כך הם נוטים יותר להבליט את תפקידם המיני האקטיבי על חשבון הפסיבי או הוורסטילי. ממצא זה תואם את מה שנאמר כבר כמה פעמים קודם: באופן מסורתי, בחברה הערבית הגבר הפסיבי הוא היחיד שנחשב להומוסקסואל ובעצם לסוטה, בעוד שהגבר האקטיבי אינו נחשב להומוסקסואל, אלא להפך, צובר סוג מסוים של הערצה חברתית בהיותו החודר (el-Rouayeb; 2005; الديالمي, 2009).

פרק 6: דימויי הגוף העצמי והגוף הנחשק

נתון מעניין אחר שקשור בנראות המינית הוא הצורה בה בעל הכרטיס שמחפש קשר מיני מזדמן או קבוע או קשר רומנטי "משווק" את עצמו. אדם כזה צריך לתאר את עצמו חיצונית בצורה שתמשוך שותפים פוטנציאליים, ולכן עליו להתחשב בתפיסות של החברה בה הוא מצוי לגבי מה ומי נחשב מושך, מה ומי נחשב דוחה, ואיזה עצמי מיני יעורר תשומת לב של גולשים אחרים.

דפדוף מהיר באתרי פנאי, סגנון-חיים או פורנו המיועדים לגברים מערביים בכלל ולהומואים בפרט מוביל למסקנה, שיש גוף גברי "נחשק", שכולם שואפים אליו. הדימויים הגבריים המופצים באתרים הומואים מראים, שבתרבות הגייאית הגלובלית התפתחה תפיסה מאוד קונקרטי של הגוף "הנכון" של הגבר ההומו. הגוף האידיאלי שכל הומו צריך לשאוף אליו, ושאותו צריך לחפש אצל כל מאהב ואפילו מאהב ארעי למספר שעות, הוא גוף שרירי, חלק (לגמרי או שעיר במקומות "הנכונים" כמו החזה והמפשעה, חס וחלילה לא בגב ובאחוריים), עם אחוריים קטנים ומוצקים ושרירים בבטן, לא רזה מדי ולא שמן בכלל. איבר מין גדול נחשב בקהילה הגייאית הגלובלית תכונה אטרקטיבית במיוחד, ולכן אנו רואים באתרי היכרויות בישראל, למשל, שהמידע אודות גודל איבר המין מובא לא רק בקטגוריות הרלוונטיות שצריך למלא בכרטיס הגולש, אלא מוכנסות לטקסט החופשי באמצעותו הגולש משווק את עצמו באמצעות ביטויים כמו "מצויד", "מצויד בגדול", או "מצויד בענק".

כפי שנכתב בפרק הראשון, יש במערב גם תפיסות אחרות של גוף אטרקטיבי. תרבות הדובים מעלה על נס דווקא את הגוף השמן והשעיר. תרבות הטוינקים (twinks) דווקא רואה בגוף הכחוש את המודל שאמור למשוך גברים מסוימים. אבל במערב מדובר במודלים משניים המערערים על הדומיננטיות של הגוף השרירי והחלק אך נשארים בשולים. מה קורה בחברות ערביות מבחינה זו? האם יש להם מודל אחר של גוף גברי מושך? האם החזירה של תרבות מערבית למזה"ת מביאה לשינוי גם בדימוי הגברי הרצוי בעיני גברים המחפשים קשר מיני עם גברים אחרים? ניתוח הפרופילים של משתמשי מנג'ס מאפשר לבחון שאלות אלו.

התייחסויות לגוף מצויות גם בקטגוריות הקבועות בהן כל משתמש מתבקש לענות על פרטים ביחס להופעתו. הפרטים הכלולים באתר של מנג'ס הם מבנה גוף ("רזה", "ממוצע", "אתלטי", "שרירי" ו"גדול"), גובה, צבע שיער, צבע עיניים, שיער גוף ("חלק", "קצת", "הרבה"), כתובת קעקע, פירסינג, גודל איבר המין ("קטן", "ממוצע", "גדול" ו"גדול מאוד") ונימול (כן/לא). למרות שיש הבדלים בין אתרי הכרויות שונות לגברים המעוניינים בגברים, הקטגוריות באתרים המערביים די דומים לאלו שנמנו לעיל. בנוסף לכך, כמו בהקשר של

זהות מינית ותפקיד מיני, המשתמשים יכולים לתאר את עצמם או את מבנה הגוף הרצוי בעיניהם בסטטוסים חיצוניים ובתיאורים פנימיים. אבל בנוסף לטקסטים ניתן ללמוד על היחס להופעה חיצונית ע"פ התמונות של עצמם שמשמשים מעלים לפרופיל שלהם. אתר מנג'ס דורש ממי שרוצה ליצור קשר עם משתמשים אחרים להעלות לפחות תמונה אחת של עצמו, אבל התמונה לא חייבת לכלול את הפנים של המשתמש. בנוסף לכך ניתן להעלות תמונות אינטימיות כ"תמונות פרטיות", שמשמשים אחרים אינם יכולים לראות ללא אישור של בעל הפרופיל. יש כללים שונים האמורים להבטיח שהתמונות ראויות, אותנטיות, בבעלות בעל הכרטיס וכדומה. במנג'ס, כמו בהרבה אתרים אחרים, כל התמונות עוברות אישור של צוות האתר. כמו בניתוחים הקודמים גם כאן נתחיל בסוריה, נעבור ללבנון, ומשם נמשיך לצמד השני של עיראק וירדן.

6.1 סוריה

הפריט הראשון של משתמשי מנג'ס שנחשף לגולשים האחרים הוא התמונה של המשתמשים, ולכן נתחיל מניתוח התמונות של הנדגמים הסוריים. 31 תמונות פרופיל מתוך 90 הן תמונות של פנים גלויות, רובן המכריע (90%) הן תמונות שאינן בעלות אופי מיני כלשהו, אלא תמונות שצולמו בנוף חיצוני, או תמונות בשיטת "סלפי". הנתון הזה מעניין בפני עצמו בחברה שנתפסת כ"הומופובית" ושמרנית הרודפת הומוסקסואלים על רק חברתי-דתי. אמנם כדי לראות את התמונות צריך לגלוש באתר ולהיכנס לפרופילים של המשתמשים שפתחו כרטיסים, אבל כל גולש סקרן, גם אלו שאין להם עניין במין עם גברים, יכול להיכנס ולהיתקל באקראי בתמונות של אנשים שהוא מכיר. התמונות שלא מופיעים בהן פנים גלויים הן ברובן בעלות אופי מיני אך לא פורנוגרפי, כאשר כ-19 תמונות מ-59 מראות עירום גברי של גברים רגילים הרחוקים מאידיאל היופי המקובל במערב, עירום שבו מופיעים, למשל, כרס גדולה, גוף רופס, עגלגלות וגופים שעירים. העובדה שבעלי הכרטיסים מציגים תמונות אלו מעידה על כך שיש להן ערך "שיווקי", שיש להן מטען מיני אטרקטיבי בתרבות של גברים סורים המחפשים קשר מיני עם גברים אחרים. 19 תמונות אלו מראות שאנו עומדים מול מודל שונה של היופי הגברי השונה מזה המקובל בתרבות המערבית הגלובאלית. מודל זה מתבסס על ערכים לוקאליים שמהם שואבים הגולשים את הלגיטימציה החברתית לשווק את נראותם המינית. הם עושים זאת בצורה שנתפסת בעיניהם כאידאלית להשגת פרטנר מיני דרך ה"פרפורמנס" במנג'ס. תשע תמונות חיצוניות כן מראות גופים שריריים ואתלטים, דבר היכול להעיד או על חדירת מודלים מערביים או שגם במזרח התיכון מודל היופי ההגמוני במערב נחשב אטרקטיבי. יחד עם זאת, הגברים האתלטיים בתמונות אלו נוטים להיות שעירים בניגוד לדגש על גוף חלק במודל הגייאי הגלובאלי.

איזה גוף ייחסו המשתמשים הסורים לעצמם? מתוך 90 כרטיסים אשר נדגמו מקרב המשתמשים הסוריים רק 18 (20%) מגדירים את עצמם כאתלטים או כשריריים; שישה העידו על עצמם שהם רזים (slim), שישה הצהירו שהם גדולים (large), וכל השאר, רוב גדול של שני שלישי מכל הגולשים הסוריים (60 מתוך 90) הגדירו את עצמם כבעלי מבנה גוף ממוצע (average). זה הגיוני שרוב הגולשים באתר הם "ממוצעים", אבל באתרים מערביים יש נטייה של הצרכנים להציג את עצמם בצורה יותר מחמיאה (בהתאם למה שנחשב מחמיא בתרבותם) ממה שהם באמת. הרי מיהו "אתלט" כל אחד יכול להגדיר כרצונו. לפיכך העובדה ששני שלישי מהנדגמים הסורים לא האדירו את עצמם במושגי המודל המערבי מעידה שרוב הגולשים הרגישו נוח להצהיר שהם בעלי גוף ממוצע. זה מצביע על כך שהם לא רואים במבנה גוף זה משהו שעלול להכשיל את חיפשיהם אחרי פרטנרים מיניים או רומנטיים. נראה, אפוא, שהחברה הסורית מציבה מודל פחות תובעני לגבי טיב הגוף הגברי המושך מאשר במערב, ונראה שתרבות "מכוני הכושר" ומישטור הגוף טרם השתלטה על סוריה. הערכים "השיווקיים" בסוריה אינם טמונים במבנה הגוף החזק המעוצב במכון ליופי אלא בערכים אחרים שנגלה בהמשך תהליך הניתוח.

בתרבות הגייתית הגלובאלית מודל היופי הגברי הוא של גברים חלקים. הגברים במוזענות פרסומת והתמונות של משתמשים המועלות ברוב אתרי ההיכרויות הם של גברים בלי שיער גוף, ומכוני להורדת שיער הפכו שירות מבוקש בקרב הומואים רבים. אפשר גם להבחין שמודל זה משפיע כבר גם על מודל היופי הגברי הסטרייטי. כאמור, יש גם תת-תרבות של "דובים", אבל היא הרבה פחות דומיננטית. לא כך בסוריה. על פי התוצאות שבידנו, רוב מוחלט של הנדגמים (85 מתוך 90) מצהירים שהם שעירים, ו-40 מהם מצהירים אפילו שהם שעירים מאד.

רק 11 מתוך 90 הסטטוסים הפנימיים (about me) שנדגמו מסוריה מתארים את גוף הכותב או מתייחסים לגוף הפרטנר המבוקש. ההעדפה הבולטת היא לגוף "גברי" בלי לדרוש שהוא יהיה אתלטי, ספורטיבי או שרירי, שכן המילים הללו כלל אינן מופיעות בטקסטים. הסטטוסים החיצוניים קצרים יותר, ולכן חשוב שיהיו תמציתיים וקולעים. רק שבעה מתוך ה-90 מתייחסים לתכונות גופניות עצמיות או רצויות אצל הפרטנר.

חלק גדול מההתייחסויות לגוף עוסקות בגבריות. בשישה מתוך 38 סטטוסים הפנימיים (about me) בערבית וב-4 מתוך 48 הסטטוסים החיצוניים בערבית מופיעה המילה "رجولي" (גברי). לרוב הביטוי מופיע בצורת "شِب رجولي" (בחור גברי). לפי הניסוחים השונים המקובלים בערבית סורית הגבריות יכולה לכלול גם תכונות גופניות (למשל מבנה גוף מוצק) וגם תכונות התנהגותיות (למשל, דומיננטיות, אקטיביות, יושר, הוגנות). באופן כללי

הסטטוסים בנויים על הדיכוטומיה בין גבריות ונשיות; למשל התואר "رجولي" תמיד מספק קונוטציה לתכונות חיוביות ויושר, לעומת התיאור "طنطات", "דודות" בתרגום מילולי, המוצמד לגברים נשיים באופן בולט ומתקשר לתכונות שליליות כמו חוסר יושר ואפילו הפקרות.

דוגמא אופיינית לחיפוש אחר מישהו גברי היא הסטטוס "شب رجولي ساكن لوحدي وبدي شب رجولي سيكسي لنقضي اوقات حلوة ويمكن تتطور لعلاقة" (בחור גברי, גר לבדי ומחפש בחור גברי וסקסי כדי ליהנות/לעשות חיים יחד, ואולי זה יתפתח גם למערכת יחסים). אפשר גם למצוא דחייה של נשיות, כמו בסטטוס "حلمي لاقى الانسان اللي يفهمني. اتمنى ما حدا يقرب من المريضين والمعقدين والمنفصمين. السمان والمشموسين والطنطات بعذر منكم كتي" (אני חולם למצוא בן אדם שיבין אותי. אני מקווה שזה לא יהיה איזה חולה, מתוסבך או מישהו עם פיצול אישיות. שמנמנים ונשיים, אני ממש מתנצל בפניכם). סטטוס זה אופייני לסטטוסים רבים/מעטים המביעים סלידה משמנים ומנשיים, אך לא נמצאה העדפה מילולית ברורה ל"חטובים" או ל"מתאמנים", העדפה שכיחה מאוד באתרים מערביים.

בניגוד לשיח המערבי ניתן למצוא בסטטוסים הללו גאווה בלהיות שער או חיפוש מפורש אחר פרטנר שער לעומת פרטנר חלק. למשל, **syrubby** בן 30 מדמשק כותב: "عم دور على حدا شكلو عادي وأقل من عادي بس مشعر وحنون" (מחפש מישהו שנראה רגיל ואפילו פחות מהרגיל בתנאי שיהיה שער ועדין). התייחסות לשריריות מופיעה רק פעם אחת ובהקשר שלילי דווקא בסטטוס של **amertea** בן ה-21 מטרטוס: "ما بيعت صور وجهي..ما بحب العضلات.. و ما كتير بيهمني الشكل.. إذا ما بتحب تبادل المص لا تتعب حالك" (אני לא שולח תמונות פנים..לא אוהב שרירים..ולא כל כך חשוב לי המראה..אם אתה לא אוהב סקס אורלי הדדי אל תטרח). בסטטוס הזה מצהיר הכותב שמראה חיצוני אינו חשוב בשבילו, ושהוא לא אוהב שרירים. מתוך כך אפשר אולי להסיק שהוא מקשר בין מה שנחשב בסביבתו מראה טוב לשריריות, אבל בכל מקרה, זו ההתייחסות היחידה למרה שרירי, והיא מופיעה כמשהו לא רצוי. אף אחד מהנדגמים לא התגאה בשריריות שלו, ולא חיפש במפורש מישהו שרירי.

אפילו הגולש **tushie** בן ה-28 מדמשק, שמסמן את עצמו בקטגוריה "מבנה גוף" כ"ממוצע", מפרש את הגופניות שלו כדבר נורמלי: "Nothing out of the ordinary... Physically beefy and hairy...Mentally rational, " (I know what I want and always up for a nice talk:). I keep my expectations minimal and realistic

"and I would advise you do the same". תכונת השעירות אצל הנדגם היא בתוך גבולות הנורמליות, והיא אפילו מצטרפת עם קונוטציה חיובית לתכונה "beefy", שמסמלת גוף גברי מסיבי ונחשק.

לפי הדיכוטומיות התבניתיות שהאתר מציב בהגדרות הגופניות ישנה הבחנה בין "שרירי", "אתלטי" ו"ממוצע". השאלה היא איך סובייקטים מתרבויות לא מערביות מבינים, מפרשים או משתמשים בחלוקה כזו. כפי שצינתי בפרק הראשון, המרחב האפיסטמולוגי שמציב האתר, המבנה שלו והדיכוטומיות שהוא כולל מסתמנים כמנותקים מעולם המבע באמצעות הטקסטים החופשיים. דבר זה ניכר במיוחד בקרב הנדגמים הסוריים, אשר נדמה שלמרות שהם משתמשים באתר כפלטפורמה גלובלית משומנת להיכרויות, ברמה הטקסטואלית הם מביאים לידי ביטוי את השיח הגופני הלוקאלי. הצרכנים הסוריים לא נותנים לקטגוריות המובנות על ידי האתר להוות את הציר המרכזי שסביבו נעים הטקסטים החופשיים שלהם, אך הם יכולים לעשות שימוש תוך מתן פרשנויות משלהם לקטגוריות אלו כדי להביע את תשוקותיהם ושאירותיהם.

6.2 לבנון

בטרם ניגשתי לניתוח השיח הגופני הלבנוני והשוואתו עם זה הסורי אני ציפיתי, שהגולש הלבנוני יהיה מודע יותר לשפה הגלובלית ההומוסקסואלית. תפקידו של אתר היכרויות כמו מנג'ס בביסוס השפה הזאת הוא בהעברת ובהפצת השיח ככלי שמשמש לשיווק המיניות של העצמי והגופים הנחשקים של העצמי. ע"פ המחקר של Gagné (2007) ניתן להניח שהגולש הלבנוני יידע יותר מהסורי להרכיב את "הפאזל" של העצמי המיני הוירטואלי שיהווה את מה שהגולשים האחרים (הלא-ספציפיים) רוצים שייראה ולא כפי שהוא באמת.

מתוך 90 הכרטיסים שנדגמו באופן אקראי בקרב הגולשים הלבנונים 24 כוללים תמונות פנים גלויות, וזאת לעומת 31 בסוריה. זהו הבדל קטן היכול לנבוע מאקראיות, אבל אולי זו גם תוצאה מכך שהקטגוריות של זהות מינית יותר מבוססות בלבנון, ולכן הגולש הלבנוני יותר מודע לכך שעצם כניסתו לאתר היכרויות לחיפוש יחסי מין בין גברים יכולה להיתפס כהודאה בכך שהוא הומוסקסואל. פרסום תמונה גלויה הוא אפוא מעין יציאה מהארון במרחב הומופובי בו עלולות להיות השלכות קשות לזיהוי מישהו כהומו. בסוריה, לעומת זאת, הגולשים המחפשים קשר מיני או אפילו רגשי עם גברים אינם תופסים את עצמם כשייכים לסוג אחר של בני-אדם. השיח לא מבוסס על הבחנה בין זהויות בינאריות ועל הגדרות פוליטיות. הגולשים מונעים על-ידי תשוקות שונות ועל-ידי מתח בין גבריות לנשיות, וגם אם מישהו יזוהה בשל התמונה שלו, זה לא בהכרח יביא לתיווג כ"הומוסקסואלי".

כפי שראינו השיח בסוריה התמקד בגבריות בלי לדבר במפורש על המשמעות של קטגוריה זו. הגבריות היא מושג תרבותי אמורפי שספק מתייחס לאופי (כבוד, הגינות, יושר) וספק מתייחס לגוף (מראה גברי). בלבנון, לעומת זאת, אנו רואים נטייה ללכת לפי הפרמטרים שמקדמים את ההומו הנחשק בעל הגוף ההטרו נורמטיבי המערבי, אפילו אם הוא בעל אופי נשי בהתנהגות הבסיסית. הכוונה כאן היא לפרמטרים כמו גוף אתלטי, איבר מין גדול, שיער רק במקומות ובמינונים "הנכונים" והכי חשוב, המראה ה"סטרייטי". לפי הממצאים אנו רואים ש-28 מתוך 90 נדגמים מלבנון (31.1%) משווקים את עצמם כבעלי גוף אתלטי או שרירי לעומת 18 בסוריה (20%).

התהדרות באיבר מין גדול שכחה גם בלבנון יותר מאשר בסוריה. בלבנון 27 גולשים שיווקו את עצמם כבעלי איבר מין גדול, ועוד ארבעה כבעלי איבר מין גדול מאד; ביחד, 31 נדגמים (34.44%); בסוריה המספרים המקבילים הם 21 ו-4, ובסה"כ 25 גולשים (27.8%). הבדל גדול יותר בין שתי המדינות הוא בכמות הנדגמים המוכנים לגלות שיש להם איבר מין בינוני או קטן. בעוד שבסוריה 41 מהנדגמים (45.6%) מודים בכך, בלבנון מודבר רק ב-27 גולשים (30%). השאר, 32 מהנדגמים בלבנון ו-24 בסוריה העדיפו לא למלא דבר בקטגוריה זו. הבדלים אלו מהווים אינדיקציה שבלבנון לגודל איבר המין יותר משמעות, עוד עדות לקרבה הגדולה יותר שלהם לשיח המערבי-גלובאלי. העובדה שגם בסוריה יש 25 גולשים המתגאים בגודל איברם, ומספר דומה של כאלו הנמנעים מהתייחסות לגודלו מעידה על כך שגם לסוריה חדר השיח הגלובאלי, או שהנושא הזה חשוב גם שם, אבל, כנראה, לא באותה דרגה של חשיבות שיש לו בלבנון ובמערב.

בנוגע לשערות הגוף, למרות שהלבנוניים והסוריים שייכים לאותן קבוצות אתניות, ולכן דומים במידת השעירות של גופם, ניתן להבחין בבירור בנטייה של הנדגמים הסורים להתפאר בשיער השופע בגוף שלהם, בשעה שהנדגמים הלבנוניים נוטים לא להבליט את הדבר. כפי שהוזכר לעיל, הגוף החלק (במיוחד באזורי הגב הכתפיים והישבנים) מהווה קריטריון חשוב בכל מה שקשור בגוף ההומוסקסואלי הנורמטיבי במערב. שתי הגישות, גם זו שמעריצה את הגבריות ההתנהגותית והפיזית וגם הגישה ההטרו-נורמטיבית המערבית מתייחסות לנשיות ולנוכחות הנשית במרחב הציבורי כמאיימת וחותרת תחת הסדר החברתי בו הגבריות היא השלטת הבלעדית. גם בחברה בה המרחב הציבורי נשלט על ידי ערכי הגבריות, הגוף של הגבר הנשי נחשב ל"מפגע סביבתי". מצד אחד, אפשר ואפילו רצוי לקיים אתו יחסי מין בעיקר בתפקיד "החודר", שכן זה מוסיף לפי המורשת של ספי אלדין אלחלי עוד מעלות לגבריות. אך מצד שני, יש להעלימו מהמרחב הציבורי הגברי, במיוחד מכיוון שהוא אינו יכול להתחמק מהרדאר החברתי. בדומה לזה ההערצה במערב לגוף האתלטי ולשרירים הנפוחים ולסימני האונות גם היא נובעת מהשנאה ומהרתיעה מגוף הגבר הנשי והרך. לכן הדה-לגיטימציה של הגוף הנשי נעשית

באמצעים כמו שילוב בין הכלכלה תרבות פופולרית ותעשיית הפנאי המשומנת בה נדחק הגוף הנשי הרזה/ השמן לשוליים ומוחזק בעצם בתוך גטאות תרבותיים בשם הליברליזם.

10 מתוך הסטטוסים הפנימיים מכילים תכונות גופניות של בעל הכרטיס או גופניות רצויה של מי שהוא מחפש. ב-11 סטטוסים פנימיים של אותו בעל כרטיס או אחר בעל הכרטיס מחפש shemale, כלומר אנשים שיש להם איברי מין גבריים המופיעים כנשים. בעלי הכרטיסים המחפשים shemales מגדירים ברובם את הזהות המינית שלהם כסטרייטים או כביסקסואלים, ואת התפקיד המיני שלהם כווריסטילים, ואחד ממחפשי ה-shemale אפילו הגדיר את עצמו כסטרייט ו-bottom.

למרות ש 27 נדגמים מ-90 (30%) מגדירים את עצמם כשריריים, botusa בן 18 מביירות שמגדיר את עצמו ביסקסואל ו-bottom כותב: " Looking young-chubby-tall-tanned body-green eyes-big kissable lips. Older, hairy MEN are preferable for friends & fun." ואילו Hornybottom בן ה-20 מביירות משווק את עצמו כך: "i'm 20y. blond hair, green grey eyes, smooth ass and body". גם התכונות הקשורות במראה המופיעות בשני הסטטוסים לקוחות מעולם המושגים הגיי-גלובאלי. כמו שהראה Payne (2007) במחקרו אודות straight looking, שבתכונה טמון סאבטקסט שהמראה "שלי" לא רק של סטרייט, דהיינו גברי וסולידי, אלא גם נורמטיבי וישר, כפי שכותב badiyek, 31 מבלדייה, שמסביר שהוא לא רק סטרייט במראה שלו אלא גם מבחינה התנהגותית: "looking for the same fit and good looking... str8 looking and acting," ; או: "hot bottom am straight looking with sexy smooth ass". ייחוס תכונות מראה לסטרייטים הם אופייניים לשיח המערבי, והוא לא מופיע כליל בשיח הגופני במדינות הנחקרות ומחליפים אותו תכונות גברינגשי.

גם התואר "Chubby" ככינוי חיובי לשמנמן, לקוח מעולם הגיי-גלובאל ונמצא ב-6 מתוך 69 סטטוסים פנימיים באנגלית. זהו כינוי הלקוח מתוך תרבות הדובים, שהפכה להיות מרכיבי מרכזי בתרבות הגייאית הלבנונית.

למרות שהנדגמים הלבנונים משתמשים בכלים "המערביים" בכדי לבטא את גופניותם ואת הגוף הנחשק שהם מחפשים, בטקסטים בהם הם יכולים להביע את תשוקותיהם ואת מיניותם באופן יותר חופשי, הם לא מתייחסים לאידאל של הגוף השרירי והאתלטי או לגודל איבר המין כתכונות מובילות. אפשר לטעון אפילו שהמגמה היא לחפש פרטנרים בתוך תת-תרבויות שחותרות תחת ההגמוניה הגברית, למשל הגוף המלא, הטראנסגינדר או הנשי החלק. ניתן לטעון שהשיח הלבנוני אודות הגוף נמצא בין איפשהו באמצע בין השיח

המערבי והגבריות ההגמונית בו לבין הנזילות בשיח הגופני הסורי, שכן על אף השימוש בשפה הגלובלית להגדרת הגופים הנחשקים, השיח הלבנוני מותח את גבולות השפה הזאת והופך אותה ליותר קווירית מאשר הגמונית.

6.3 עיראק

רק 16 מתוך 90 הכרטיסים אשר נדגמו בעיראק (18%) – רובם מאזור בגדאד – הם עם תמונות פנים גלויות. שיעור זה נמוך מאשר בסוריה (33) ובלבנון (30), וניתן להסביר זאת בפחד להיחשף בפני הקהילה המקומית, בה האנשים תלויים עוד יותר בשל חוסר היציבות והעדר הביטחון השורר בעיראק. עוד ניתן להסביר את זה שרוב התמונות הגלויות הן מבגדאד בעובדה, שהיא תקפה לכל המדינות, שלפיה קל יותר להזדהות ולהיחשף ככל שהאזור יותר אורבני וגדול. זה נכון לגבי ערים גדולות שנדגמו בפרק הקודם כמו ביירות, דמשק ובמידה מה חלב.

בתמונות הלא-גלויות שהנדגם לא מזדהה בהן, ניתן להבחין בתמונות שחוזרות על עצמן ברוב הכרטיסים: גבר לבוש רק תחתונים צמודים, לפעמים במצב זקפה, אך לא בהכרח, כשהתחתונים בדרך כלל מציגים מותג ידוע. שאר התמונה חושפת את שאר פרטי הגוף של הגולש אך לא את הפנים. באופן נדיר ניתן לצפות בגופים "אטרקטיביים" לפי קנה המידה של התרבות הגייאית הגלובלית, דהיינו, בטן שטוחה, חזה מתוח, מותניים צרות וכתפיים רחבות. הרבה יותר שכיחות הן שתי צורות גוף אחרות. האחת היא הגוף המאסיבי והגברי לפי קריטריונים "עיראקיים", אשר מתאפיין בהתפתחות "טבעית" של הגוף שבעלו אינו מקיים פעילות מחטבת קבועה. הוא יתאפיין בבטן עגולה, חזה ופטמות בולטות, ידיים ורגליים שעירות, הרבה שערות גוף עבות וסמיכות. סוגי גוף אלה מאפיינים בדרך כלל את הגברים שהצהירו דרך שדות המילוי בכרטיס או דרך הסטטוס הפנימי ו/או החיצוני שהם אקטיבים (موجب). לדוגמא:

סוג הגוף השני שהיה שכיח בתמונות בלי פנים הופיע בעיקר בסטטוסים של גברים, שהצהירו שהם פסיביים מבחינת התפקיד המיני. הם נטו לפרסם תמונה המדגישה רונך, גוף חלק רזה ועמידה נשית. לדוגמא:

התכונה המבוקשת ביותר והמוצהרת על-ידי משתמשים רבים היא הגבריות בלי להגדיר בדיוק מה זה אומר, אבל על-פי תמונות של גולשים ועל-פי פירוט של מה הם מחפשים נראה שמבחינה גופנית מה שנחשב גברי זה גוף שמן ושעיר. ניתן לראות את ההעדפה הברורה לגוף בעל מאפיינים אלו בטקסטים פנימיים וחיצוניים רבים. לדוגמא: medoromance בן ה-30 מבגדאד, בו נתקלנו כבר קודם, כותב שהוא אוהב "الأشخاص المشعرين الرجولين" (גברים שעירים וגבריים) ולא אוהב "الشخص الطعيف والاملس" (גברים צנומים וחלקים). chubbybigbearlover בן ה-22 מבגדאד בחר כינוי המעיד על גאווה בגופו השמן והשעיר. הוא כותב: "الصور مقاربه جداً لجسدي الشخص الذي اثق فيه سأرسل له صورتي... اسف انا انسان صعب تكسب ثقتي" (התמונות דומות מאוד לגופי האישי. אני אשלח את תמונותיי למי שאני בוטח בו. מתנצל, אבל אני איש שקשה לזכות באמונו). Bearlovechub בן ה-27 מבגדאד, המגדיר את סוג הגוף שלו כממוצע, מחפש "chubby man". ammx68 בן ה-46 מבגדאד מציין באופן ספציפי ומקורי את מה שהוא מחפש: "احب دبدوب" (אוהב דובים), ומוסיף באנגלית: "I like dadys [daddies] about 50 or more with the big belly...titts". Intesa בן ה-35 גם מחפש שמן שעיר, אבל מנסח את דרישתו באופן ציורי יותר: " محتاج بوتوم خمسيني مثقف ومشيب ومكرش ومشعر(אני צריך בוטום משכיל בשנות החמישים שלו שעיר עם שיער שיבה וכרס).

התכונה "מראה ספורטיבי" מופיעה רק שלוש פעמים, והמילה رشيق (חטוב) מופיעה פעמיים. בפעמים בהם נעשה שימוש במונחים המצביעים על גוף חטוב וספורטיבי זה נעשה במסגרת ניסיון למשוך גברים המתאימים למודל הגברי הקודם, כלומר גברים שמנים ושעירים, ע"י בחורים צעירים המציגים עצמם כבעלי גוף אתלטי המתאים למודל היופי הגייאי המערבי. כך למשל כותב alimojeb בן ה-23 מנג'ף: "موجب 24 من النجف مثقف رشيق رياضي. ابحاث عن سالب كبير بالسمن وسمين" (אקטיבי בן 24 מנג'ף, אינטלקטואל, חטוב וספורטיבי. אני מחפש פסיבי מבוגר ושמן). גם dondemarko בן ה-23 מבגדאד הוא צעיר המתאר את גופו כאתלטי ומזדהה כ-mostly top, אבל כמו alimojeb, הוא מחפש "cute, hairy bear". Alialoosh בן ה-25 המגדיר אף הוא את גופו כאתלטי, מצהיר בסטטוס החיצוני שלו "i love bears", ואילו בסטטוס הפנימי הוא מפרט: "اني عايش في بغداد محب المشاكل و اتمنه ايكون انسان نضيف و اخلاقه حلوه و محب اعنف و الحب السمين و الضعاف لا ايطبون و احب الاعمار الكبيره". (אני גר בבגדד, ולא אוהב בעיות, ומקווה שיהיה אדם נקי עם תכונות מוסריות טובות; אני לא אוהב אלימות אוהב שמנים, ושהרזים לא יתקרבו, אני אוהב גילאים מבוגרים) דוגמאות אלו מראות שמודל היופי הגברי המערבי קיים גם בעיראק, אבל בניגוד לתרבות הגייאית המערבית הדומיננטית, בה אנשים נמדדים אך ורק בהתאם לקרבתם למודל זה, ו"חתיכים" ע"פ המודל מנסים להשיג כאלו הדומים להם, בעיראק קיים מודל נוסף, ולפחות בדוגמאות שראינו, אלו שתואמים את המודל המערבי מחפשים דווקא שמנים ושעירים – מודל היופי של תת-התרבות הדובית במערב.

רק חמישה מתוך 90 הטקסטים הנדגמים מכילים מסרים מיניים בוטים וישירים, ובהם אזכור של איברי מין. מה שניכר בחמשת הטקסטים הללו הוא, שהם מנוסחים בשפת "רחוב", בה יותר נוח להשתמש לתיאורים בוטים. שפת הרחוב יכולה להיות האנגלית הגייאית הגלובלית, כמו בדוגמא של Cembar בן ה-29 מכירכוכ: "i love big dick big baers [bears]"; או שהיא יכולה להיות הניב העיראקי המקומי, כמו בסטטוס של Boysexually בן ה-26 מבגדאד: "احب الاستمرار بالعلاقة اني موجب وفي وقضيبي جبير كلش" (אוהב להמשיך בקשר. אני אקטיבי והזין שלי מאוד גדול!). כפי שנאמר בפרק 4, תיאור גודל איבר המין כתוב בשפה עיראקית מאוד מקומית, כך שמי שמדבר ערבית ספרותית או סורית לא יבין את הכוונה.

דוגמאות: Housemen, 51, בגדאד: "مدرس تربية رياضية. احب لرجولي الي يكون نحيف واسمر ومشعر و خاصتنا لطيز لمشعر واحب كل انواع لجنس واهم شي لسريه ولكتمان ولثقة. تحياتي" (מורה חינוך גופני. אוהב גברי שיהיה רזה וכחה

עור ושעיר במיוחד בתחת; אוהב את כל סוגי הסקס, והכי חשוב, הסודיות והדיסקרטיות והביטחון. ברכותי). הטקסט הזה כתוב בשפה עיראקית מאד מקומית. למשל, הכותב משמיט את כל ה- א מ אל-التعريف (הי הידיעה). בסטוס הזה אפשר לראות את הנטייה להאדרת שיער הגוף בקרב הנדגמים העירקים וכאן רואים זאת באזור שהוא לא מקובל בשיח הגלובלי, דהיינו התחת השעיר, שכן אידיאל היופי הגלובאלי הנחשק הוא תחת חלק. בקרב הנדגמים בעיראק ניתן להבחין שהמתח הארוטי הנוגע בהבדלים בין הקטבים הנמשכים אחד לשני עדיין נשמר: האתלטי נמשך למלא, והגברי לנשי, השעיר לחלק, הרזה לדוב. כמו כן, הארוטיקה בנויה סביב ההבדלים ומשחקי הכוח של שולט/נשלט, אדון/עבד, חודר/נחדר, מבוגר/צעיר, גדול/קטן. התשוקה לבעלי כרס ולשעירים היא לא חלק מתת-תרבות שולית, אלא היא חלק ממה שבונה את השיח על אודות הגופים הנחשקים.

6.4 ירדן

בדיקת המאפיינים הגופניים אצל הנדגמים מירדן מעלה כי 27 מתוך 90 הנדגמים הציבו את חצי גופם העליון בעירום כתמונה ראשית, כאשר 9 מהם הציבו תמונה של גוף שרירי ואתלטי, והשאר הציבו תמונות של גופים רופסים ושעירים עם בטן עגלגלה או כרס. רק 13 משתמשים בחרו באפשרות של "גוף אתלטי" או "גוף שרירי" בקטגוריה של מבנה גוף, האחוז הנמוך ביותר מבין כל המדינות שנחקרו. 14 מהנדגמים ציינו שהם בעלי מבנה גוף רזה (slim), ושישה תיארו עצמם כ"גדולים" (large); השאר ציינו שהם בעלי מבנה גוף ממוצע. יש לציין כי האחוז הגדול ביותר של משתמשים המצהירים על עצמם שהם רזים הוא בקרב הנדגמים מירדן, אך אי אפשר לאפיין אותם בנתונים משותפים אחרים כמו תפקיד מיני, גודל פינ וכו'. מתוך 13 הנדגמים שצינו שיש להם גוף אתלטי או גוף שרירי, 10 ציינו גם, שהם בעלי איבר מין גדול או גדול מאד, אך לא הייתה להם נטייה לבחור בתפקיד מיני מסוים (דבר הנובע אולי מכך שרוב המשתמשים הירדניים, כ-59, לא בחרו בתפקיד מיני כלשהוא). שלושה מהאתלטיים ומהספורטיביים הרחיבו את השיח סביב נתוניהם הגופניים ברמה הטקסטואלית.

22 מתוך 90 הנדגמים ציינו שהם בעלי איבר מין גדול או גדול מאד, ממצא דומה לזה שבשאר המדינות הנחקרות. רק נדגם אחד מתוך ה-22 פיתח את הנתון של גודל איבר המין ברמה הטקסטואלית בסעיף about me. כך כותב ramidmoor בן ה-38 מעמאן בסטוס החיצוני שלו: "فحل شعور وين الشيميلات والسوالب الحلوين" (סוס הרבעה שעיר. איפה השימלים (shemale ברבים) והפסיבים היפים), ומציין בטקסט הפנימי את נתונו הגופניים במספרים: "عمري (גילי) 35, شعور جدا (שעיר מאד), زبي 18 (איברי 18). يكون عندو مكان" (שיהיה ממוקם).

בשונה מישראל וממדינות המערב, ניתן לראות כי בקרב הירדנים שיער הגוף הרב מהווה אלמנט גופני חיובי ונחשק, ואילו איבר מין גדול אינו משמש כגורם מרכזי ברכיבי השיווק העצמי אצל הנדגמים בבואם לספר על גופם ועל מיניותם. אמנם 22 משתמשים תיארו עצמם כבעלי איברים גדולים, אבל אין כמעט התייחסות לגודל בסטטוסים הפנימיים בניגוד לשכיחות של הביטוי "מצויד" (בעל איבר מין גדול במיוחד), למשל, באתרים הישראליים הן בכינויי המשתמש, הן בסטטוסים החיצוניים והן בטקסטים הפנימיים באתרים הנפוצים בישראל כגון "אטרף".

16 טקסטים פנימיים תחת הקטגוריה about me ורק שישה סטטוסים חיצוניים מכילים מאפיינים גופניים או של הכותב ו/או של מה שהכותב (בעל הכרטיס) מחפש. זהו שיעור נמוך מאוד יחסית למדינות אחרות שנחקרו, המקשה על קביעת דימויי גוף ששולטים על השיח. מתוך 16 הטקסטים בקטגוריית about me, רק בשלושה הכותב מתאר את עצמו כשרירי או כאתלטי, או מחפש בעל גוף כזה. כך למשל כותב בסטטוס החיצוני haydene בן ה-30 מעמאן, שע"פ הכרטיס שלו הוא bottom ואתלטי: "LOOKING FOR A HOT MUSCLED TOP!!!!!!". בטקסט הפנימי הוא מוסיף: "fit bottom... looking for hung muscled tops". דומה לו play294 בן ה-33 מעמאן, שמגדיר את עצמו (בקטגוריות הסגורות) –"muscular" וכ-"mostly bottom". הוא כותב: "green eyes, masculine, muscular, and discreet. Looking to meet other hot guys and see where "we can go from there". במקרה השלישי, Stubbornness בן ה-30 מעמאן, אותו פגשנו כבר קודם, מתנצל שהוא לא מעוניין בבעלי גוף רזה במיוחד או בשמנמנים: "I'm sexually attracted to handsome men "with fit muscled beefy bodies, not into slims or chubbies". הסגנון בשלושת הפוסטים האחרונים דומה לסגנון החיפוש הקיים בחברות מערביות בהן רווח החיפוש של גברים אתלטיים ושריריים אחר מישהו בעל מבנה גוף דומה אבל בתפקיד מיני מנוגד (Lanzieri & Hildebrandt 2011).

שאר הסטטוסים הגופניים (כ-13) מביעים תשוקה גופנית שונה מ"ההגמוניה הגברית" השכיחה במערב. הגולשים מתארים את מה שהם מחפשים בצורות שונות, אבל ברבים מהתיאורים בולטת תשוקה לפרטנר בעל עוצמה תוך תיאור הפרטנר הרצוי כ"שמן", "גדול" ו"גברי". למשל, cockchild69 בן ה-28 מעמאן, ד: "Cute twink look for big balls". "אשכים גדולים" בטקסט הזה יכולים להיות ביטוי פיזי לאשכים גדולים באמת, או אשכים גדולים כביטוי לאונות מינית גברית. Ukos בן ה-32 מעמאן כותב באותה רוח: "أتمنى ان اجد شخص

ممتع ابحاث عن الضخمين و الرجولين" (מקווה למצוא איש מרתק, מחפש ענקיים וגבריים). rafi22man בן ה-26 מעמאן משתמש במונח המוכר לנו מקודם פחל (סוס הרבעה) וכותב: "بدي فحل مشعر لعلاقه محترمه و طويله الامد" (אני מחפש פחל שעיר לקשר מכובד וארוך טווח). sami0099, צעיר בן 19 מזרקא המצהיר שהוא "mostly top" מחפש גברים מבוגרים, מעל גיל 40 בעלי גוף גדול: "احب الكبار في العمر من 40 وفوق والاجسام الكبيرة".

יש קבוצה נוספת של נדגמים ירדנים אשר מחפשים את בעלי הגוף המנוגד: דימויים יותר "קטנים", מראה נשי או רך. כך למשל כותב Redline729 בן ה-29 מעמאן המגדיר את מבנה גופו כ"large" ואת גודל איבר המין כ"קטן" כותב בסטטוס החיצוני: "Looking for slim to average body". בסטטוס הפנימי הוא כותב: "Chubby man looking for chaser"; "Chaser הוא מונח בשפה הגייאית הגלובלית לגבר במשקל רגיל שנמשך לגברים שמנים. Truma, טופ בן ה-31 מאירביד, מחפש "חתיך רך ועדין" ("انا توب من اريد وبدور على مز نعووم". ודוגמא אחרונה, Waladndeef בת ה-23 מעמאן, mtf (טרנסג'נדר שעבר שינוי של המראה מגבר לאישה) bottom המגדירה את עצמה כ" بنوتي (נשי)" בסטטוס החיצוני, כותבת בסטטוס הפנימי: "انا سالب بنوتي نعووم كتيبيير متحرر و ديوث. و نفسي اعمل سحاق مع بنوتي متلي" (אני פסיבית נשית עדיינה משוחררת, ובא לי לקיים יחסים לסבים עם נשי כמוני).

הנדגמים הירדנים שכותבים באנגלית מתאפיינים בשימוש במושגים גופניים גלובליים ספציפיים ומוגדרים, בעוד שאלה שכותבים בערבית משתמשים במושגים גופניים לוקאליים שניתן להבין הרבה פעמים בכמה אופנים. ניכר במיוחד אצל הנדגמים הירדנים אי מתן משקל לשיווק הגוף "הנחשק" במובן המערבי. אפילו אלה שמציינים בקטגוריות הכרטיס שהם אתלטים/שריריים או בעלי איבר מין גדול, לרוב אינם מפתחים את המידע הזה ברמת הטקסט החופשי שעומד לרשותם.

באופן כללי, בדומה לנדגמים מעיראק וסוריה, יש נטייה ברורה בקרב הנדגמים בירדן לחפש פרטנרים מיניים המבוססים על מתח ארוטי בין הגוף הקטן הרך והעדין לבין הגוף הגדול, בין הגוף השעיר לבין זה החלק, בין הגוף הקשוח לבין הרך וכיוצא בזה. החיפוש אחר מישהו דומה אינה קיימת כמעט בשיח בקרב הנדגמים הירדנים. השרירי שמחפש שרירי, כפי שראינו קודם, או בעל המראה "הסטרייטי" שמחפש בעל מראה "סטרייטי" דומה מופיעים רק בשני כרטיסים שכתובים באנגלית, והם בחזקת היוצאים מן הכלל המעידים על הכלל.

בניתוח שהבאנו בהקדמה לדימויי הגוף באתר ההיכרויות gaydar ובתצפית באתר ההיכרויות הישראלי הפופולרי אטרף דייטינג ראינו שהדימוי של הגוף השרירי והאתלטי השתלט על השיח הגופני ועל תהליך "השיווק" של העצמי המיני. בניגוד לכך, במדינות ערב שנבדקו אי אפשר להצביע על דפוס שליט של דימוי גוף נחשק, שכן בנוסף להשפעת השיח הגלובלי שמאדיר את הגוף השרירי האתלטי, אנו רואים שיסגור עוד פקטורים והשפעות תרבותיות אשר מעצבות את השיח הערבי אודות הגוף הנחשק, ובעצם מנטרלות את האפשרות של השתלטות התפיסה המערבית של הגבריות ההגמונית על השיח.

למשל בהסתכלות על עמודים אקראיים באתר "אטרף" בהם מופיעים תמונות ראשיות המהוות מעין "תעודת זהות שיווקית" של החבר באתר ההיכרויות הזו, אנו עדים לעובדה שתמונות של הפלג העליון בעירום של גוף החבר לא מופיע אלא אם הוא שרירי ואתלט, בעוד שבמדינות שנבדקו, תמונות כאלו היוו מיעוט, ותמונות אחרות הבלטו תשוקה רווחת הרבה יותר של משיכה לגוף שמן ושעיר, גוף מאוד לא אטרקטיבי בתפיסה ההגמונית המערבית, אבל גוף שמובנה כנחשק גם בתת-התרבות של הדובים (bears) במערב.

באופן כללי מבנה הגוף במדינות שנבדקו, ובמיוחד בסוריה ובעיראק, נכנס לקטגוריה הכללית של "הגבריות", בעוד שהמאפיינים הגופניים של הגבר הדומננטי הנחשק בכל המדינות שנבדקו יכולים להכיל מבנה גוף מאסיבי, שמן, או גדול, כרס עבה, שעיר מאוד, בנוסף לגוף השרירי/אתלטי(שמהווה חלק קטן מהמאפיינים הללו). המודל של השייח' והחניך, השולט: הנשלט, נשמרת גם ברמה הגופנית ושומרת את האירוטיקה הטמונה במודלים הללו, שכן ניכרות העדפות גופניות שחורגות בהרבה מהקריטריונים של "הגבריות ההגמונית" ולפיהן מה שמוגדר "גברי" מחפש "נשי", וכן ה"גדול" מחפש "קטן" וכן הלאה.

בעוד שגודל איבר המין הזכרי מהווה מנוע מרכזי באתרי "אטרף" ו "gaydar" הן בתמונות והן ברמה הטקסטואלית למטרת השיווק העצמי או להבעת הכמיהה לגבר הנחשק, אנו רואים שהדבר מצומצם ביותר בכרטיסים הנדגמים מארבע המדינות, והוא לא מתפתח טקסטואלית מעבר לקטגוריה המובנית שהאתר מציב בעת מילוי הכרטיס.

אפילו בלבנון בה הנדגמים השתמשו יותר בכתיבה באנגלית ובשפה הגייאית הגלובלית, ושבה מצאנו את האחוז הגדול ביותר מהנדגמים מכל המדינות שמצהירים שהם בעלי גוף אתלטי/שרירי, חלק גדול מהטקסטים החופשיים היו שונים מבמערב, וראינו בהם העדפה למראה השמנמן והטראנסג'נדר. בירדן, שמחולקת מעמדית

בין האנגלית הגייאית גלובלית לבין הערבית הפופולרית, השיח הגופני ברמה הטקסטואלית מצומצם ביותר. מה שמשותף בין ירדן ולבנון הוא שהנדגמים אינם מהססים להציג את נשיותם ואת גופם החלק, העדין והרך, ואינם מסתירים את חיפושם אחר הגבר הקשוח והדומיננטי. לעומת זאת בסוריה ובעיראק ישנה האדרה ניכרת לגבריות הן החיצונית והן הפנימית.

פרק 7: סיכום ודיון

בעבודה זו ביקשתי לבחון את מאפייני השיח המיני בקרב גברים שמקיימים יחסי מין עם גברים אחרים באזור הצפון מזרחי של העולם הערבי, במדינות סוריה, לבנון, עיראק וירדן, כפי שהם באים לידי ביטוי בקרב נדגמים אקראיים באתר "מנג'ים" הנפוץ בקרב הגולשים במזרח התיכון וצפון אפריקה, אתר שמייצג תבנית הומו-גלובלית (מערבית) הן מבחינת הגדרת הזהויות, השיוכים והכינויים והן מבחינת סיווגם ומיונם של הגדרות אלו.

אתר ההיכרויות "מנג'ים" מעוצב בהתאם לתרבות הגייאית הגלובלית ומותאם לערכים ולאורח החיים הנתפס כרצוי למשתמשים מערביים. ההתאמה הזאת מובחנת היטב בתבנית האתר ובצורה בה מובאים הערכים ועולם התוכן כגון החלוקה הזהותית החדה, התפקידים המיניים, האנגלית הגלובלית ההגמונית, הדימויים הגופניים והערכים שהאתר מביא בפרסומיו השונים ובבאנרים השיווקיים שלו במטרת ההנעה לפעולה. אולם המסקנה העולה מעבודה זו היא, שהמדיום האינטרנטי של האתר הוא מעין אמצעי תיווך בין העצמי המיני של המשתמש לבין קהל היעד שלו, שהשפעתו על התוכן המוכנס בו דרך המשתמשים היא מוגבלת. ראינו שחלק גדול מהמשתמשים המזרח תיכוניים משתמשים בכלי זה בהתאם לתפיסות הארוטיות שלהם, שכן התשוקה והדרך בה מתורגמת התשוקה והאינטרסים והכוחות שמניעים אותה קודמים לזהויות המיניות המוכתבות מלמעלה. האתר בנוי ע"פ זהויות מערביות (שיוצרות תשוקות מערביות), ולכן התשוקות ה"אחרות" צריכות למצוא איך לנצל את האתר לצרכיהן דרך הצגת ויצירת שפה מינית מותאמת לערכים התרבותיים והתשוקות שלהם, וזאת באמצעות החלקים באתר שמאפשרים מבע חופשי של תשוקות ורצונות כמו הסטאטוסים החיצוניים של המשתמש ושדה הטקסט החופשי "about me".

מתיו גאגנה (Gagné 2012), שחקר את השיח המיני בקרב גולשים לבנונים מביירות באתר ההכרות GayRomeo.com, תיאר את הדרך בה מרכיב הגולש את העצמי המיני המשתקף בכרטיס שלו כ"פאזל", כאשר הפאזל הזה לא בהכרח מורכב מחלקים שיכולים להתחבר ביחד (בשונה ממשחק הפאזל הידוע), אך הוא מורכב מפרגמנטים שונים שמטרתם לשווק את המיניות של הגולש לפרטנר המיני המיוחל או לקבוצת הפרטנרים המיניים הפוטנציאליים. אני יכול להניח שהגולש הלבנוני יידע יותר מהסורי להרכיב את "הפאזל" של העצמי המיני הווירטואלי שיהווה את מה שהגולשים המערביים (הלא-ספציפיים) רוצים שייראה. ניתן להניח שהגולש הלבנוני, שפתוח יותר לגלובליזציה המינית, ובאים אליו למרחב שלו יותר אורחים מבחוץ, יידע יותר להשתמש ולקדם את הפרמטרים אשר "מוכרים" אותו בצורה הכי אופטימלית לאחרים המערביים. למשל שימוש

בפנטזיות האוריינטליסטיות של הגולש המערבי אודות הגוף הערבי הנחשק, השעיר וההיפר-גברי והשולט. אבל לפי ממצאי העבודה, הפאזל הזה תקף לכל המדינות שנחקרו, כי בסופו של דבר כל נדגם יעצב את הפאזל המיני הזה לפי מה שהוא רוצה שמשתמשי המטרה ייראו ומה שהכי "ימכור" אותו בקרב משתמשי המטרה, וזאת בנקודת הזמן ובמקום בהם הוא נמצא. כפי שהזכרתי בהקדמה ובניתוחים, אותו גולש לא ישווק את עצמו באותו אופן טקסטואלי אם הוא נמצא בעיר מגוריו או, להבדיל, בקהיר, או ארביל או ביירות, כי "קהל היעד" ישתנה. ניתן להבחין במאמרו של Gagné בקלות בה גולשים בכלל, ובביירות כמקרה בוחן, מייצרים מחדש כל הזמן את "הפאזל" המיני של עצמם:

"The reconstitution of the body and personality is easily accomplished in GayRomeo.com. In fact, anecdotally, web sites such as these—where one can search for other users according to a series of identity traits—are often said to be like shopping with a list of desires. The formulation of the perfect lover is based on a configuration of his profile categories and not on his multivalent self. The web site's search function allows users to search and sort profiles according to these pre-determined sets of qualifiers in unlimited permutations. Users can be as general or specific in their searches as they want. This function fragments bodies, personalities, and desires into pieces. In this case, the user is never complete, only pieces to be put together like a puzzle, upon which desire is projected and inscribed. In the end, the user becomes only what other users imagine or desire him to be" (2012: 133).

חשוב לציין שהדרך בה הגברים מהמדינות שנחקרו מביעים בטקסט חופשי את תשוקותיהם ומיניותם כלפי גברים אחרים מושפעת, נשאבת ואפילו מהווה חלק אינטגרלי מצורת הדיבור היומיומית בין גברים מחברות אלו, כאשר המאפיינים ההומו אירוטיים של גילויי החיבה הם מובנים תרבותית בתוך השפה היומיומית, ונתפסים כטבעיים בקרב המשתמשים בהם לעומת תרבויות אחרות. גילויי החיבה ההומואירוטיים יכולים להיות בין קונה ומוכר, בין שני עמיתים בעבודה, שני ידידים ושני אוהבים; למשל, ירקן יכול להגיד ללקוח באופן טבעי "חבייבי" (אהוב שלי), או "تكرم عيونك الحلوين" (קח בשביל עיניך היפות), או "بيوس شواربك" (אני מנשק את השפם שלך). הגילויים הלשוניים הללו יכולים להיות בין שני גברים ברמות הקרבה השונות שצינתי אך במשמעויות מחייבות שונות ומגוונות, דבר המטשטש כמעט לחלוטין את הגבול בין פרקטיקות לשוניות יומיומיות לבין אהבה ארוטית.

במחקר נמצא שהארוטיקה הלשונית שצינתי בקרב גברים משפיעה באופן משתנה מחברה לחברה על שיח הנדגמים שמביעים את מיניותם ואת ציפיותיהם לגבי מיניותם של שותפיהם הפוטנציאליים. חברות כמו סוריה ועיראק מייצרות שפה משלהן להביע את הרצונות המיניים והתשוקות, שפה מקומית שנשענת יותר על מורשת דיבור ומוצרים תרבותיים כמו שירה והבעת אהבה עממית או ערבית קלאסית. לבנון שונה באופן גורף ומובהק,

שכן ההשפעה של השפה המינית הגלובלית על השיח בלבנון היא ישירה ודומיננטית. לעומת סוריה, שהניסיון המועט בה להשתמש במושגים ובהבניות מיניות גלובליות משקף חוסר שליטה בשדה השיח הגלובלי ואפילו חוסר אותנטיות בהקשר זה. נדמה פעמים רבות שהשירים הרומנטיים הערבים שנכתבו (לשונית) לזכרים, ושרו אותם זמרים גברים ונשים, משפיעים על צורת הבעת התשוקה והאהבה בקרב הנדגמים מסוריה ועירק הרבה יותר מאשר עולם המושגים והערכים שנפוץ במדינות המערב. באופן כללי ניתן לטעון שהשיח המיני בסוריה ועירק נשאב ממיניות קלאסית שמולבשת על אתר מודרני גלובלי. השפה ועולם המושגים שהפרט משתמש בהם בחיפושו אחרי פרטנר לתשוקה ממחיש את העובדה, שכל אחד משתמש בשפה ובמושגים האפקטיביים ביותר להשגת הפרטנר המיני שהוא מנסה להשיג; לבנונים וירדנים יכתבו באנגלית במטרה להתבדל מעמדיית, וכורדים יכתבו בערבית ופרסית, ובגדאדים יכתבו בשפה מקומית.

התשוקה מכתובה את השפה ודרך השימוש בה, אבל היא לא מביאה לדיבור על זהויות מיניות. בעבודה ניכר העדר כמעט מוחלט של דיבור על זהויות אלו. על אף אור הזרקורים הנשפך על המיניות במזרח התיכון, ובמיוחד המיניות ההומוסקסואלית בהיותה "נכס מוסרי" מערבי שמזמין התערבות ישירה בכל משבר, אין אנו מרגישים זאת בשיח עצמו כפי שהוא מתבטא בסטאטוסים ובטקסט החופשי. לפיכך סוגיות כמו נראות ויציאה מהארון ושיח קהילתי להט"בי כמעט ואינם קיימים בשיח. כמו כן לא נצפו "אותות מצוקה" של הומואים בארבעת המדינות שנחקרו, וזאת על אף הדיווחים הנשנים בעיתונות מערבית על רדיפת הומואים במזרח התיכון, כולל במדינות שנחקרו.

במקום הדיבור על הזהות המינית קיים דיבור אודות התפקיד המיני (פסיבי: אקטיבי) והמגדרי (גבריות: נשיות) ואודות מאפיינים אישיותיים כלליים אצל הנדגם ואצל הפרטנר הנחשק שלו (כמו רומנטי, משכיל, מכובד, בן טובים וכיוצ"ב). בעירק מתערבב המיני, החברתי והרומנטי, ואילו בלבנון ישנה הפרדה ברורה ובוטה בין שלושת המישורים הללו, ומורגשת התמקדות ברורה בפרקטיקה ובתהליך הפקת העונג עצמו על חשבון הדיבור על זהות מינית מוגדרת ומגודרת; סוריה וירדן נמצאות באמצע בין שני דפוסים אלו.

בהשוואה לדימויי הגוף באתר ההיכרויות gaydar ואתר ההיכרויות הישראלי הפופולרי אטרף דייטינג, קשה להצביע בארבעת המדינות שנבדקו על דפוס שולט של דימוי גוף נחשק, אלא יש כמה סוגי גוף נחשקים, כאשר הגוף השרירי הדומיננטי במערב הוא חלק מהם אך לא הנפוץ ביותר; במקומו בא הגוף "הגברי" ותופס דומיננטיות מסוימת בשיח הגופני, אבל לא במובן של גוף שרירי או אתלטי אלא ספקטרום רחב יותר של צורות כולל גוף שעיר ועבה כרס. בנוסף להשפעת השיח הגלובלי שמאדיר את הגוף השרירי והאתלטי אנו רואים, שישנם

עוד מקורות והשפעות תרבותיות אשר נכנסות לשיח הערבי על אודות הגוף הנחשק. השפעות אלו מונעות, לפחות בינתיים, את השתלטות התפיסה המערבית של הגבריות על השיח הערבי.

באתרים המערביים שנבדקו כמו אתר אטרף דייטינג או באתר מנג'ים בקרב הגולשים ממדינות המערב ניכרת העובדה, שהפג העליון של הגוף אינו מופיע בעירום אלא אם הגוף שרירי, בעוד שבמדינות שנחקרו אנו עדים לצורות שונות ומגוונות של גופים כמו גופים שעירים מאוד, עבי כרס, חזה רפוי, רזון, גוף שמן וכולי. הבדל זה מצביע על היות השיח הגופני המערבי אינו תקף דיו במזרח התיכון. זאת משום שניכרות העדפות גופניות שחורגות בהרבה מהקריטריונים של "הגבריות ההגמונית".

בעוד שגודל איבר המין הזכרי מהווה מנוע מרכזי באתרי "אטרף" ו"gaydar" הן ברמה הפרפורמטיבית והן ברמה הטקסטואלית, למטרת השיווק העצמי או להבעת הכמיהה לגבר הנחשק, אנו רואים שהדבר מצומצם ביותר בכרטיסים הנדגמים מארבע המדינות, והוא אינו מתפתח טקסטואלית מעבר לקטגוריות המבניות שהאתר מציב במילוי הכרטיס.

באופן כללי, למרות אימוצם הכתיבה באנגלית גיי-גלובלית על-ידי רוב גדול של הנדגמים הלבנונים, ולמרות שהאחרונים הם בעלי האחוז הגדול ביותר מהנדגמים מכל המדינות המצהירים שהם בעלי גוף אתלטישרירי, זה אינו משתקף בטקסטים. זאת משום שהטקסטים "הגופניים" מגוונים, ויש בהם נטייה למראה השמנמן והטראנסג'נדר. בירדן, למשל, שמחולקת מעמדית בין שימוש באנגלית גיי גלובלית לבין שימוש בערבית, השיח הגופני ברמה הטקסטואלית מצומצם ביותר. מה שמשותף לירדן וללבנון הוא, שהנדגמים לא מהססים להציג את נשיותם ואת גופם החלק, העדין והרך ומחפשים בגלוי אחרי הגבר הקשוח והדומיננטי, בעוד שבסוריה ובעירק ישנה האדרה ניכרת לגבריות הן החיצונית והן הפנימית, ואחוז הסטטוסים בסוריה ובעירק בהם הנדגמים מפגינים ומצהירים על עדינותם או על נשיותם הוא קטן מאד יחסית ללבנון ולירדן.

קשה לטעון שהשיח המיני שנבדק בארבע המדינות משקף נבדלות מוחלטת מהשיח הגלובלי, שכן גם האחרון הוא לא הומוגוני ולא אחיד ברוב המקרים, והוא ניזון מהתרבות והשפה והמצב החברתי-כלכלי בכל מדינה ומדינה בעולם, אבל כמו שהזכרתי בניתוח לעיל, המאפיין העיקרי המשותף של השיח בארבע המדינות שנבדקו הוא שהפרקטיקה המינית קודמת לזהות המינית. לא קיים כמעט שיח שמשיך את עצמו פוליטית לקהילה מינית זאת או אחרת, והנדגמים בארבע המדינות אינם נעים בתוך גבולותיה הקשים של הזהות המינית אלא מבטאים את תשוקותיהם, את רצונותיהם ואת ה"אני" המיני הרחק יחסית ממאפייניה התרבותיים והלשוניים של התרבות ההומוסקסואלית המערבית ההגמונית לפחות בתקשורת ובאמצעי התרבות הפופולאריים.

לסיום, צריך לזכור שעבודה זו נעשתה בשיאה של תקופה מורכבת כשאחת המדינות, סוריה, מצויה בעיצומה של מלחמת אזרחים עקובה מדם, וגם עירק מפולגת ומסוכסכת, והאלימות נמשכת באזורים רבים שלה. האירועים הללו משליכים, כמובן, גם על שתי המדינות האחרות שנחקרו, לבנון וירדן, אשר קלטו מאות אלפי פליטים מסוריה ומעיראק. כתוצאה מכך שתי מדינות אלו שינו בצורה דרסטית את הרכבן הדמוגרפי, וזה שינה מן הסתם גם את האוכלוסייה המשתמשת במנגים באותן ארצות. ההתרחשויות בשטח העמידו אותי מול שאלות קשות, שכן מרווח הזמן בין הדגימה לבין עיבוד הנתונים והכתיבה של העבודה הוא גם מרווח זמן שהתרחשו בו הרבה שינויים בשטח, ואחת השאלות הייתה, כמה התוצאות הן רלוונטיות כיום, וכמה הן מייצגות את מה שמתרחש עכשיו. האם, למשל, כרטיסים וטקסטים שנדגמו מעיר כמו חלב, מוסול או חומס לפני שנה עדיין משקפים את התרבות, את המיניות ואת הדפוסים החברתיים בקרב הגברים שם, לאחר שחלקים נרחבים מהערים נהרסו, ואילו מוסול נכבשה על ידי מיליציות המדינה האסלאמית "דאעש" המואשמת כרודפת "מיעוטים" וביניהם גם ההומוסקסואלים.

8. מקורות ביבליוגרפיים

- אילני, עפרי, 2013. "להיות הומו במזרח: 4,500 שנה של להט"ביות במרחב השמי". אתר ארץ האמורי, http://haemori.wordpress.com/2013/05/10/semite_homosexuality/
- אילני, ע. 2016. "נגע נפוץ במזרח": תיאורים של משכב זכר בתקופת המנדט". אצל א. גרוס, ע. זיו ור. יוסף (עורכים), סקס אחר: מבחר מאמרים בלימודים להט"ביים וקוויריים ישראלים (עמ' 281-313). תל-אביב: רסלינג.
- באטלר, ג'. 2001. קוויר באופן ביקורתי. בתרגום דפנה רז. תל אביב: רסלינג.
- באואר, מ. וגאסקל, ג'. (עורכים). 2011. מחקר איכותני: שיטות לניתוח טקסט, תמונה וצליל. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה.
- בן-נאה, י. 2001. "משכב זכר בחברה היהודית העות'מאנית". ציון 66(2): 171-200.
- הלפרין, ד. 2003. "הומוסקסואליות": קונסטרוקט תרבותי, דיאלוג עם ריצ'רד שניידר". תרגום מאנגלית: עמליה זיו. אצל י. קדר, ע. זיו וא. קנר (עורכים), מעבר למיניות: מבחר מאמרים בלימודים הומו-לסביים ותיאוריה קווירית (עמ' 150-135). תל-אביב: הקיבוץ המאוחד.
- ורמן, ד. 1998. "מין בשאינו מינו: השבליה דה-און והתפתחות הג'נדר באנגליה על סף העידן המודרני". זמנים 62: 72-83.
- מוסה, ג'. 2008. לאומיות ומיניות באירופה המודרנית. תרגום מאנגלית: להד לזר. ירושלים: מרכז זלמן שזר לתולדות ישראל.
- סעיד, א. 2000. אוריינטליזם. מאנגלית: עתליה זילבר. תל אביב: עם עובד.
- ספארגו, ת. 2002. פוקו והתיאוריה הקווירית. תרגום: אריה בובר. תל-אביב: ספריית פועלים.
- פיסק, ג. 2003. "פוסט-מודרניזם וטלוויזיה". אצל ת. ליבס ומ. טלמון (עורכות), תקשורת כתרבות: טלוויזיה כסביבה של תרבות היום-יום, כרך א' (עמ' 190-174). תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה.
- קדר, י., זיו, ע. וקנר, א. 2003. מעבר למיניות: מבחר מאמרים בלימודים הומו לסביים ותיאוריה קווירית. תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד.
- أبو خليل، الياس. 1991. "سوريا ولبنان". بيروت: دار الساقى.
- غصوب، م، سنكلير، إ. 2002. "الرجولة المتخيلة: الهوية الذكورية والثقافية في الشرق الأوسط الحديث". بيروت: دار الساقى.
- معكي، حنين. 2011. "الحركة الجنسانية الفلسطينية من سياسة الهوية للكويرية". موقع قديتا, <http://www.qadita.net/2011/08/20/queers-2>
- ثروب، جون. 2009. "البناء الاجتماعي للمثلية الجنسية" (ترجمة للعربية: ليوا يازجي). موقع الأوان, <http://www.alawan.org/%D8%A7%D9%84%D9%85%D8%AB%D9%84%D9%8A%>

[D9%91%D8%A9-
%D8%A7%D9%84%D8%AC%D9%86%D8%B3%D9%8A%D9%91%D8%A9,5952
.html](http://www.alawan.org/spip.php?page=article&id_article=6192)

الديالمي, عبد الصمد. 2009. "بين الشذوذ والمثلية: قطيعة ابستمولوجية". موقع الأوان,

http://www.alawan.org/spip.php?page=article&id_article=6192

حمودي, عبدالله. 2010. الطبعة الرابعة. " الشيخ والمريد- النسق الثقافي للسلطة في المجتمعات العربية الحديثة" الدار البيضاء: دار توبقال، 136-117 .

صاغية، حازم. 2004. "بعث العراق، سلطة صدام قياماً وحطاماً". دار الساقى. بيروت.

Abu-Odeh, Lama. 2013. "That Thing that You Do: Comment on Joseph Massad's 'Empire of Sexuality'." *Al-akhbar*, English ed., March 25, 2013, <http://english.al-akhbar.com/node/15350>.

Altman, D. 1996. "Rupture or Continuity? The Internationalization of Gay Identities." *Social Text* 48: 77-94.

Altman, D. 1997. "Global Gaze/Global Gays." *GLQ* 3: 417-36.

Altman, D. 2001. *Global Sex*. Chicago: University of Chicago Press.

Bartholome, A., Tewksbury, R., & Bruzzone, A. 2000. "I want a man": Patterns of attraction in all-male personal ads." *Journal of Men's Studies* 8: 309–321.

Baudrillard, J. 1994. *Simulacra and simulation*. Trans. S. F. Glaser. Ann Arbor: University of Michigan Press.

Bridel, W., & Rail, G. 2007. "Sport, sexuality, and the production of (resistant) bodies: De-/re-constructing the meanings of gay male marathon corporeality." *Sociology of Sport Journal* 24: 127–144.

Butler, J. 1993. *Bodies that Matter: On the Discursive Limits of Sex*. London: Routledge.

Connell, R. W. 1995. *Masculinities*. Berkeley: University of California Press.

Deaux, K., & Hanna R. 1984. "Courtship in the personal column: The influence of gender and sexual orientation." *Sex Roles* 11: 363–375.

Drucker, P. 2008. "Arab Sexualities." Solidarity website, <https://www.solidarity-us.org/node/1962>.

- Duggan, S. J., & McCreary, D. R. 2004. "Body image, eating disorders, and the drive for muscularity in gay and heterosexual men: The influence of media images." *Journal of Homosexuality* 47: 45–58.
- El-Rouayheb, K. 2009. *Before Homosexuality in the Arab-Islamic World, 1500-1800*. Chicago: University of Chicago Press.
- Epel, E. S., Spanakos, A., Kasi-Godley, J., & Brownell, K. D. 1996. "Body shape ideals across gender, sexual orientation, socioeconomic status, race, and age in personal advertisements." *International Journal of Eating Disorders* 19(3): 265–273.
- Foucault, M. 1982. "The Subject and Power." *Critical Inquiry* 8: 777-795.
- Foucault, M. 1990. *The Will to Knowledge: The History of Sexuality*, Vol. 1. London: Penguin.
- Gagné, M. 2012. "Queer Beirut online: The participation of men in Gayromeo.com". *Journal of Middle East Women's Studies* 8(3): 113-137.
- Gonzales, M. H., & Meyers, S. A. 1993 . "Your mother would like me': Self presentation in the personals ads of heterosexual and homosexual men and women." *Personality and Social Psychology Bulletin* 19: 131–142.
- Halperin, D. 1990. *One Hundred Years of Homosexuality: And Other Essays on Greek Love*. London: Routledge.
- Hatala, M. N., & Predhodka, J. 1996. "Content analysis of gay male and lesbian personal advertisements." *Psychological Reports* 78: 371–374.
- Hennen, Peter. 2005. "Bear bodies, bear masculinity: Recuperation, resistance, or retreat?" *Gender and Society* 19(1): 25–43.
- Higgins, D. 2006. "Narcissism, the Adonis complex, and the pursuit of the ideal." In C. Kendall & W. Martino (Eds.), *Gender Outcasts and Sexual Outlaws: Sexual Oppression and Gender Hierarchies in Queer Men's Lives* (pp. 79–100). New York: Harrington Park Press.
- Hollander, A. 1994. *Sex and Suits: The Evolution of Modern Dress*. London: Alfred Knopf.
- Howard, J. A., Blumstein, P., & Schwartz, P. 1987. "Social or evolution theories? Some observations on preferences in human mate selection". *Journal of Personality and Social Psychology* 53(1): 194–200.
- Laner, M. R. & Kamel, G. W. L. 1978. "Media mating: Newspaper "personals" ads of homosexual men." *Journal of Homosexuality* 3: 146–162.

- Lanzieri, N. & Hildebrandt, T. 2011. "Using hegemonic masculinity to explain gay male attraction to muscular and athletic men." *Journal of Homosexuality* 58(2): 275-293. Academic Search Complete. Web. 30 Oct. 2013.
- Laqueur, T. 1986. "Orgasm, generation, and the politics of reproductive biology." *Representations* 14: 1-41.
- McCreary, D. R. 1997. "Medial influences." In S. W. Sadawa & D. R. McCreary (Eds.), *Applied Social Psychology* (pp. 209-227). Upper Saddle River: Prentice Hall.
- Manley, E., Levitt, H. & Mosher, C. 2007. "Understanding the bear movement in gay male culture: Redefining masculinity." *Journal of Homosexuality* 53(4): 89-112.
- Martino, W. 2006. "Straight-acting masculinities: Normalization and gender hierarchies in gay men's lives." In C. Kendall & W. Martino (Eds.), *Gender Outcasts and Sexual Outlaws: Sexual Oppression and Gender Hierarchies in Queer Men's Lives* (pp. 35-60). New York: Harrington Park Press.
- Massad, J. A., 2008. *Desiring Arabs*. Chicago: University of Chicago Press.
- Massad, J. A., 2013. "The Empire of Sexuality: An Interview with Joseph Massad." *Jadalyya*, English ed., March 5, 2013, <http://www.jadaliyya.com/pages/index/10461/the-empire-of-sexuality-an-interview-with-joseph-m>.
- Miller, T. 1998. "Commodifying the male body, problematizing "hegemonic masculinity?" *Journal of Sport & Social Issues* 22: 431-447.
- Moskowitz, D., Turrubiates, J., Lozano, H., & Hajek, C. 2013. "Physical, behavioral, and psychological traits of gay men identifying as bears." *Archives of Sexual Behavior* 42(5): 775-784.
- Murray, S. O. & Roscoe, W. (Eds). 1997. *Islamic Homosexualities: Culture, History, and Literature*. New York: New York University Press.
- Payne, R. 2007. "Str8acting". *Social Semiotics* 17(4): 525-538.
- Pope, H. G., Olivardia, R., Gruber, A., & Borowiecki, J. 1999. "Evolving ideals of male body image as seen through action toys." *International Journal of Eating Disorders* 26(1): 65-72.
- Rofel, Lisa, 2007. *Desiring China: Experiments in Neoliberalism, Sexuality and Public Culture*. Durham: Duke University Press.
- Saucier, J. A., & Caron, S. L. 2008. "An investigation of content and media images in gay men's magazines." *Journal of Homosexuality* 55(3): 504-523.

- Sergios, P. A., & Cody, J. 2000. "Physical attractiveness and social assertiveness skills in male homosexual dating behavior and partner selection." *Journal of Social Psychology* 125(4): 505-514.
- Shapiro, J. 1991. "Transsexualism: Reflections on the persistence of gender and the mutability of sex." In J. Epstein and K. Straub (Eds.), *Body Guards: The Cultural Politics of Gender Ambiguity* (pp. 248–279). New York: Routledge.
- Stein, Arlene. and Kenneth Plummer. 1994. "'I can't Even Think Straight': 'Queer' Theory and the Missing Sexual Revolution in Sociology." *Sociological Theory* 12: 178-87.
- Stone, S. 1991. "The 'Empire' Strikes Back: A Posttranssexual Manifesto". In J. Epstein & K. Straub (Eds.), *Body Guards : The Cultural Politics of Gender Ambiguity* (pp.280-304). London: Routledge.
- Swami, V., & Tovee, M. J. 2008. "The muscular male: A comparison of the physical attractiveness preferences of gay and heterosexual men." *International Journal of Men's Health* 7: 59–69.
- Whitaker, B. 2006.*Unspeakable Love: Gay and Lesbian Life in the Middle East*. Berkeley: University of California Press.
- Wood, M. J. 2004. "The gay male gaze: Body image disturbance and gender oppression among gay men." *Journal of Gay and Lesbian Services* 17: 43–62.

Abstract

Given the media and academic interest following the so-called "Arab spring" in issues of sexuality in the Arab world in general, and in male-to-male sexuality in particular, the absence of research on the communication patterns of Arab men interested in sexual liaisons with other men is quite noticeable. An important issue that has not been studied at all is the ways those men use western dating internet sites designed according to Western conceptualization of homosexual identity. In this thesis I analyzed the popular Arab sexual discourse in one of those gay dating sites through examining the texts surfers write, paying special attention to the tension between the language used by the surfers in order to express their desires and sexual self-conceptions on the one hand, and the Western language of sexual identity assumed by the internet medium in which those texts are written and read on the other hand.

Unlike many other studies of Arab men's sexuality which have been based on stereotypical views of those men, this study is based on a look from within of the world of Arab men involved in same-sex sex. Beyond exposing the tension between the local and global as is revealed in the ways surfers creatively use the global medium to communicate local meanings to potential sexual encounters in their own countries, examining surfers' texts is important for understanding how Arab men construct their same-sex desires and aesthetics and communicate with other men interested in male-to-male sex.

Based on profiles and statuses sampled from the web site "Manjam," I studied how Arab men who have sex with other men present their sexuality by identifying the body of concepts and metaphors used for this purpose. The research was done at one point of time and compared surfers from countries which are more exposed to the West (Jordan and Lebanon) with countries that are less exposed (Iraq and Syria). This comparison of the sexual discourse in the four countries enabled me to identify the impact of the global (Western) discourse on homosexual practices and self-perceptions of men in the Arab world.

The data for this research was obtained by randomly sampling 90 users from each of the

four countries. The information in each user's card was divided into two categories: (1) How the user expressed his sexuality by filling out the predetermined fields, such as age, sexual identity, sexual role, hair color, penis size, etc.; this part included the picture attached to the profile; (2) texts written freely by users both in the status line which appears outside the profile and used to attract other users and inside the profile to add more personal information on the user and his intentions. Critical discourse analysis was used to analyze the collected materials. The analysis was based on the concept of a discourse as a set of practices related to the body of knowledge and the words and images used to provide meaning to reality.

The findings were divided into three topics, each of which carries a comparison between the four countries included in the study (Lebanon, Syria, Iraq, and Jordan). The first topic included the identification of the language used by the surfers (i.e.: Arabic, English, Kurdish, etc.), and in the case of Arabic language, the type of Arabic (spoken local dialect or standard Arabic), as well as the diversity of terms used by users to express their sexuality and desires. The second topic analyzed references to sexual identity, sexual roles, and desired sexual practices. The third topic was based on an analysis of the desired body as expressed by users in describing themselves and the men they desire.

The findings show that the global homosexual discourse had limited influence on the way Syrian and Iraqi surfers expressed their sexuality. This is evident in the relatively rare use of the Western categories of sexual orientation and in the absence of the erotic male images dominant in the West. The discourse in those two countries, and especially in Iraq, is based on accentuating the binary gender separation of women and men and clearly distinguishing the "passive" and the "active" sexual roles. As expected, the globalization of sexual identities and images of the desirable homosexual body is much more evident in linguistic and cultural choices of site users from Lebanon and Jordan, especially from the former.

The Open University of Israel
Master's Program in Cultural Studies

**Sexual discourse of Arab men who have sex with other men,
as expressed in the dating portal "Manjam"**

**Thesis submitted in partial fulfillment of the requirements for the degree of
Master in Cultural Studies**

Raji Bathish

July 2016

**This dissertation was written under the supervision of Dr. Yuval Yonay, Haifa University
and Dr. Ariel Shetrit, The Open University of Israel**